

АНАЛИЗ

**НА РЕЗУЛТАТИ ОТ АНКЕТНО ПРОУЧВАНЕ
ОТНОСНО НАГЛАСИ И УПОТРЕБА НА
ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА СРЕД УЧЕНИЦИТЕ
В ГИМНАЗИАЛЕН КУРС НА ОБУЧЕНИЕ
(9-12 КЛАС) В УЧИЛИЩАТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА СТАРА ЗАГОРА**

GLOBAL METRICS Ltd.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	2
2. ДЕМОГРАФСКИ ПРОФИЛ НА УЧАСТНИЦИТЕ В АНКЕТАТА.	2
3. АНАЛИЗ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА: 3	
3.1. Въвеждащи въпроси.....	3
3.2. Въпроси, свързани с училището и обкръжението.....	5
3.3. Употреба на медикаменти, цигари, алкохол и други психоактивни вещества.....	8
3.4. Информираност и нагласи относно употребата на психоактивни вещества.....	51

ПРЕДМЕТ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Нагласи и употреба на
психоактивни вещества
сред учениците

ТЕРИТОРИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Училища на територията
на Стара Загора

ОБЕКТ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Ученици от 9 до 12 клас

МЕТОДИКА НА РЕГИСТРАЦИЯ:

Пряка групова анонимна
анкета в училищата

ОБЕМ НА ИЗВАДКАТА:

1463

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В рамките на изпълнение на Договор № 09/ 12.10.2017г. с предмет: „Провеждане на социологически проучвания „Нагласи и употреба на психоактивни вещества“ по обособена позиция 2 – Представителни анкетни проучвания „Нагласи и употреба на психоактивни вещества сред учениците в гимназиален курс на обучение (9-12 клас) в училищата /държавни, общински и частни - според наличните такива/ на територията на градовете Кърджали, Стара Загора и Монтана” (обособена позиция №2) бе извършено социологическо изследване сред ученици в Стара Загора. Проучването беше проведено по метода на пряка групов анонимна анкета сред ученици от 15 училища. В анкетата са поставени въпроси свързани със семейната среда, с училището и обкръжението, с употребата на медикаменти, цигари, алкохол и други психоактивни вещества, както и въпроси свързани с информираността и нагласите на подрастващите по отношение на употребата на психоактивни вещества.

2. ДЕМОГРАФСКИ ПРОФИЛ НА УЧАСТНИЦИТЕ В АНКЕТАТА

МОНТАНА	Процентно разпределение на учениците
9-ти клас	28,4%
10-ти клас	23,5%
11-ти клас	24%
12-ти клас	24,1%
14 години	2,9%
15 години	23,8%
16 години	23,4%
17 години	22,8%
18 години	20,2%
19 години	2,3%
<i>Не релевантен отговор</i>	2,7%
<i>Без отговор</i>	4,2%
Мъже	49,2%
Жени	47,4%
<i>Без отговор</i>	3,4%

Процентното разпределение на класовете от анкетираните ученици в Стара Загора показва, че извадката възпроизвежда структурата на генералната съвкупност. Четирите групи класове са с приблизително равни дялове като е налице леко надценяване на учениците от девети клас, което е в рамките на статистическата грешка - 28,4%. Участващите в проучването от десети, от единадесети и дванадесети клас заемат еднакви процентни стойности, съответно от 24%. Най-малък брой анкетирани са децата на 19 години (2,3%), след тях са тези на 14 (2,9%). Останалите възрастови групи са в рамките на типичното за съответните класове и кохорти - 23,8% на 15 години, 23,4 % на 16 г., 22,8% на 17 г. и 20,2% на 19 години. По отношение на пола, разпределението е 49,2% мъже и 47,4% жени.

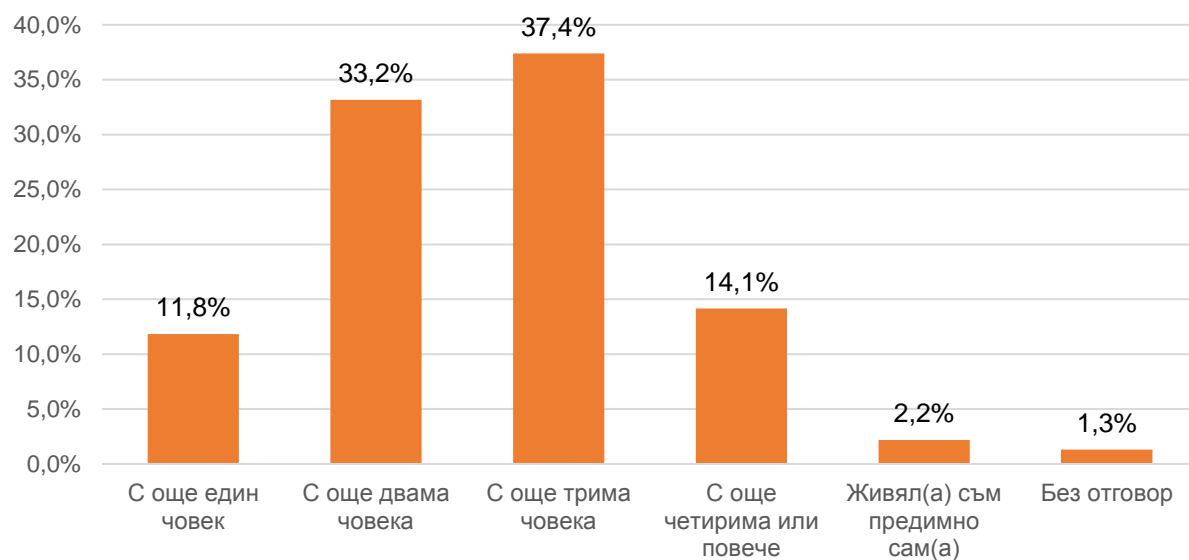
3. АНАЛИЗ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА:

3.1. Въвеждащи въпроси

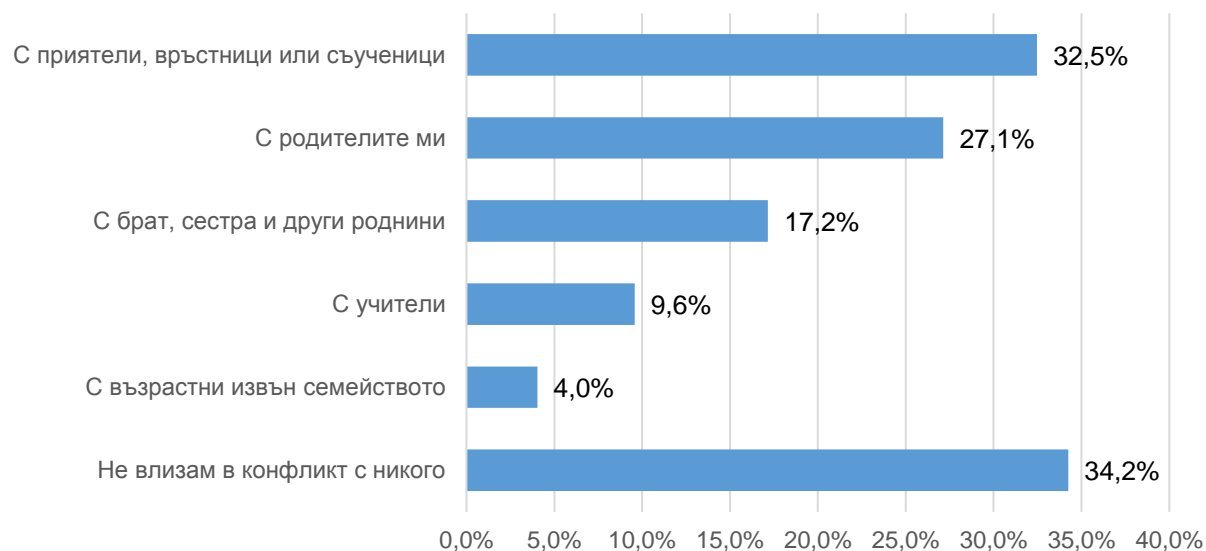
Според проведеното проучване по-голямата част от анкетираните ученици в Стара Загора живеят с двамата си родители (70,3%). При живеещите само с единия си родител се забелязва известен превес на тези, които споделят местожителство с майка си (12,6%), пред тези, които живеят само с баща си (3,1%). Тази разлика е напълно очаквана, тъй обикновено в случай на развод, детето обикновено остава при майката. 7% от анкетираните живеят при роднини, които не са биологичните им родители, а 6,3% при настойник и друг възрастен.

С КОЛКО ЧОВЕКА СТЕ ЖИВЯЛ(А) ПОСТОЯННО В ЕДНО ЖИЛИЩЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА?

Най-висок процент от учениците живеят в домакинство съставено от трима (33,2%) и или четирима члена (37,4%).

ЖИВОТЪТ НЕРЯДКО ПРЕДЛАГА КОНФЛИКТНИ СИТУАЦИИ. ВИЕ С КОГО НАЙ-ЧЕСТО ВЛИЗАТЕ В КОНФЛИКТ?

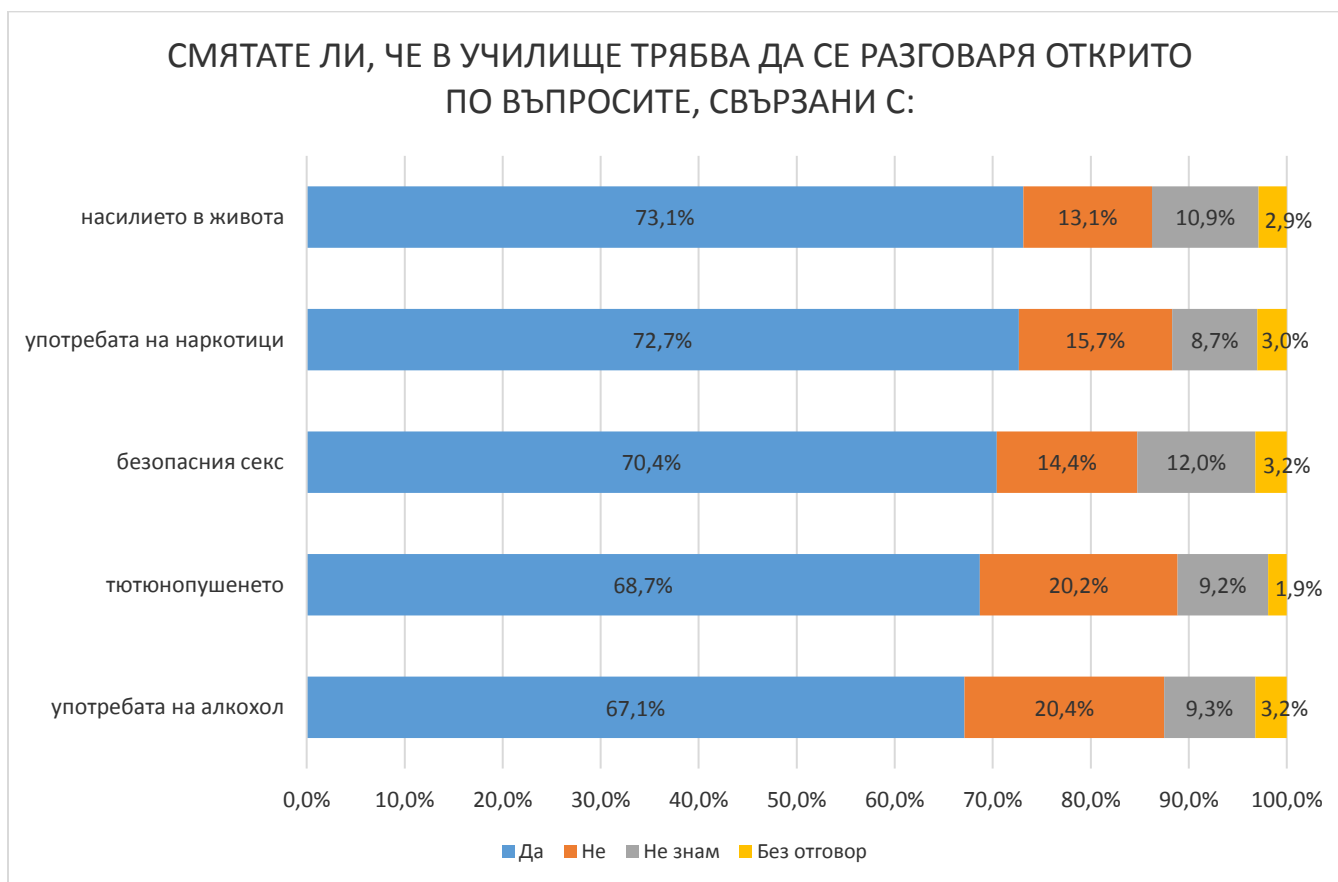
34,2% от учениците посочват, че не влизат в конфликт с никого в своето ежедневие. Две трети от младежите обаче посочват, че изпадат в различни конфликтни ситуации. Най-често конфликтни ситуации възникват със съученици, приятели и връстници (32,5%). Причината за този висок процент е в резултат от това, че голяма част от времето на младежите минава в училище, където се сформират техните главните социални кръгове както и на типичното за

възрастта противопоставяне между връстници. Вторият най-висок процент е за родителите, като 27,1 % отговарят, че влизат най-често в конфликти с тях. Момчетата по-често попадат в конфликтни ситуации в семействата – с родителите, братя/сестри или други роднини. Момчетата по-често са в конфликт с други лица извън семейството – други възрастни, учители. С лек превес са момчетата, които влизат в конфликт с приятели, връстници и съученици (34% сред момчетата при 30% сред момчетата).

С нарастване на възрастта нарастват и конфликтните ситуации, в които попадат младежите. Увеличават се конфликтите с родителите, намаляват с братя/сестри, увеличават се конфликтите с други възрастни извън семейството и с връстниците.

3.2. Въпроси, свързани с училището и обкръжението

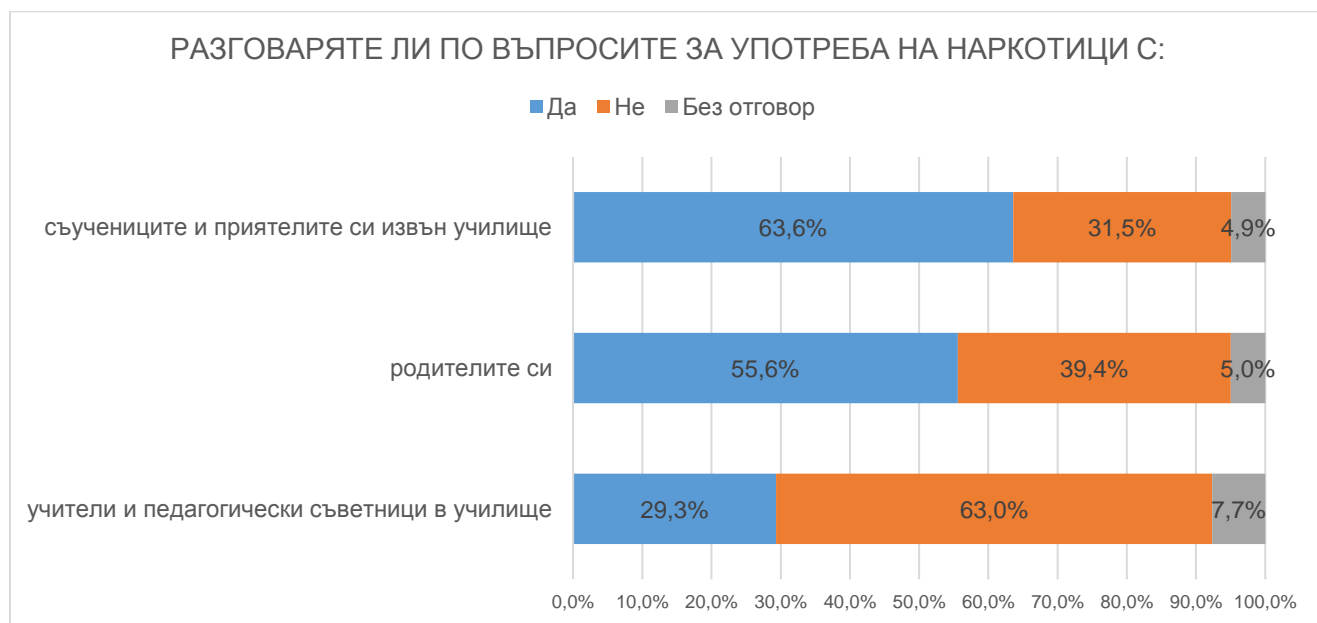

Относно това по какви теми е редно да се разговаря открито в училище, учениците от Стара Загора посочват всяка от предложените възможности с процент по-висок от 65%. Това изразява силната необходимост от създаването на практики, които да осигуряват нужната информация и поле за разговори на подрастващите по всяка от посочените теми. Процентните стойности подсказват, че подобни практики в момента не съществуват под никаква форма. Най-голяма част от тях смятат, че важните и наболели теми, които ги засягат са най-вече насилието (73,1%) и

употребата на наркотици (72,7%). Забелязва се, че момчетата са по-склонни да разговарят в училище за всяка от посочените теми, като най-висок процент дават за насилието в живота, докато момчетата намират употребата на наркотици за по-належащ въпрос.

Силно желание за разговори изразяват всички включени в изследването класове, като се забелязва известен спад в интереса при учениците от 9-ти клас, тъй като те най-често са пропускали този въпрос от анкетата. Дванадесетокласниците смятат, че трябва да бъде обсъждана темата свързана с насилието в живота (79,3%) и употребата на наркотици (79%), единадесетокласниците искат да разговарят най-вече за насилието (78,1%), учениците в 10 клас за безопасния секс (74,7%), а тези в 9-ти, също отговарят с насилието (67,7%).

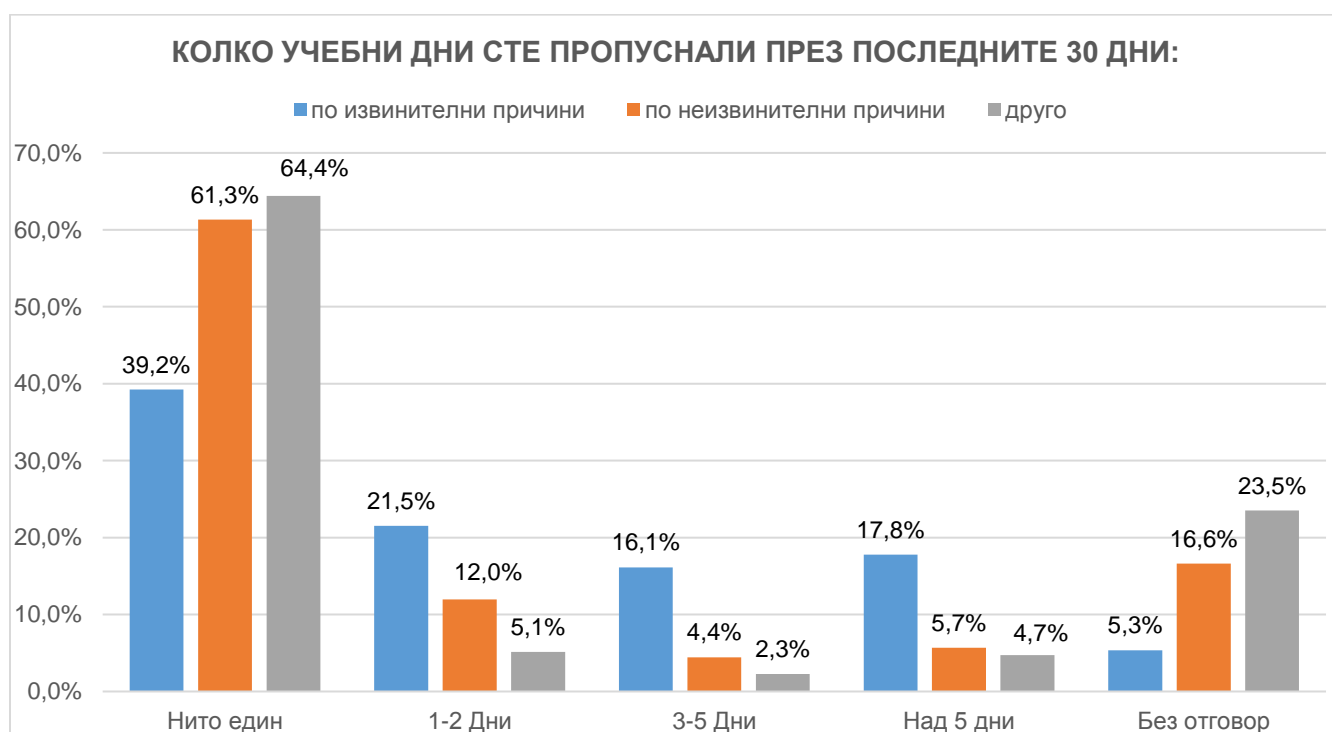
Интересно е да се отбележи, че анкетираните живеещи предимно сами изразяват силна готовност да участват в подобни разговори, което би компенсирало липсата на значим възрастен, с който да обсъждат тези важни за възрастта им теми.

Въпреки желанието им за дискусии в училище по темата свързана с употребата на наркотици, анкетираните ученици посочват, че всъщност разговарят най-малко с учителите и педагогическите съветници. Тук ясно се забелязва пропуск от страна на училищните ръководства, които не полагат достатъчно усилия в предоставянето на пространство за открити дискусии относно важните за децата теми. 63% от тях **не** разговарят с училищното представителство относно употребата на наркотици, а 63,6% посочват, че всъщност най-често обсъждат тази тема със своите съученици и приятели извън училище.

Момчетата по-често се обръщат за съвет и разговор, като голяма част от тях получават нужната информация от родителите си и приятелите си, в сравнение с момчетата, които също разчитат на родителите и приятелите си, но в по-малка степен. Разговори в учителите и педагогическия персонал посочват еднакъв дял от момчетата и момичетата – 29%. За разлика от останалите класове, учениците в девети клас по-често се обръщат към семейството си, отколкото към приятелския си кръг. Това можем да отдадем на тяхната възраст, тъй като връстниците им също не са достатъчно информирани по този въпрос. С напредване на класа, разговорите по въпроси, свързани с употребата на наркотици нарастват, като най-активни по тези теми са учениците в 12 клас. Те разговарят предимно със съученици и приятели, след това с родителите си, докато разговорите с учителите остават дори под средното за съвкупността (25%).

На въпроса колко учебни дни са пропуснали през последните 30 дни към момента на попълване на анкетата, около една трета от учениците не са отсъствали нито един ден (нито по извинителни, нито по неизвинителни причини).

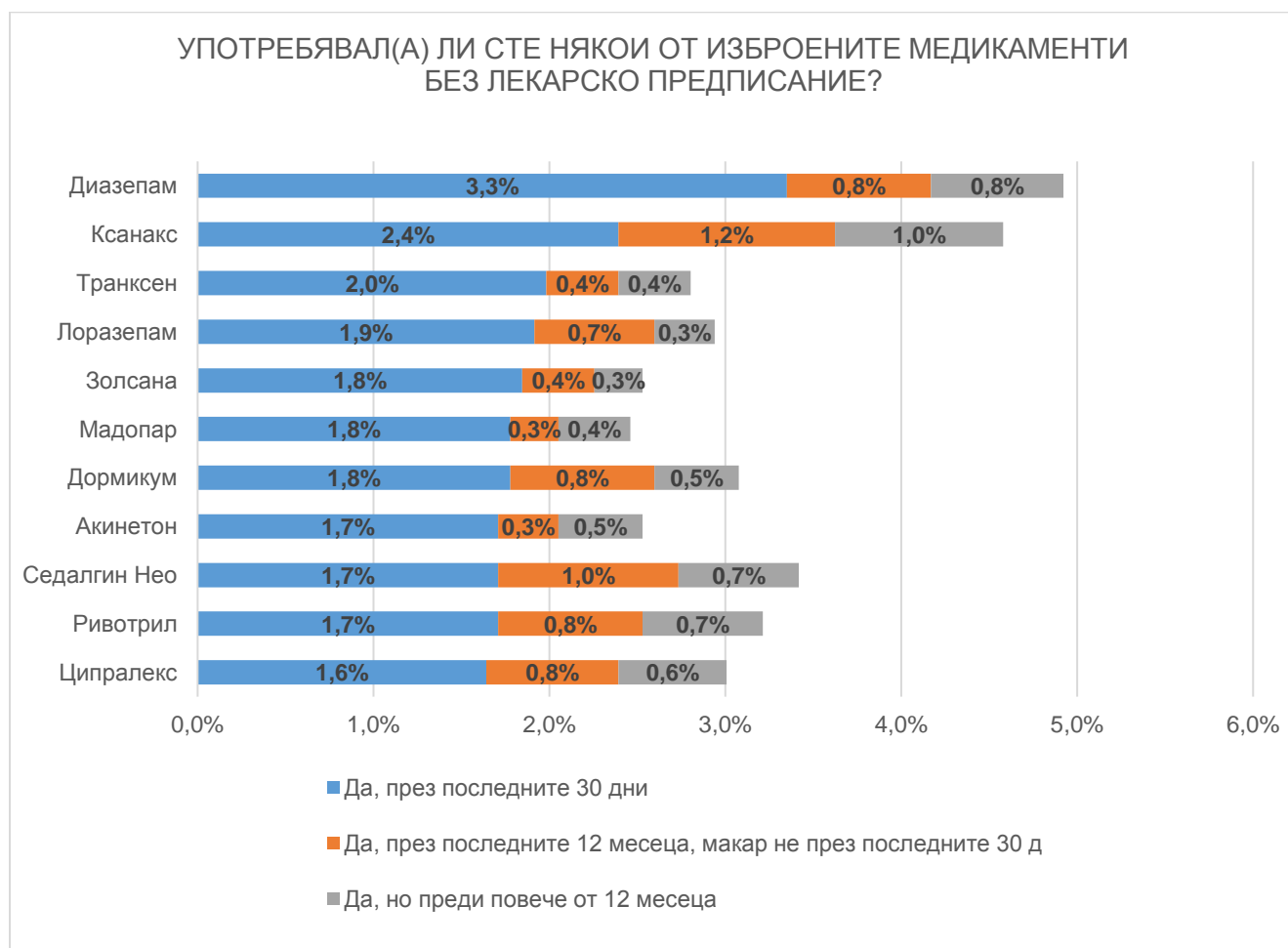
Отсъствалите са пропускали учебни часове главно по извинителни причини, като в най-честия случай става въпрос за 1-2 дни (21,5% от анкетираните). Момчетата са си позволявали да пропуснат ден или два от учебните занятия по-често от момчетата. Между 3-5 дни по извинителни причини са отсъствали 16,1% от учениците. Очаквано има лек превес на отсъствията по неизвинителни причини при по-големите ученици, но като цяло няма практика за редовно

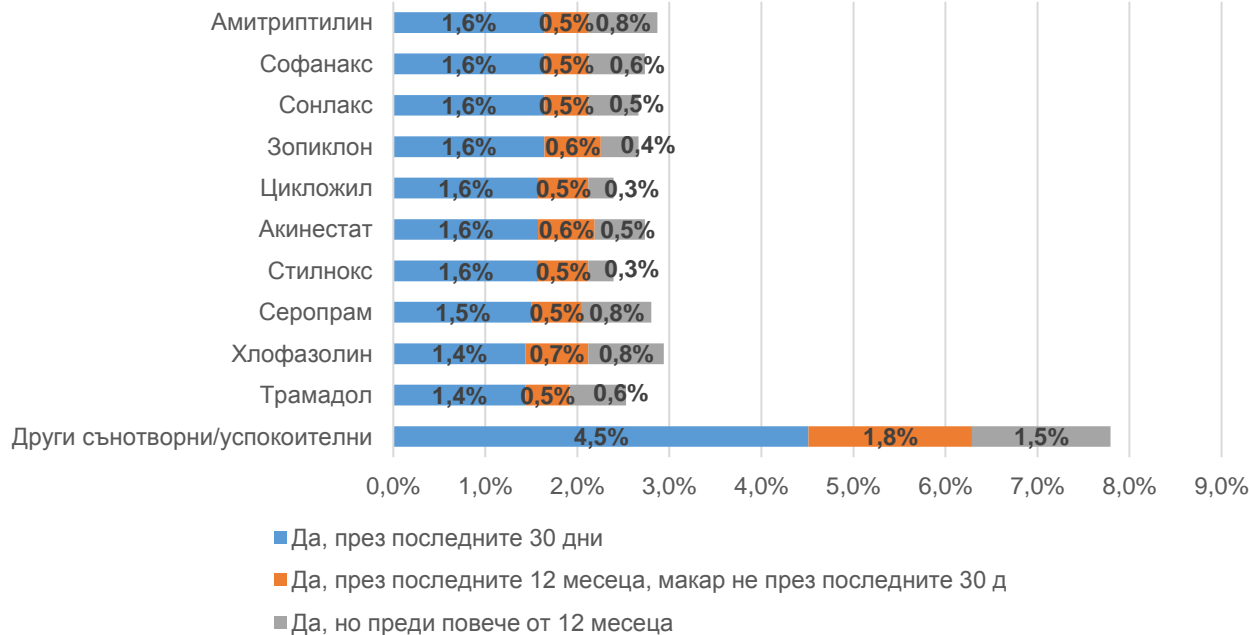
отсъствие от училище. По неизвинителни причини, над 5 дни са отсъствали едва 5,7% от децата. Общо малко над една пета са отсъствали по неизвинителни причини (22%).

Ясно се забелязва, че неконфликтните ученици по-рядко липсват от учебните класове, докато системно (над 5 дни) отсъстват най-вече тези, които често влизат в конфликти с възрастни извън семейството и с учители.

3.3. Употреба на медикаменти, цигари, алкохол и други психоактивни вещества

УПОТРЕБЯВАЛ(А) ЛИ СТЕ НЯКОИ ОТ ИЗБРОЕНИТЕ МЕДИКАМЕНТИ БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ?

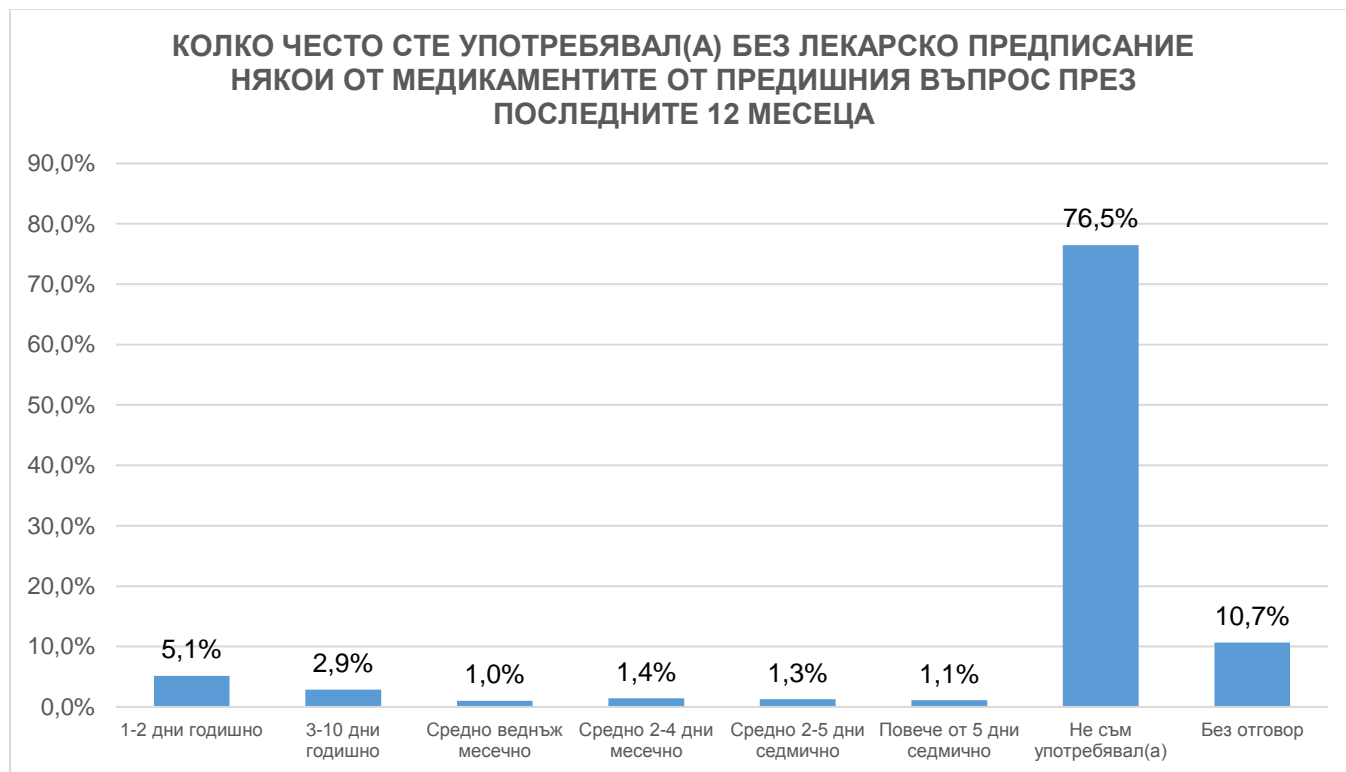

Общо 12,7% от учениците в Стара Загора са употребявали някога без лекарско предписание поне едно от посочените във въпроса медикаменти. Делът на експерименталната употреба нараства с нарастване на възрастта. Момчетата два пъти по-често от момчетата са употребявали посочените медикаменти. Употребявалите през последните 30 дни някое (поне едно) от посочените вещества (без лекарско предписание) са общо 7,6%. Сред младежите, които са употребявали посочените медикаменти през последните 30 дни няма ясни тенденции и разлики по класове. Момчетата, които употребяват поне един от тези медикаменти отново са два пъти повече от младежите.

Един от най-популярните сред младежите медикаменти е Диазепам. 3,3% от учениците казват, че са го приемали през последните 30 дни. На следващо място са Ксанакс (2,4%) и Транксен (2%). Забелязва се, че Ксанакс и Диазепам са по-популярни сред момчетата, като употребата на Транксен е незначително по-висока при момчетата през последните 30 дни, но общите стойности на приема му отново са по-високи при момчетата.

4,5% споделят, че са приемали сънотворни или успокоителни, различни от изброените в анкетата. Това е и отговорът с най-значим процент, като изследването показва, че момчетата значително по-често прибегват до подобни медикаменти. Открояват се завишени стойности при употребата и при децата, които не живеят с двамата си родителя. Като рисковата група се очертават и учениците

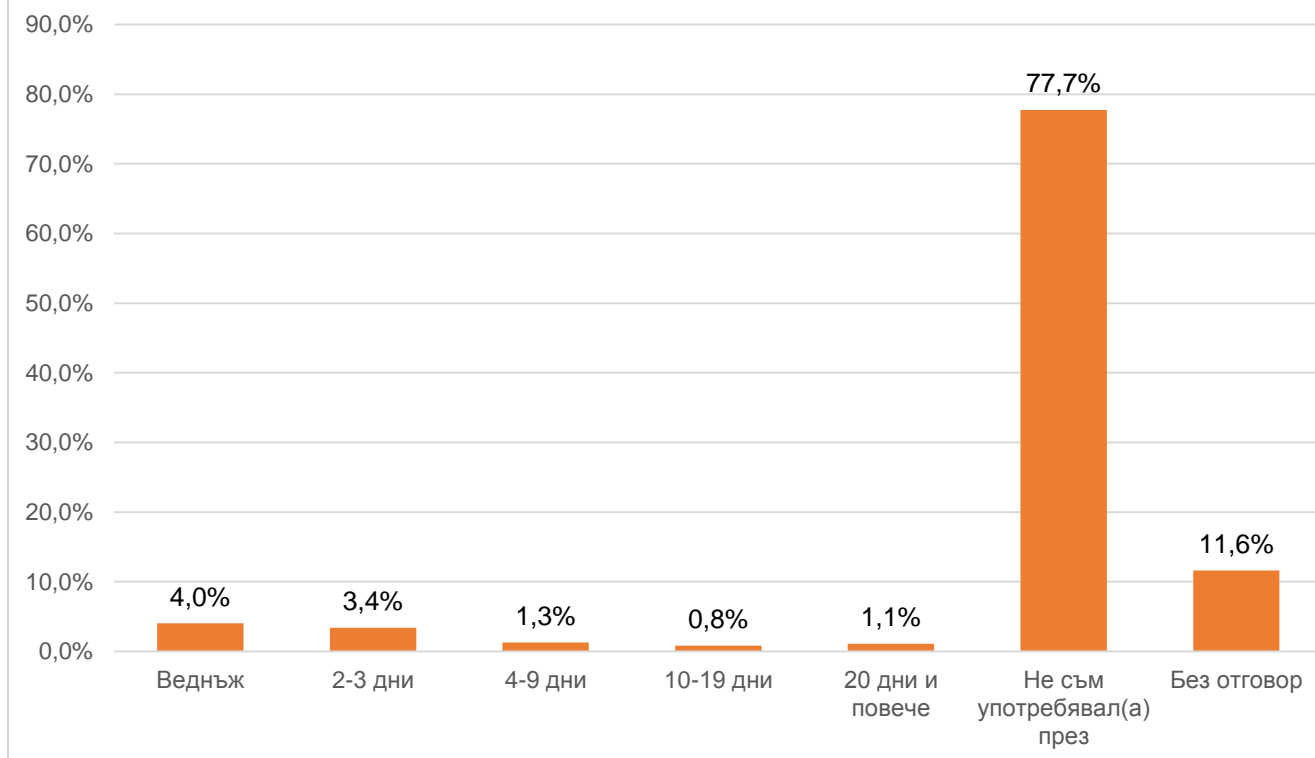
от десети клас, тъй като те имат най-висок процент на употреба през последните 30 дни по отношение на голяма част от посочените лекарства.

През последните 12 месеца 5,1% от учениците в Стара Загора са употребили медикаменти без лекарско предписание през 1 и 2 дни от годината, а 2,9% между 3-10. Учениците от мъжки пол прибягват сравнително по-рядко до посочените медикаменти в рамките на една година.

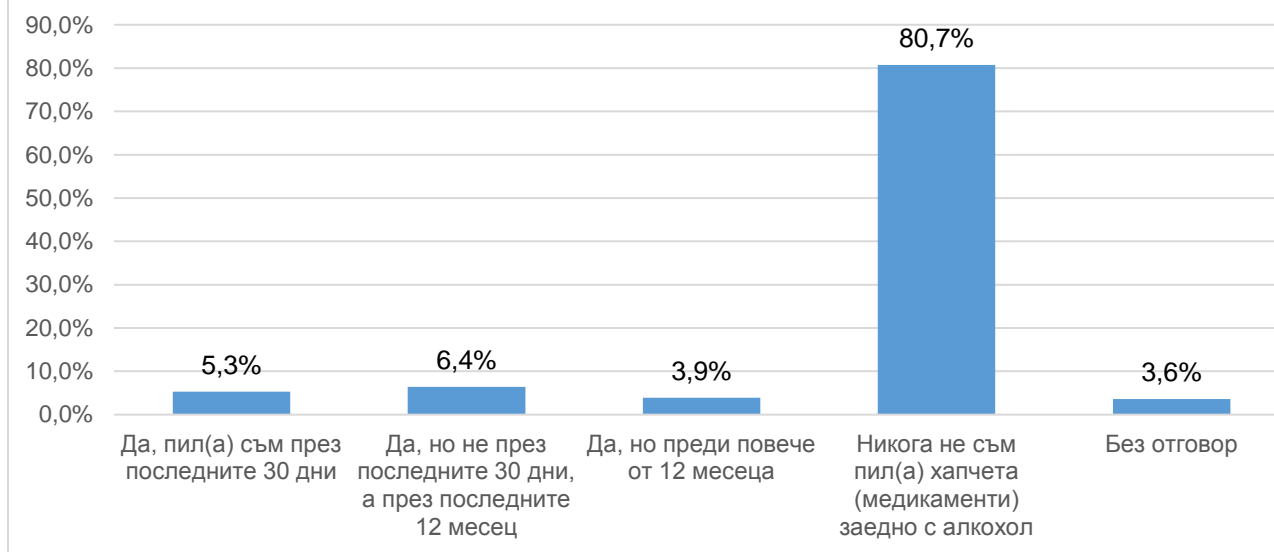
Най-много ученици от десети клас са посочили, че употребяват изброените медикаменти без лекарско предписание повече от два пъти седмично.

**КОЛКО ЧЕСТО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) БЕЗ ЛЕКАРСКО ПРЕДПИСАНИЕ
НЯКОИ ОТ МЕДИКАМЕНТИТЕ ОТ ПРЕДИШНИЯ ВЪПРОС ПРЕЗ
ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ**

4% посочват, че са приели някои от посочените медикаменти само веднъж през последния месец, като те са били в по-голямата си част момчета и хора от девети и десети клас. Едва 3,4% са отговорили, че това се е случвало 2 или 3 дни в изминалите 30 дни, тук вече се забелязва лек превес на учениците от женски пол и по-високи проценти на положителни отговори при учениците от 12-тите класове. Относно регулярната употреба (над 10 дни месечно), отново показват по-високи проценти анкетираните от 12 и 10 клас. При тях не се забелязва силна диференциация по пол.

ПИЛ(А) ЛИ СТЕ НЯКОГА ХАПЧЕТА (МЕДИКАМЕНТИ) ЗАЕДНО С АЛКОХОЛ?

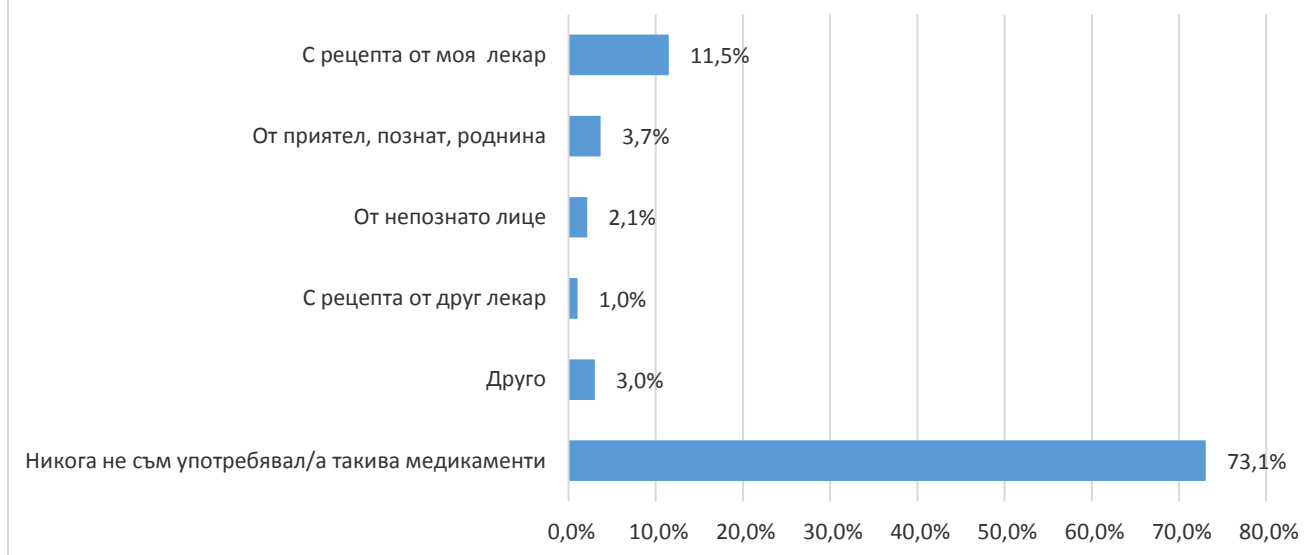

Относно приема на медикаменти заедно с алкохол, 80,7% от учениците споделят, че това не се е случвало никога. Употребилите подобна комбинация са 15,7 % от всички ученици. При 6,4% от тях това се е случило през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, а при 5,3% и през последните 30 дни.

Тази комбинация е значително по-популярна сред момичетата, като това се е случвало най-вече през периода от последните изминали 12 месеца, но не през предходния месец. Макар и общият брой на момчета комбинирали алкохол с лекарства да е по-нисък, те посочват, че това се е случвало най-вече през последните 30 дни. Забелязват се завишени проценти на единадесетокласници, които приемат различни сънотворни и успокоителни медикаменти с алкохол, но въпреки това подобна употреба е по-честа при по-големите от тях ученици.

КАКЪВ Е ВАШИЯТ ПОЛ/В КОЙ КЛАС СТЕ?	ПИЛ(А) ЛИ СТЕ НЯКОГА ХАПЧЕТА (МЕДИКАМЕНТИ) ЗАЕДНО С АЛКОХОЛ?			
	Да, пил(а) съм през последните 30 дни	Да, но не през последните 30 дни, а през последните 12 месеца	Да, но преди повече от 12 месеца	Никога не съм пил(а) хапчета (медикаменти) заедно с алкохол
Мъжки	5,7%	5,0%	2,6%	82,2%
Женски	4,2%	7,3%	5,0%	81,0%
9-ти	2,7%	3,6%	1,9%	85,5%
10-ти	6,7%	5,8%	2,9%	81,2%
11-ти	4,3%	<u>9,4%</u>	4,6%	79,1%
12-ти	<u>8,2%</u>	<u>7,4%</u>	<u>6,5%</u>	76,2%
Общо:	5,3%	6,4%	3,9%	80,7%

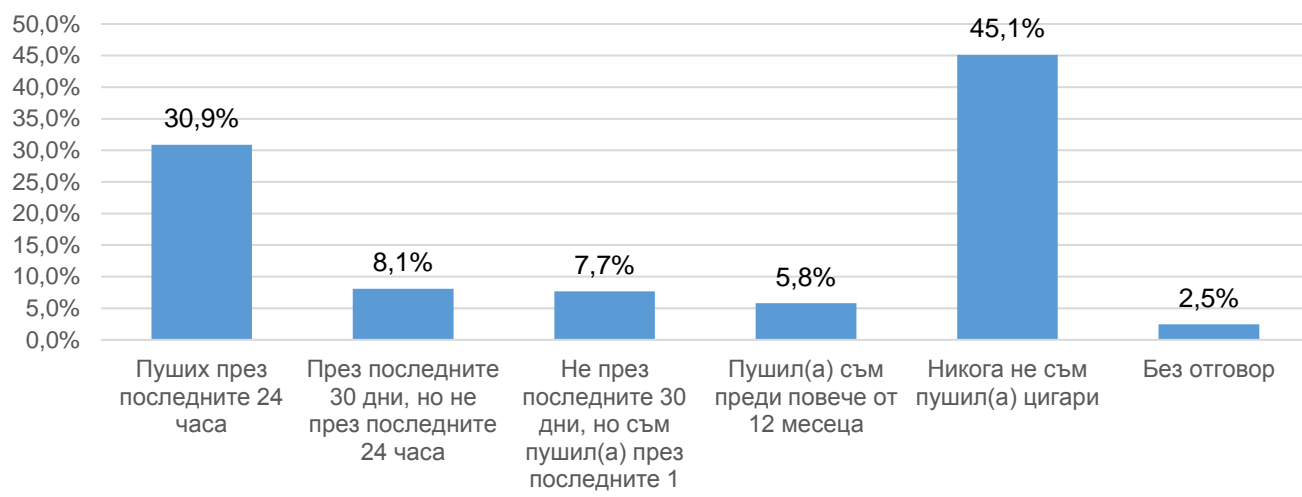
АКО СТЕ ПРИЕМАЛ(А) МЕДИКАМЕНТИ (СЪНОТВОРНИ, УСПОКОИТЕЛНИ, АНТИДЕПРЕСАНТИ ИЛИ АНТИПАРКИНСОНИ) КАК СИ ГИ НАБАВИХТЕ (ПОСЛЕДНИЯ ПЪТ)?

Употребявалите препарати като сънотворни, антидепресанти или антипаркинсонови медикаменти са си ги набавили най-вече с рецепта от личния си лекар (11,5%). Нерегламентираната употреба, без предписание от лекар, се е случвала при около 7% от отговорилите. Най-голям дял от тях заемат 3,7% от учениците, които са ги получили от приятел, познат или роднина. Момчетата по-често от момчетата използват подобни медикаменти, също така се забелязва, че децата без нито един родител (майка или баща) приемат по-често такъв вид лекарства от непознати лица или от приятели и познати, в сравнение с останалите ученици. Те показват и най-нисък процент на **липса** на употреба под всякакъв вид. Това ги очертава като една от най-рисковите групи деца.

73,1% от анкетираните посочват, че никога не са употребявали такива медикаменти.

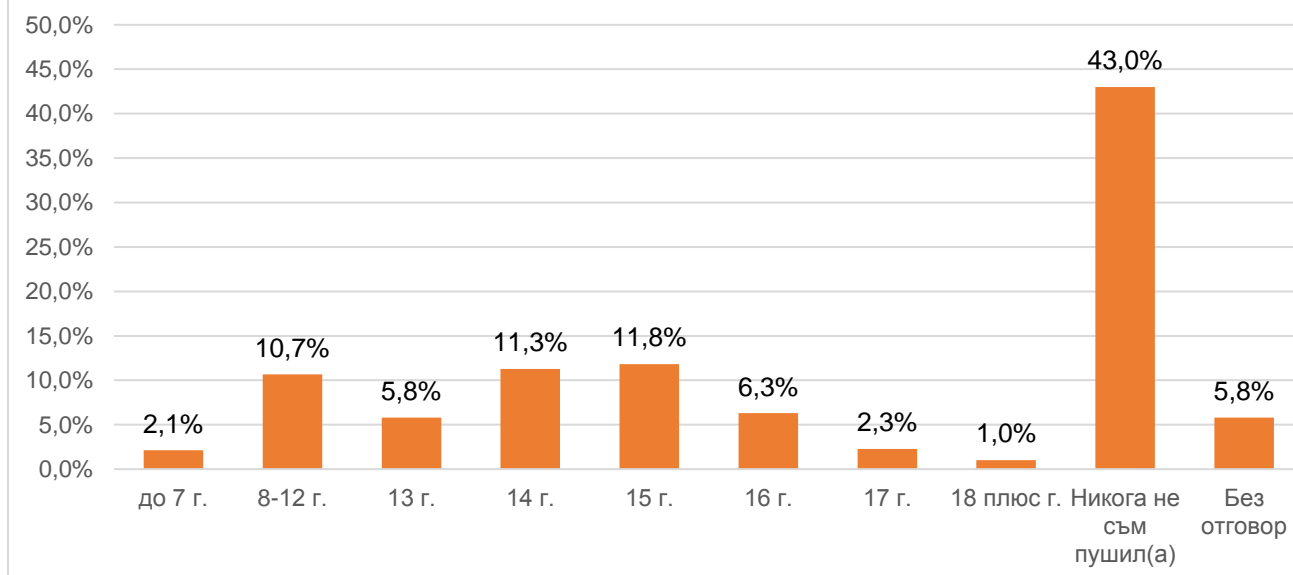
КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПУШИЛ(А) ТЮТЮН (ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА)?

По отношение на употребата на тютюневи изделия град Стара Загора е със сравнително висок дял на активно пушещи младежи - 30,9% посочват, че са пушили през последните 24 часа, 8,1% през последните 30 дни и 7,7% през последните 12 месеца. По-сериозните пушачи отново са момичетата и учениците между 17 и 18 години. Ясно се откроява прогресивното увеличаване на броя пушачи във всеки следващ клас, като той стига до 38,5% при дванадесетокласниците, които са пушили през последните 24 часа. Този процент е притеснителен поради ред причини и обосновава необходимостта от разговори на тази тема в училище, каквито самите деца посочват, че е наложително да има. Свободната продажба и разпространение на тютюневи изделия е голям проблем за цялата страна и би могъл да се регулира сред учениците с помощта на училищното ръководство.

Процентът на неупотребяващите е 45,1%. В тази група по-често попадат ученици, които живеят и с двамата си родители, както и живеещите с настойник и друг възрастен.

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ЗАПАЛИХТЕ ПЪРВАТА СИ ЦИГАРА?

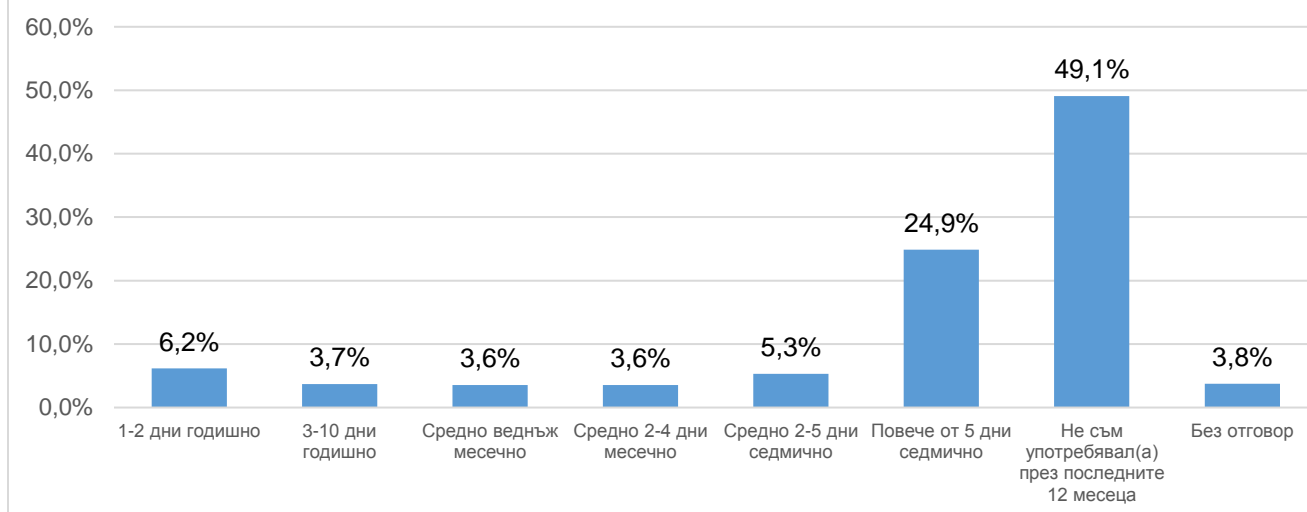

Най-общо възрастта, в която учениците запалват цигара за първи път е между 13 и 16 години. Близо с 15 процентни пункта е по-висок дялът на момчетата, които някога са опитвали цигари в сравнение с момчетата. Отново момчетата показват значително по-висок процент на такива, които никога преди не са пушили, като броят им е от около половината анкетирани ученици от мъжки пол. Няма голяма разлика във средната възраст на изпушване на първа цигара – макар с малко, момчетата започват по-рано, но разликата между средната възраст при двете групи не е голяма – момчетата започват средно на 13 г. и половина, докато момчетата започват средно на 13 години и 10 месеца.

От момчетата около 40% заявяват, докато сред момчетата този дял е 55%. Тези резултати дават индикации за сериозен проблем по отношение на тютюнопушенето сред младежите.

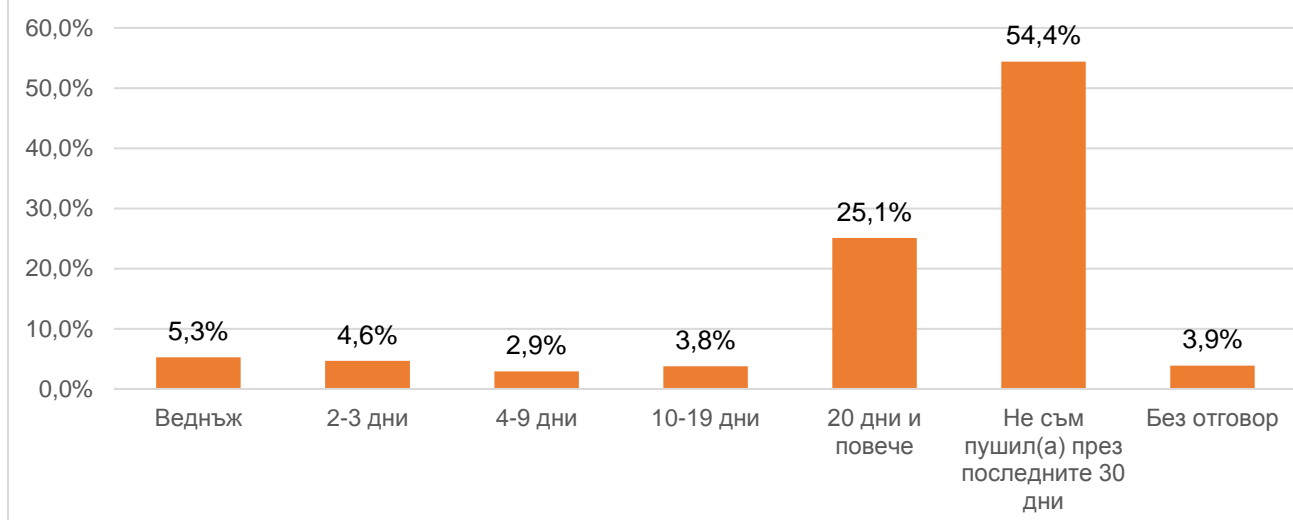
В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ ПУШИЛ(А) ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?

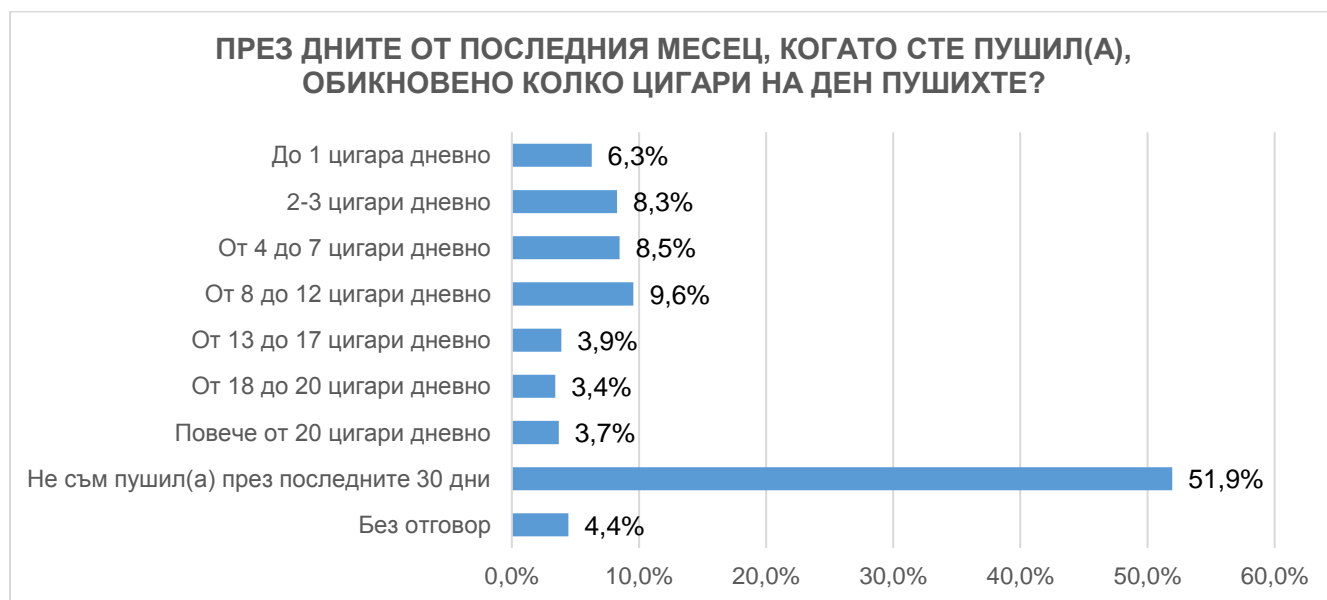
Учениците пушещи редовно (повече от 5 дни седмично) през последните 12 месеца са 24,9%, те отново по-често са момичета, както и деца живеещи само с един родител или настойник. 5,3% пушат средно между 2 и 5 дни седмично и са предимно между 17 и 18 годишни.

Интересно е да се отбележи, че тези които употребяват цигари няколко пъти годишно са повече от тези, които го правят спорадично всеки месец. Обяснение на този резултат, би могло да бъде така нареченото „социално пушене“. То предполага, че заобиколени от пушачи деца са склонни да запалят цигара, като причините най-често са желанието за вписване в определен колектив и търсенето на одобрение от връстниците им. Този фактор обаче, не бива да бъде пренебрегван, тъй като лесно би могъл да доведе до по-честа употреба.

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ СТЕ ПУШИЛ(А) ЦИГАРИ, ПУРИ ИЛИ ЛУЛА?

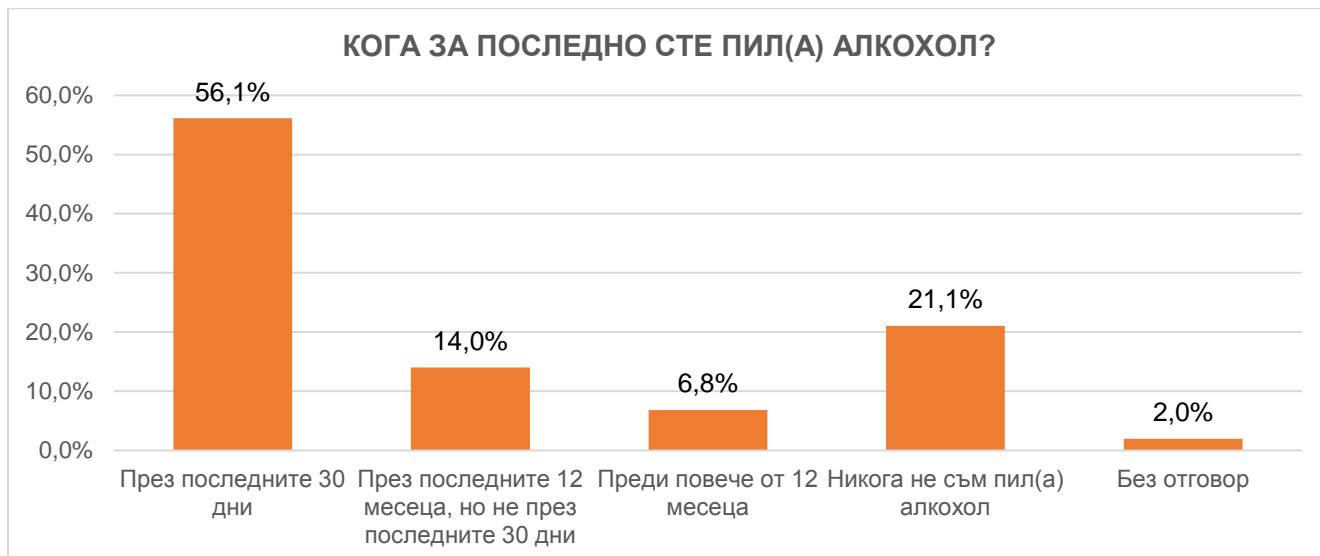
Що се отнася до употребата на цигари от учениците за последните 30 дни, 25,1% посочват, че са употребявали 20 дни или повече. Сред тях най-голям дял отново заемат учениците от 11 и 12 клас. Тук още веднъж момичетата са с около една трета повече.

Макар и делът на младежите, които пушат да е висок, все пак, броя изпушени цигари дневно рядко надвишава 12 цигари. Много малко от учениците признават, че пушат по една кутия цигари на ден или повече. В най-често срещания случай става въпрос за от 8 до 12 цигари дневно (9,6%), останалите употребяват по 2-3 (8,3%), или от 4 до 7 (8,5%) цигари дневно. 6,3% пушат по една цигара дневно, което също ги вкарва в рисковата група на застрашени от увеличаване на броя цигари.

Момчетата се очертават като по-активни пушачи, като показват по-висок процент за всяка една от възможностите, с изключение на употребата на над една кутия дневно. При момчетата имаме една малка група, която пуши повече 20 цигари (около 10% от момчетата) и една група, която е сред социалните пушачи, които пушат по една цигара дневно (17%) и до 2-3 цигари дневно (18%). Т.е.ако момчетата са в долната част на скалата и в средата, момчетата се разпръскват в по-широк диапазон, с по-висок дял при пушешите над 20 цигари, но и по-висок дял в малкия брой цигари дневно. По отношение на разделението по класове, 12-те класове пушат най-вече от 8 до 12 цигари дневно, учениците в 11 клас пушат предимно от 4 до 12 цигари. При десетокласниците се забелязва известен спад на броя цигари, те са отговорили, че пушат най-вече между две и три цигари дневно, а повечето от деветокласниците употребяват между 4 и 7 цигари на ден.

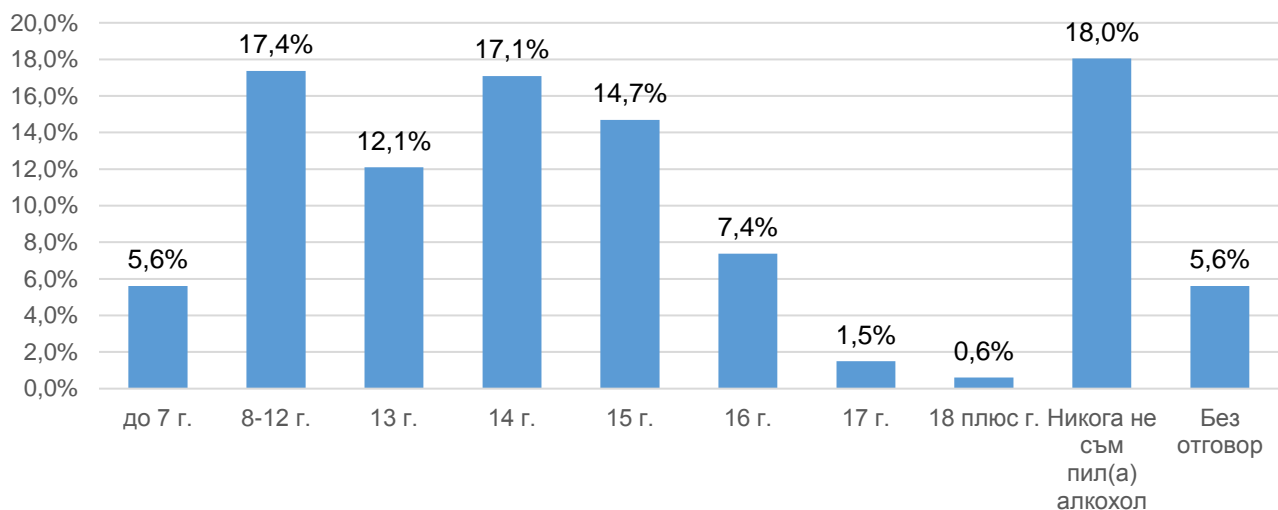
Пушешите по повече от една кутия цигари са опитали първата си цигара предимно преди 13-годишна възраст, докато останалите пушат средно по около половин пакет.

Що се отнася до употребата на алкохол, се забелязва значително покачване на броя консумиращи сред учениците, спрямо тютюнопушенето. 56,1% от анкетираните посочват, че са пили алкохол през последните 30 дни, а 14% през последните 12 месеца. Тези, които са консумирали през последните 30 дни най-често са над 17 годишна възраст, като това представляват най-голям дял от дванадесетокласниците и единадесетокласниците. Най-малко консумират алкохол учениците от девети клас, но само в сравнение с останалите, тъй като тази практика остава масова и при тях. Голяма част от живеещите само с баща си или друг роднина, употребяват регулярно алкохол. Децата живеещи без родителите си и други настойници, в около две трети от случаите, също са употребявали алкохол през последните 30 дни.

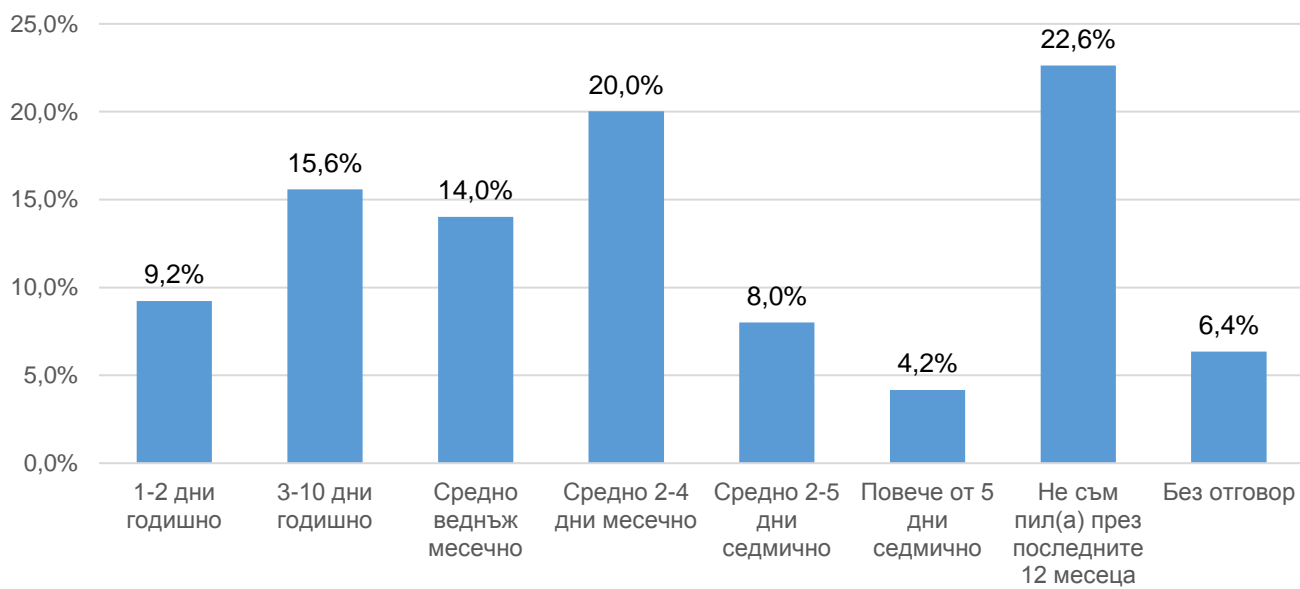
В КОИ КЛАС СТЕ?	КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПИЛ(А) АЛКОХОЛ?			
	През последните 30 дни	През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни	Преди повече от 12 месеца	Никога не съм пил(а) алкохол
9-ти	41,2%	13,5%	8,9%	33,7%
10-ти	53,9%	16,2%	7,0%	19,7%
11-ти	63,4%	14,3%	6,3%	15,1%
12-ти	68,6%	12,2%	4,8%	13,3%
Общо:	56,1%	14,0%	6,8%	21,1%

НА КОЛКО ГОДИНИ БЯХТЕ, КОГАТО ИЗПИХТЕ ПЪРВОТО СИ ПИТИЕ (не само отделна глътка)?

Възрастта, в която учениците започват да употребяват алкохол относително съвпада с тази за тютюнопушенето – от 12 до 16 годишна възраст, като анкетираните посочват най-често, че са изпили първото си питие на 14 години. Забелязва се ясно, че момичетата опитват алкохол за пръв път значително по-късно, макар и в общ план момчетата по-често все още да не са употребявали.

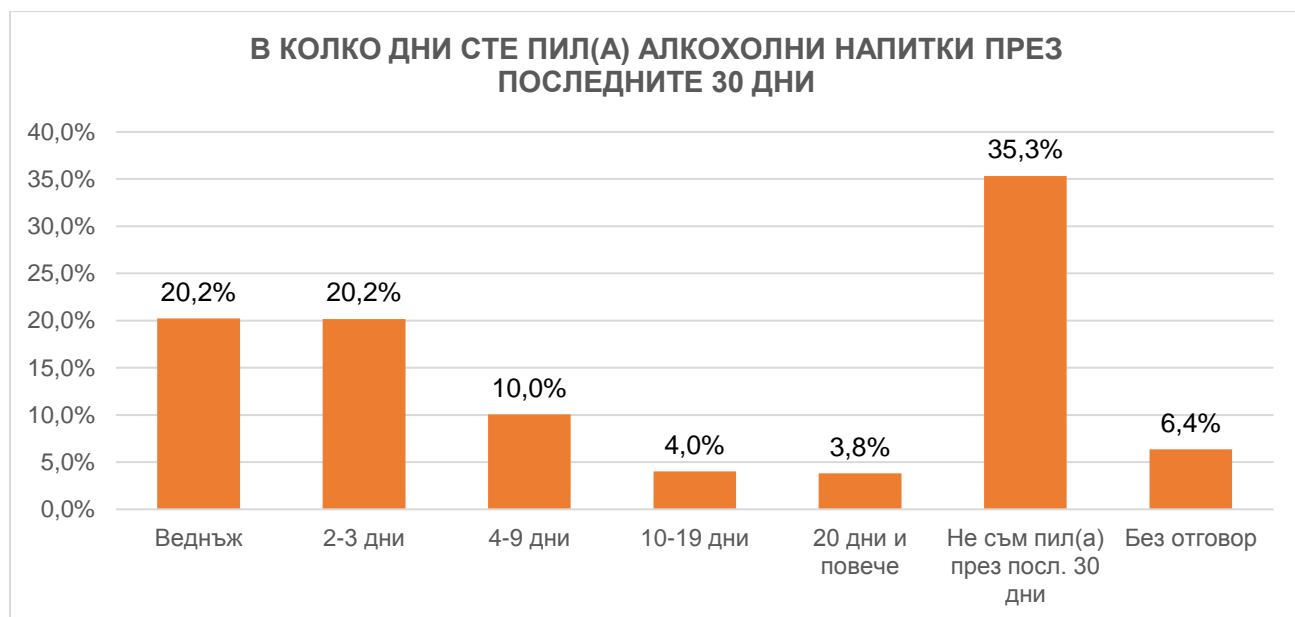
В КОЛКО ДНИ СТЕ ПИЛ(А) АЛКОХОЛНИ НАПИТКИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА

Макар процентът на употребяващи алкохол да е висок, изследването показва, че употребата не е ежедневна. Употребяващите алкохол са го правили най-често веднъж или между 2 и 4 дни

месечно през последната година. Те са най-вече ученици от последните класове, като 33,1% от 12 клас са пили от 2 до 4 дни през месеца и едва 15,7% посочват, че не са употребявали алкохол. Забелязва се, че момчетата доминират в приема на алкохол през повече от пет дни седмично, макар и с нисък процент. Като цяло обаче, при тях консумацията е по-рядка от тази на момичетата.

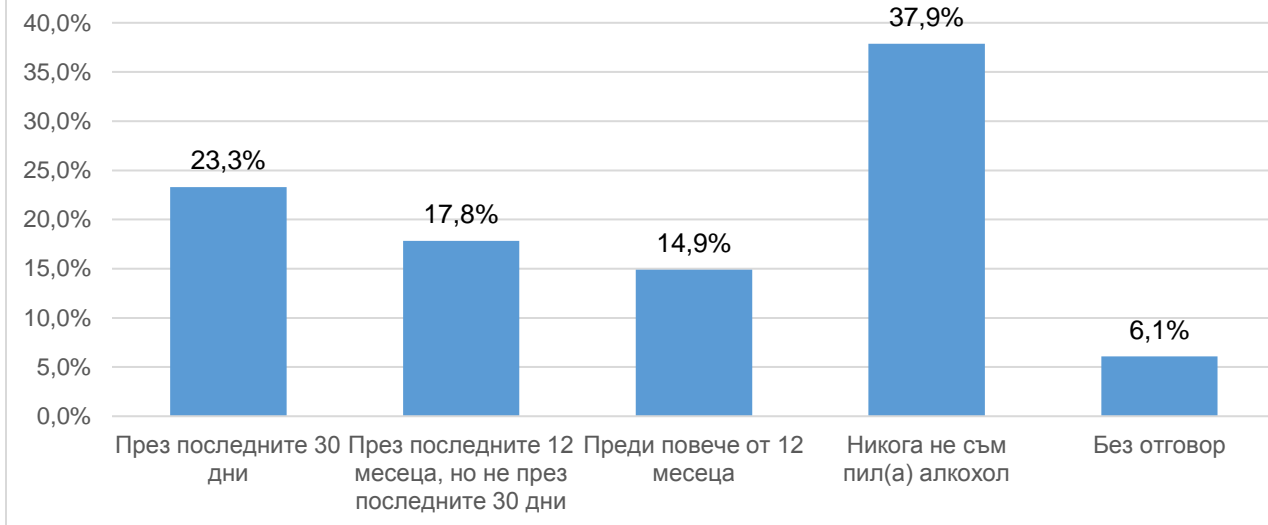
Децата влизащи в конфликти с учители, най-често пият алкохол ежеседмично. Макар и да са комплексни причините, все пак можем да смятаме, че консумацията на алкохол е силен фактор създаване на конфликти с училищните власти, тъй като според данните това обикновено са младежи на 16-годишна възраст.

Относно употребата в рамките на последните 30 дни, анкетираните посочват, че това се е случвало в най-голяма степен веднъж или между 1 и 3 дни. Те обикновено са в 11 или 12 клас, като е интересно да се отбележи, че тези които консумират алкохол по-често, 20 или повече дни месечно, влизат в конфликти с хора извън семейството си по-често от останалите (22%).

Тенденцията за повече пиещи момичета, отколкото момчета остава и тук. 40,1% от момчетата казват, че не са консумирали алкохол, докато при момчетата този процент е 31,3%. Момичетата, които са употребявали алкохол през последните 30 дни са 65%, а момчетата – 52%. Все пак момичетата остават при по-ниските честоти на употреба, а момчетата се изтеглят към по-високите.

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ ПИЛ(А) ПО 6 И ПОВЕЧЕ ПИТИЕТА В РАМКИТЕ НА НЯКОЛКО ЧАСА?

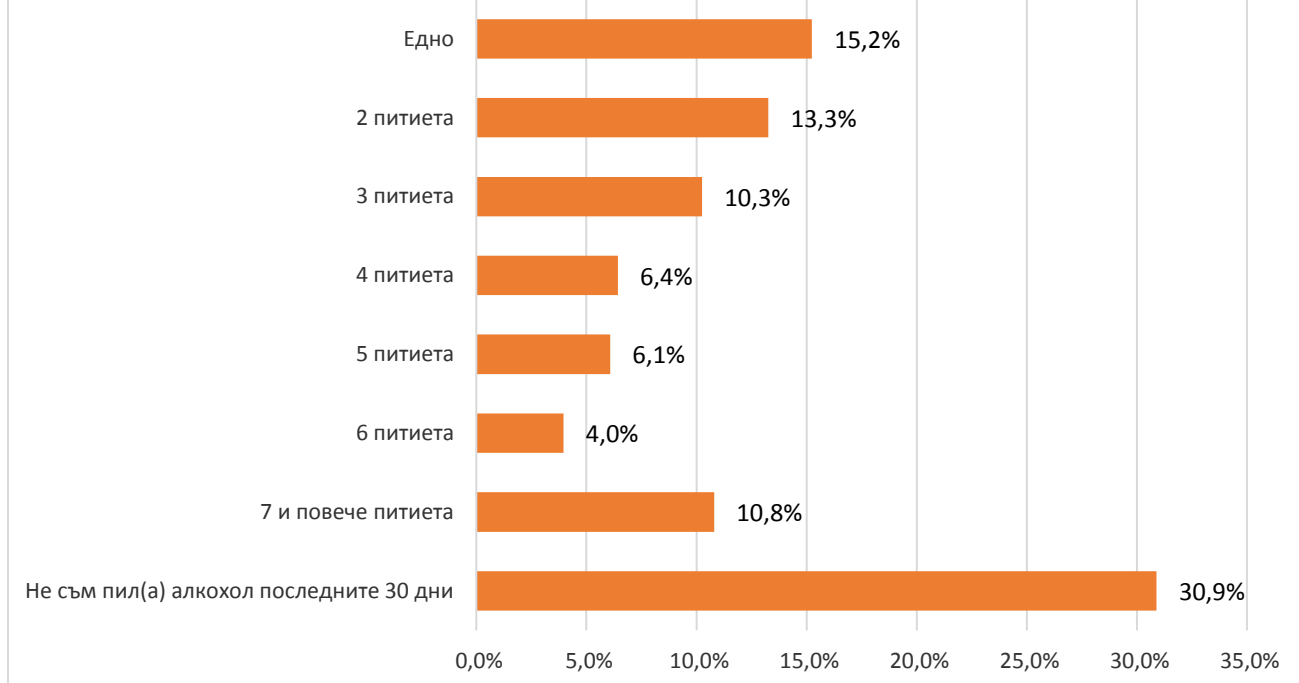

Висок е процентът на тези, които са приели 6 или повече питиета през последните 30 дни (23,3%). Тук няма чувствителна разлика между момчетата и момичетата, но при употребилите през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни се забелязва, че момичетата взимат лек превес. Учениците от 11 и 12 клас най-често пият повече от 6 питиета, като голяма част от единадесетокласниците посочват и че не са пили през последните 30 дни, но им се е случвало през годината.

Учениците, които са склонни по-често да влизат в конфликти са и тези, които употребяват по-често алкохол в такива количества.

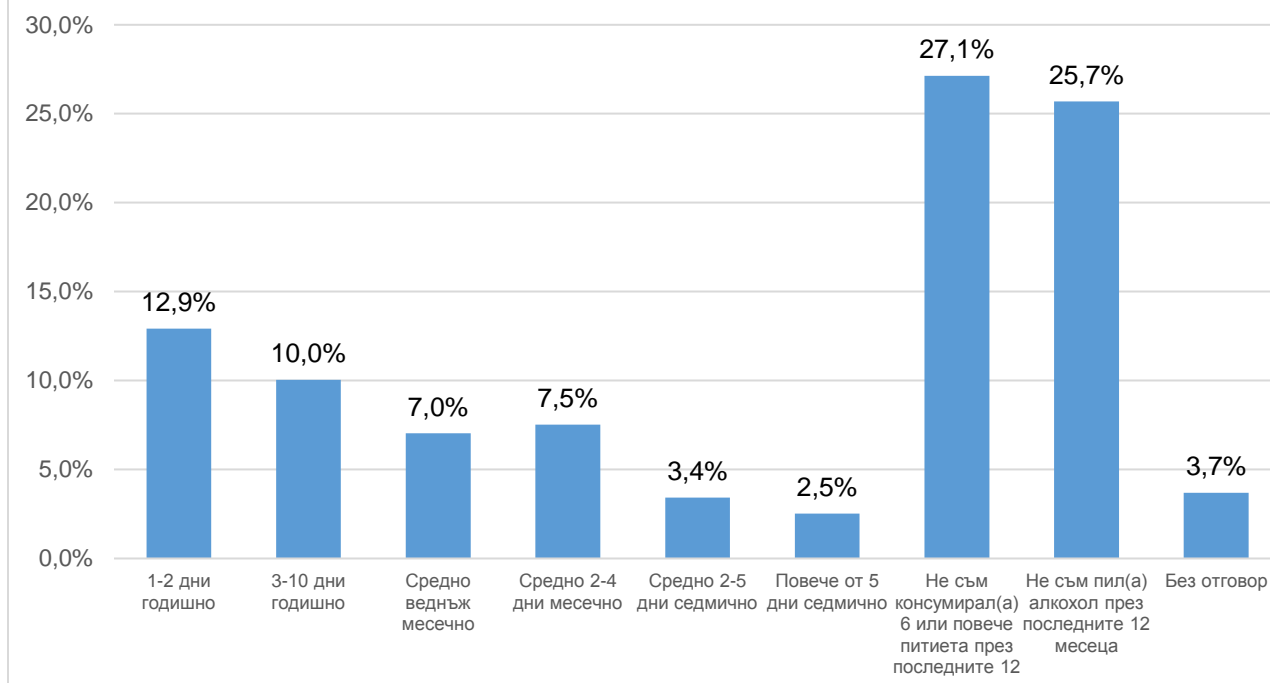
В ДНИТЕ В КОИТЕ СТЕ КОНСУМИРАЛИ АЛКОХОЛ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИЯ МЕСЕЦ ОБИКНОВЕНО
ПО КОЛКО ПИТИЕТА СТЕ ПИЛ(А)?

Тук отново виждаме, че макар приемането на по-голям брой алкохолни напитки да се случва, то не е практика за повечето ученици. Те се разделят на две основни групи – употребяващи между едно и три питиета (38,8%), като най-често те пият само едно питие (15,2%) и тези употребяващи 7 или повече питиета (10,8%).

Лесно се забелязва, че момчетата пият по-голям брой питиета от момичетата, тенденцията за по-висок процент на тези, които никога не са употребявали при тях обаче остава същата. Макар по-голямата част от учениците да посочват, че са приели едно или две питиета последния месец, сравнително голяма група от учениците в 10 клас споделят, че са пили 7 и повече. Това за пореден път ги обособява като рискова група, въпреки че не става въпрос за най-големия дял от десетокласници. Тук е интересно да се отбележи, че според данните, учениците влизащи по-често в конфликти с учители или хора извън семейството имат склонност да пият 6 или повече питиета по-регулярно от останалите.

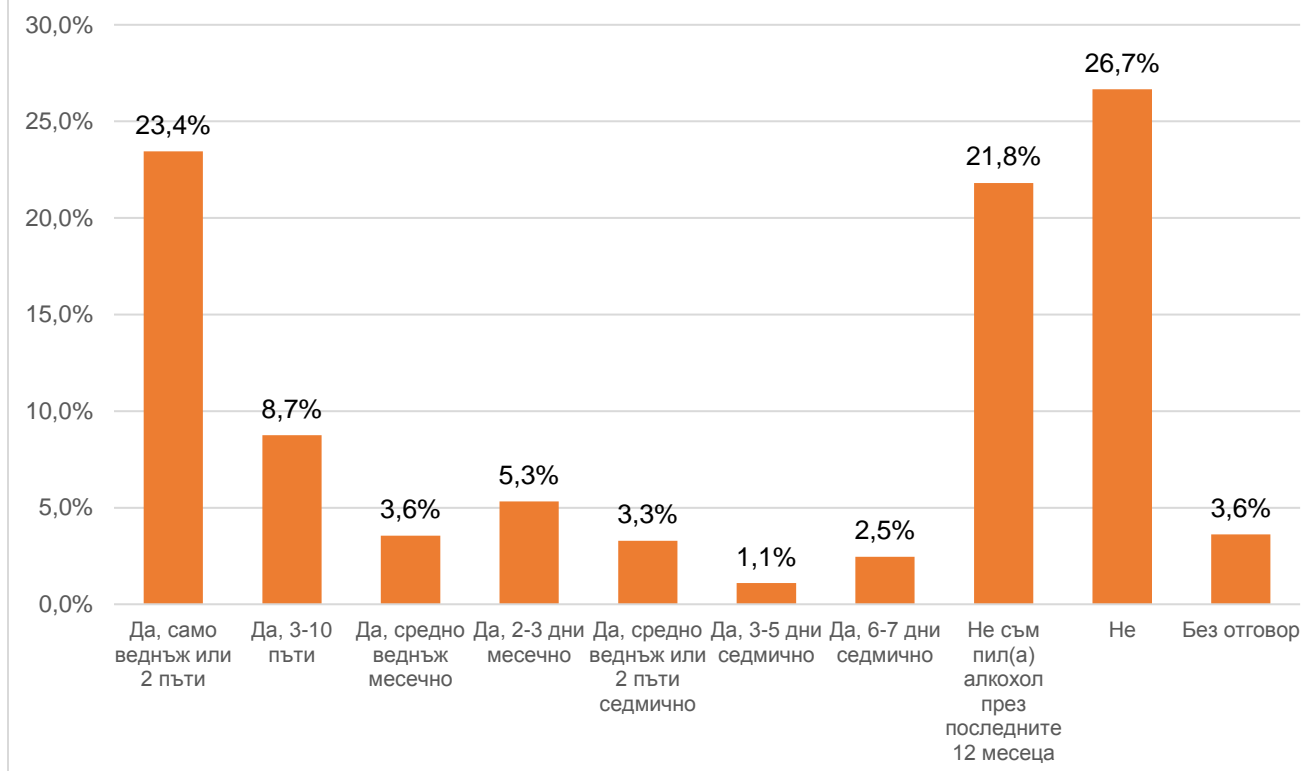
КОЛКО ЧЕСТО ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ КОНСУМИРАЛ(А) 6 ИЛИ ПОВЕЧЕ ПИТИЕТА В РАМКИТЕ НА НЯКОЛКО ЧАСА?

По-голямата част от учениците споделят, че през последните 12 месеца не са консумирали 6 или повече питиета (27,1%) или не са консумирали алкохол изобщо (25,7%). 12,9% са си позволявали 6 или повече питиета веднъж или два пъти годишно, а 10% между 3 и 10 дни годишно.

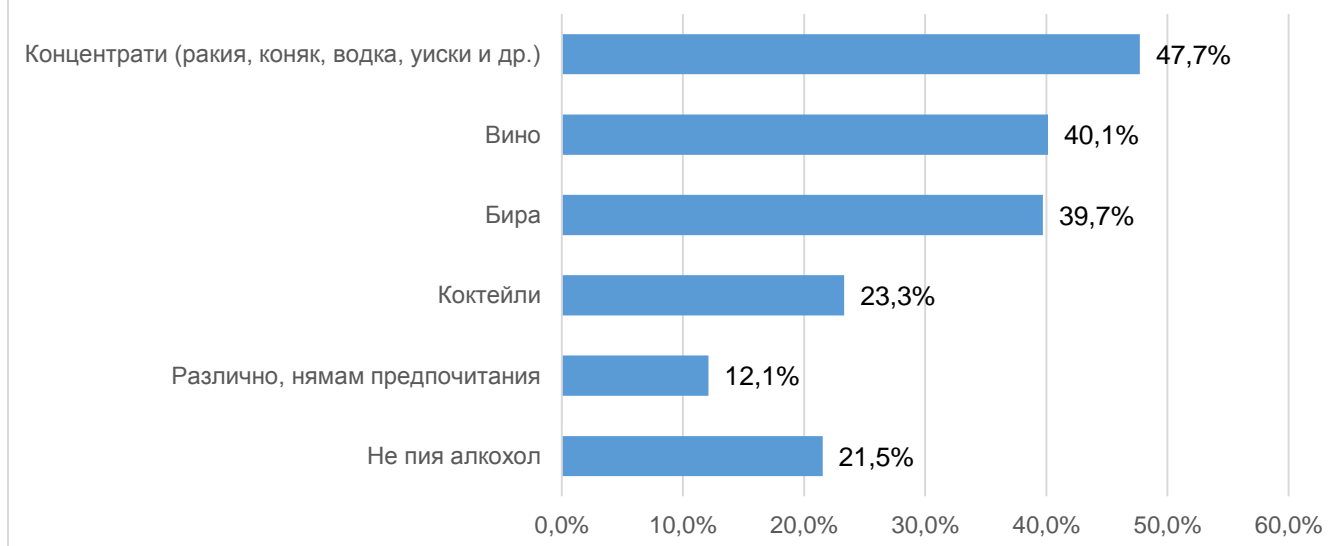
Аналогично данните от употребата в рамките на 30 дни, се потвърждават и от въпроса за 12 месеца. Забелязва се същото разграничение в количеството употребен алкохол през годината по отношение на пола, а момчетата по-често си позволяват да консумират висок брой алкохолни напитки. Отговорът 1-2 дни годишно е даван най-често от десетокласниците, но те събират и най-висок процент за повече от пет дни седмично. Учениците от 9-ти клас най-рядко си позволяват да прекаляват с алкохола, като не влизащите в конфликти деца отново се открояват като въздържащи се от прекомерната употреба.

СЛУЧВАЛО ЛИ ВИ СЕ Е ДА СЕ НАПИЕТЕ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?

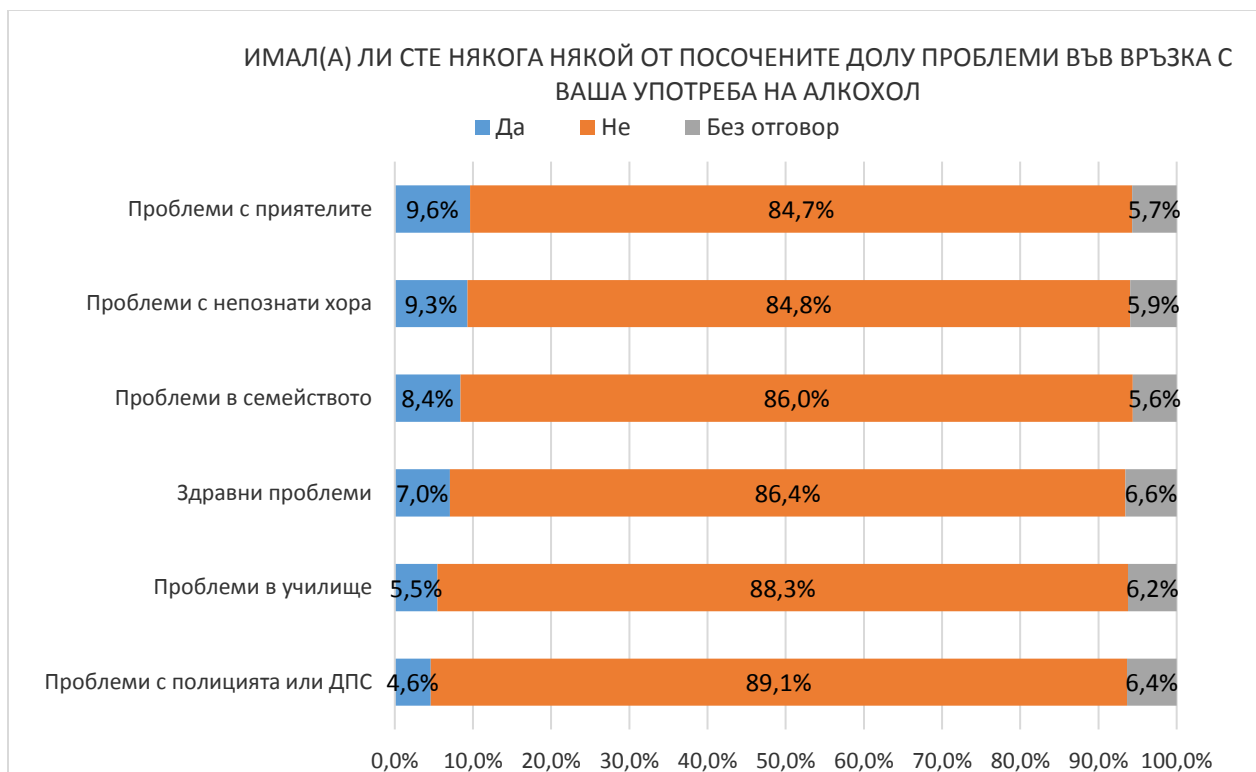
Най-голям дял от учениците (26,7%) не са се напивали през последните 12 месеца, като 23,4% са го направили само веднъж или два пъти. Активно употребяващите алкохол (повече от 2 пъти седмично) са в по-голямата си част момчета. В общ план обаче, по-голям дял от момчетата си позволяват да прекаляват с алкохола, но не толкова регулярно през времето. Отново се забелязва лек превес на редовно консумиращите десетокласници, както се открие и при останалите въпроси. 23,8% от живеещите с двамата си родители изобщо не са употребявали алкохол през последните 12 месеца, а 27,8% са употребили, но не са се напивали. Докато при живеещите само с баща си се забелязва, че макар употребата да е най-силно изразена, в повечето случаи тя не води до последствия. Едва 16,8% от живеещите с майка си посочват, че не са се напивали нито веднъж, като според данните те злоупотребяват в най-общия случай веднъж месечно.

ПРЕДИМНО КАКЪВ АЛКОХОЛ ПИЕТЕ?

Най-предпочитаният алкохол сред подрастващите от всички възрасти е под формата на концентрати (ракия, коняк, водка, уиски и др.), 47,7% споделят, че избират такъв тип високо алкохолни напитки, а виното (40,1%) и бирата (39,7%) от друга страна, заемат сходни позиции в техните предпочитания. Изследването показва, че момчетата предпочитат консумацията на твърд алкохол, докато момичетата избират предимно вино. Интересно е, че момчета биха пили по-скоро бира, отколкото вино, докато момичетата биха предпочели концентрат пред бирата. Консумиращите предимно твърд алкохол, много често живеят само с баща си и също така попадат в групата на ученици, които влизат в конфликт най-вече с учители.

Макар всички класове да са посочили, че биха избрали предимно твърд алкохол, той е най-популярен сред учениците от 11-ти клас, докато виното събира най-висок процент при тези от 12-ти клас.

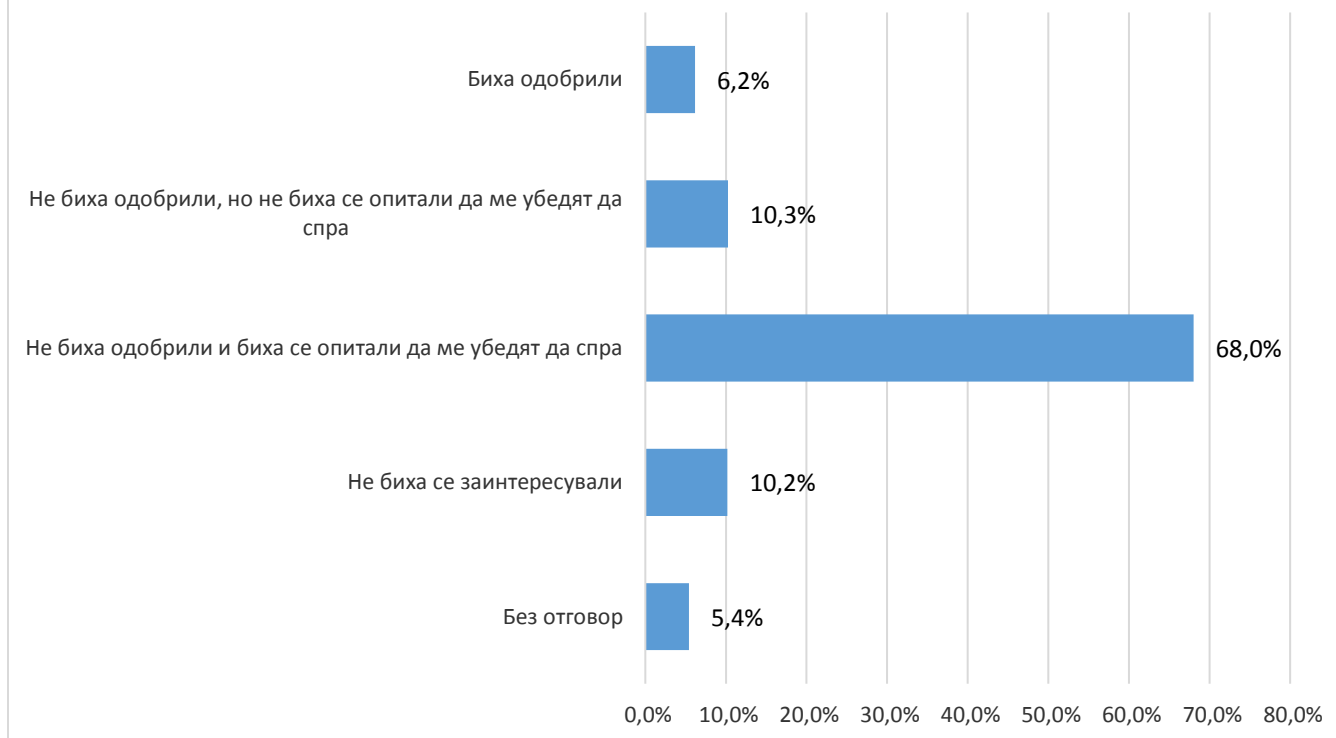

В най-общия случай по-голямата част от учениците не са достигали до проблемни и конфликтни ситуации свързани с употребата им на алкохол. Поне един от посочените случаи на конфликти отбелязват 23% от младежите в Стара Загора. При тези, при които това се е случвало, те са имали най-често проблеми със свои приятели (9,6%) и непознати хора (9,3%).

Мъжката половина от анкетираните изпадат по-често в конфликтни ситуации след употреба на алкохол, като най-голяма част от тях се сблъскват с непознати хора, докато по-голямата част от момичетата имат неприятности с приятелите си. Тук отново виждаме, че учениците от десети клас най-често изпадат в подобни конфликти. Също така се отличава, че младежите живеещи с друг роднина, без майка и баща показват по-голямо наличие на проблеми.

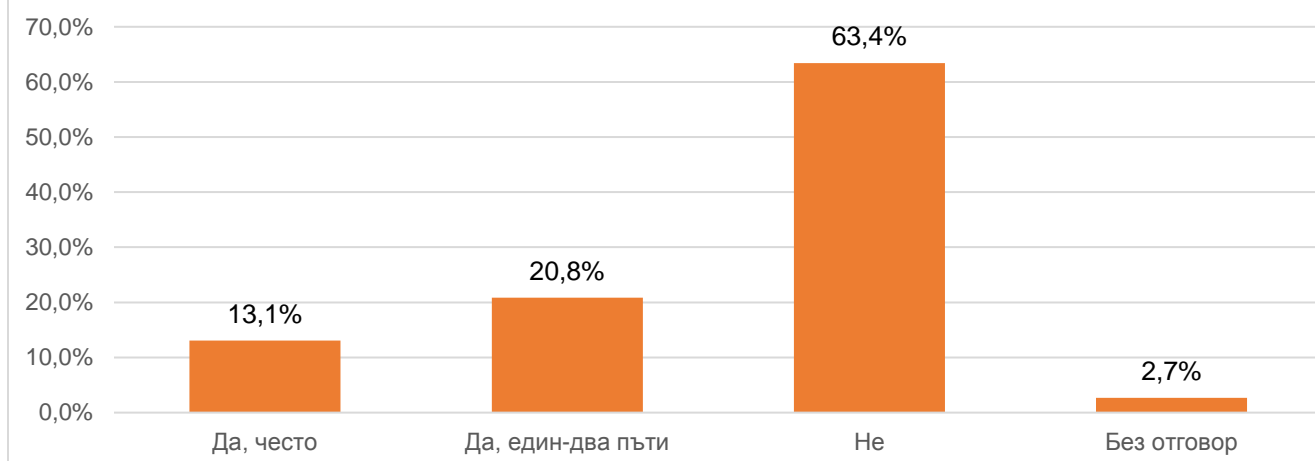
Въпреки че, здравословните проблеми са най-редки при учениците, такива са имали главно подрастващите, които към момента са в 12-ти клас.

ДА ПРЕДПОЛОЖИМ, ЧЕ УПОТРЕБИТЕ НАРКОТИК. СПОРЕД ВАС КАК БИХА РЕАГИРАЛИ ВАШИТЕ ПРИЯТЕЛИ?

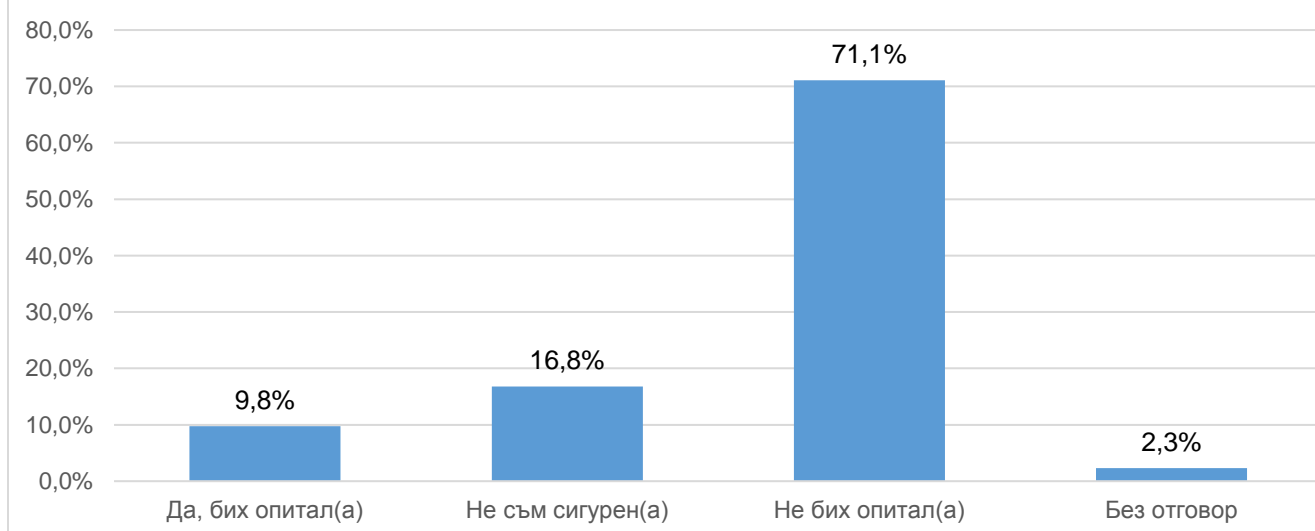
68% от анкетираните ученици твърдят, че ако приятелите им разберат, че те са употребили някакъв вид наркотик, няма да го одобрят и ще се опитат да ги убедят да спрат. Около 10% смятат, че техните приятели не биха одобрили, но не биха опитали да ги спрат. Смятащите, че въпреки полученото неодобрение, не биха последвали никакви действия от страна на приятелите им са предимно момчета. Те също така в по-голяма степен смятат, че приятелският им кръг не би се заинтересувал, в сравнение с момичетата. Тук отново се забелязва, че значително по-голяма част от десетокласниците, в сравнение с останалите, смятат, че по-скоро биха получили одобрение или не би последвал особен интерес от действията им. Това до голяма степен обяснява поведението им във връзка с останалите въпроси. Това създава допълнителни рискове при разпространението на наркотици, особено при положение, че 50% от младежите са в обкръжение, където има лица, които употребяват наркотици.

ПРЕЗ ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА ПРИСЪСТВАЛ(А) ЛИ СТЕ НА КУПОН, НА КОЙТО СА СЕ ВЗЕМАЛИ НАРКОТИЦИ?

20,8% са присъствали през последната година един или два пъти на купон, където са се вземали наркотици, 63,4 % обаче твърдят, че това не им се е случвало последните 12 месеца. Момчетата са присъствали по-често на купони, където са се взимали наркотици. 22,9% от момчетата посочват, че са били само веднъж или два пъти. Учениците от 11 клас заемат най-голям дял от често присъствалите на подобни събирания, а тези от 12 клас дават най-висок процент при присъствалите веднъж или два пъти. Прави впечатление, че често присъстващите са отглеждани предимно от баща си и то с голям превес над тези, които живеят само с майка си.

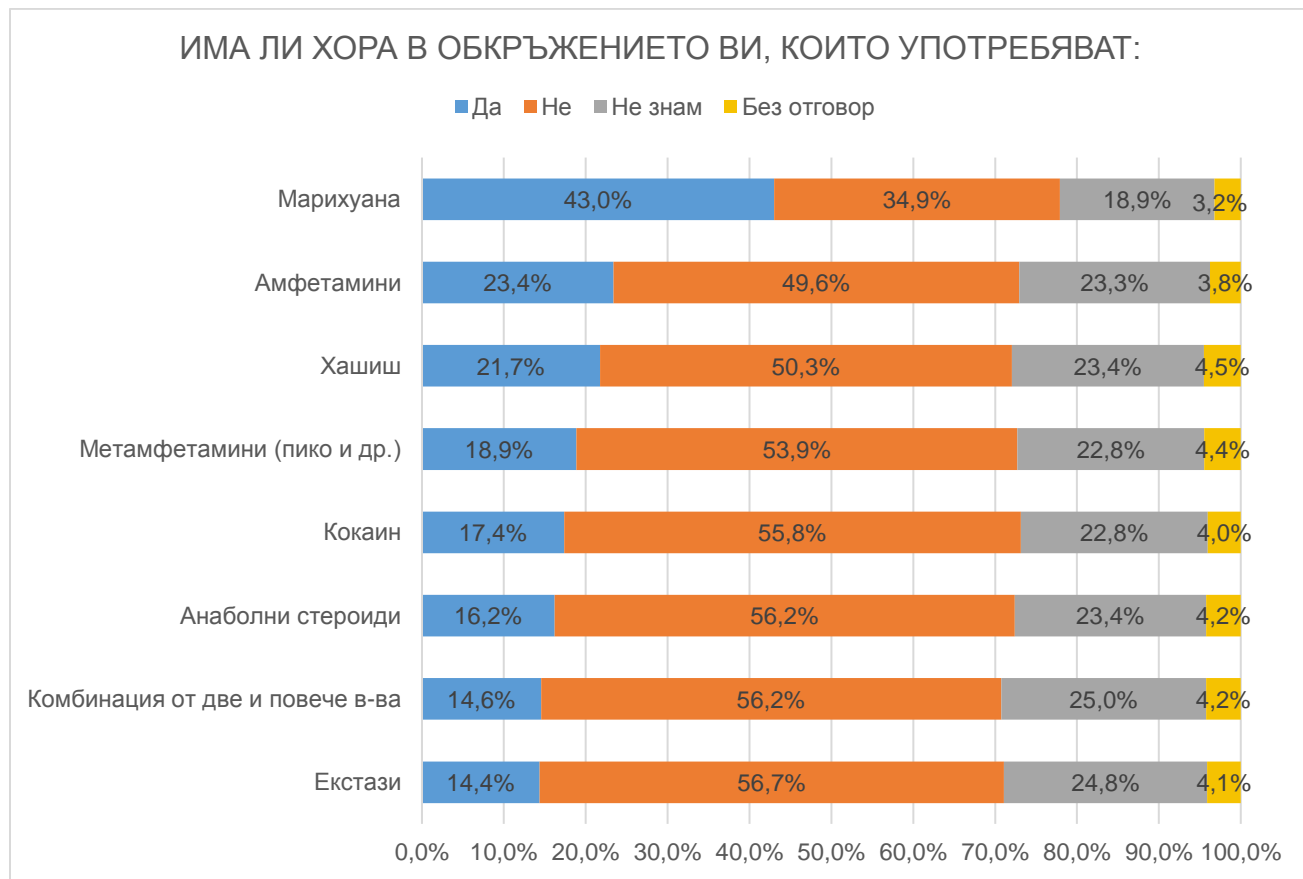
АКО ВАШ ПРИЯТЕЛ ВИ ПРЕДЛОЖИ ДА ОПИТАТЕ НЯКАКЪВ НАРКОТИК ЩЕ СЕ СЪГЛАСИТЕ ЛИ?

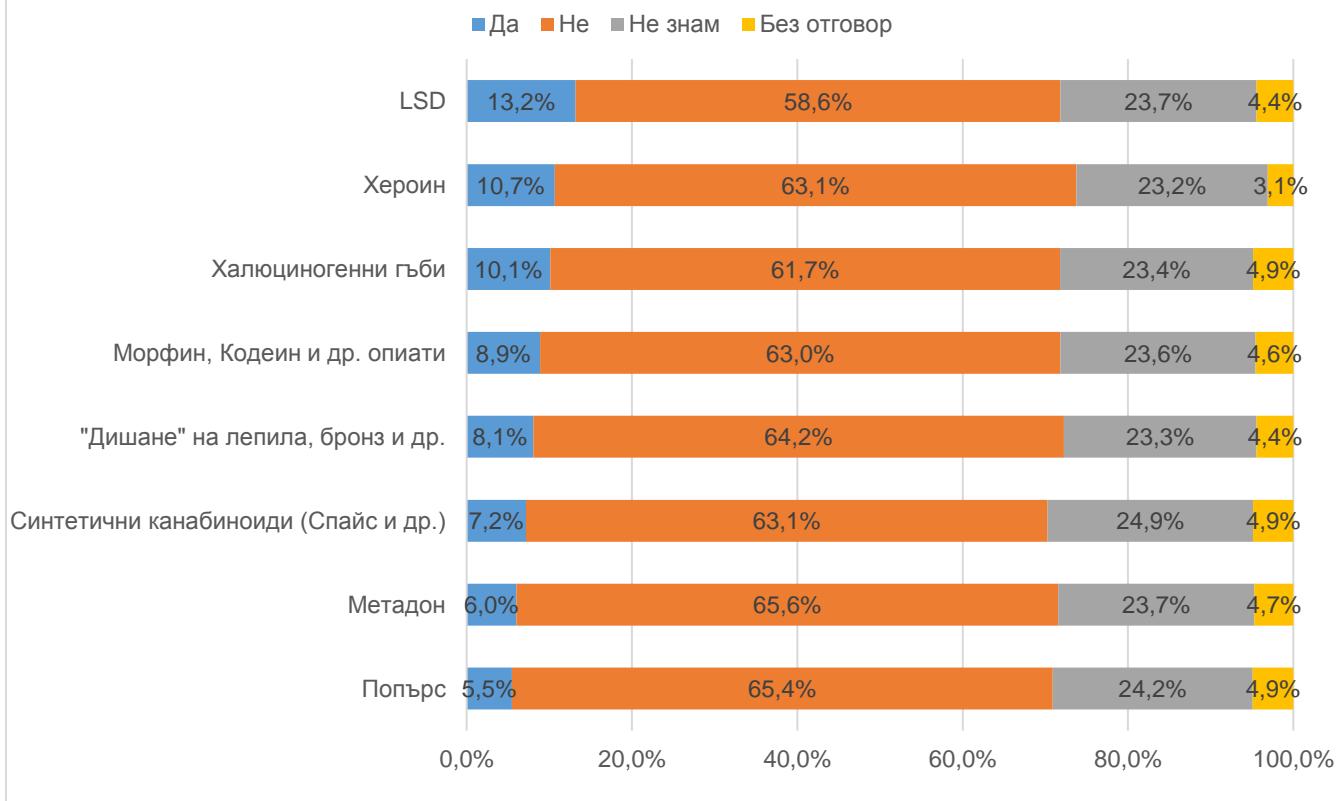
71,1% от анкетираните ученици не биха опитали наркотик, ако им бъде предложен такъв. Едва 9,8% заявяват, че биха опитали. Забелязва се силна корелация между отношението на

родителите към употребата на наркотични вещества и това на децата. 46,4% от учениците чиито родители имат толерантно отношение към наркотиците, биха опитали такъв, докато 75,6% от тези чиито родители са отрицателно настроени биха отказали. Не се забелязва силна връзка между пола и реакцията на децата в подобна ситуация. Десетокласниците в най-голяма степен не са сигурни как биха реагирали и показват сравнително по-висока готовност да приемат предложения наркотик. Деветокласниците показват по-силна активност относно този въпрос, в сравнение с останалите индикатори. 13,7% от тях споделят, че не са сигурни дали ще приемат, ако им се предложи някакъв вид наркотик, а 10,1% заявяват, че биха приели.

Половината от младежите посочват, че имат в обкръжението си лица, които употребяват поне едно от посочените по-долу вещества. Това показва висока степен на разпространение и употреба на наркотици сред младежите в Стара Загора.

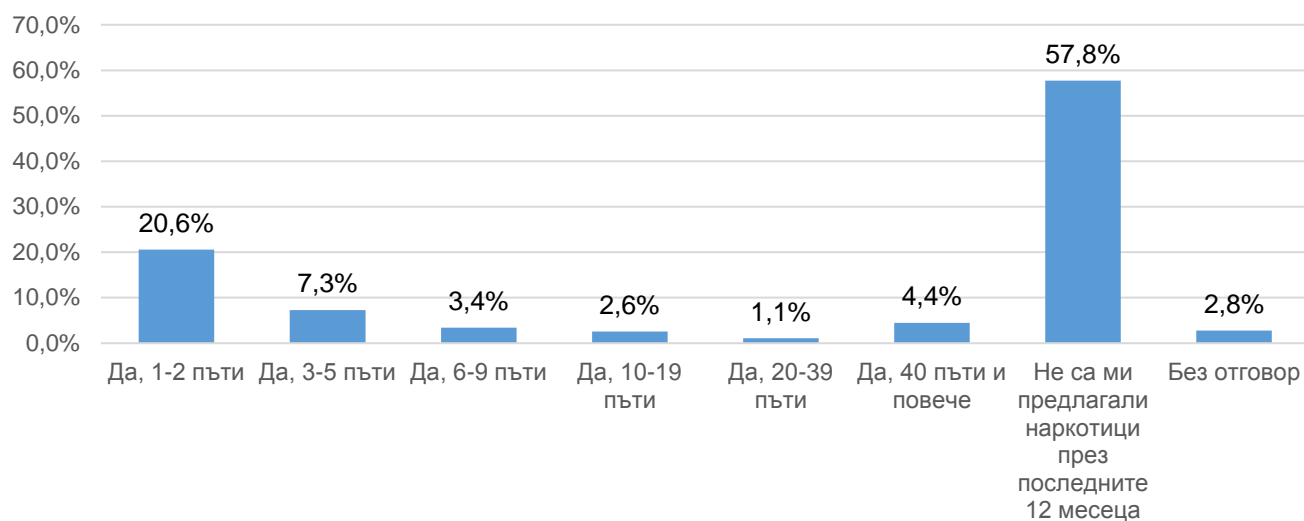

ИМА ЛИ ХОРА В ОБКРЪЖЕНИЕТО ВИ, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ:

Общо 56% от момчетата отговарят, че имат в обкръжението си лица, които употребяват някое от посочените вещества, докато при момчетата този дял е 43%. На въпроса какви наркотични вещества употребяват хората от обкръжението на анкетираните, на преден план излизат марихуаната (43%) и амфетамините (23,4%). След тях по-популярност сред младежите се явяват хашишът (21,7%), метамфетамините (18,8%) и кокаинът (17,4%). Момчетата по-често се намират в компания, в която се взимат изброените наркотични вещества, като това най-често са марихуана (48%) и амфетамини (26,1%). Тези тенденции съществуват и при момчетата, но с по-нисък процент. Според попълнените анкети в обкръжението на дванадесетокласниците се употребяват наркотици в най-голяма степен, като става въпрос най-вече за марихуана и хашиш. Употребата на марихуана присъства в обкръжението на много голям дял от учениците. Заявилите подобна практика са 55,2% от 12-те класове, 42,7% от 11 клас, 45,1% от 10 клас и 31,1% от 9 клас.

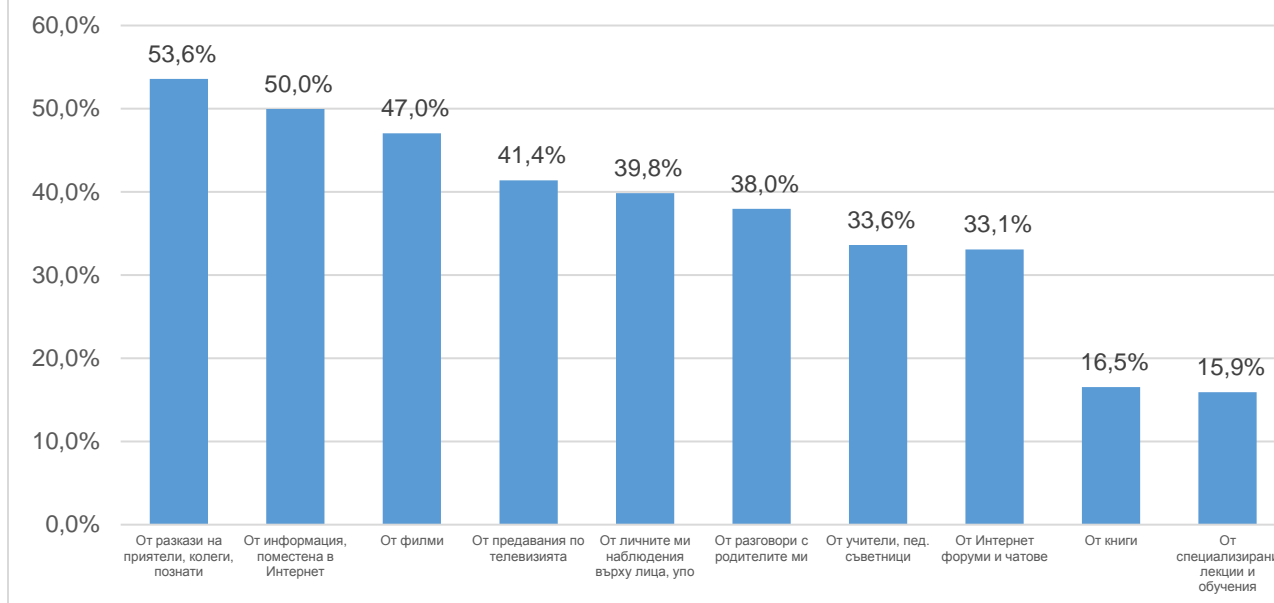
НА ВАС ЛИЧНО ПРЕДЛАГАЛИ ЛИ СА ВИ НАРКОТИЦИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?

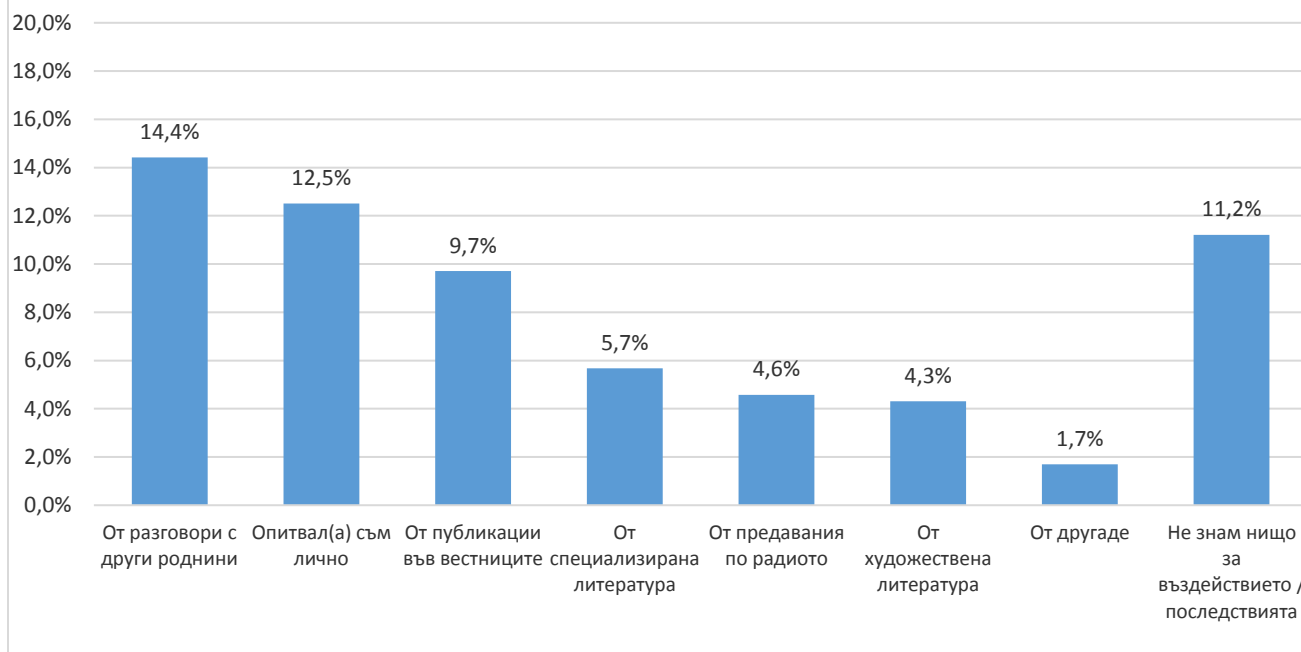
На 57,8% от учениците не са им били предлагани наркотици през последните 12 месеца, докато 39,4% посочват, че това се е случвало. В 20,6% от тези случаи обаче, това се е случило веднъж или два пъти в рамките на 12 месеца, като в по-голямата си част получили подобно предложение са били момичета (23,2%) и десетокласници (26,7%). 7,3% общия брой анкетирани отговарят, че са им предложили между 3 и 5 пъти, а едва 4,4% посочват, че това се е случило над 40 пъти. Над 40 пъти е било предлагано в най-голяма степен на учениците от 12 клас и на момчетата .

На децата, които живеят сами са им били предлагани наркотични вещества чувствително повече пъти (21,9% посочват 40 и повече пъти, други 12% между 10 и 39 пъти).

ОТКЪДЕ ПРЕДИМНО ЗНАЕТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ?

ОТКЪДЕ ПРЕДИМНО ЗНАЕТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПОСЛЕДСТВИЯТА ОТ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЦИ?

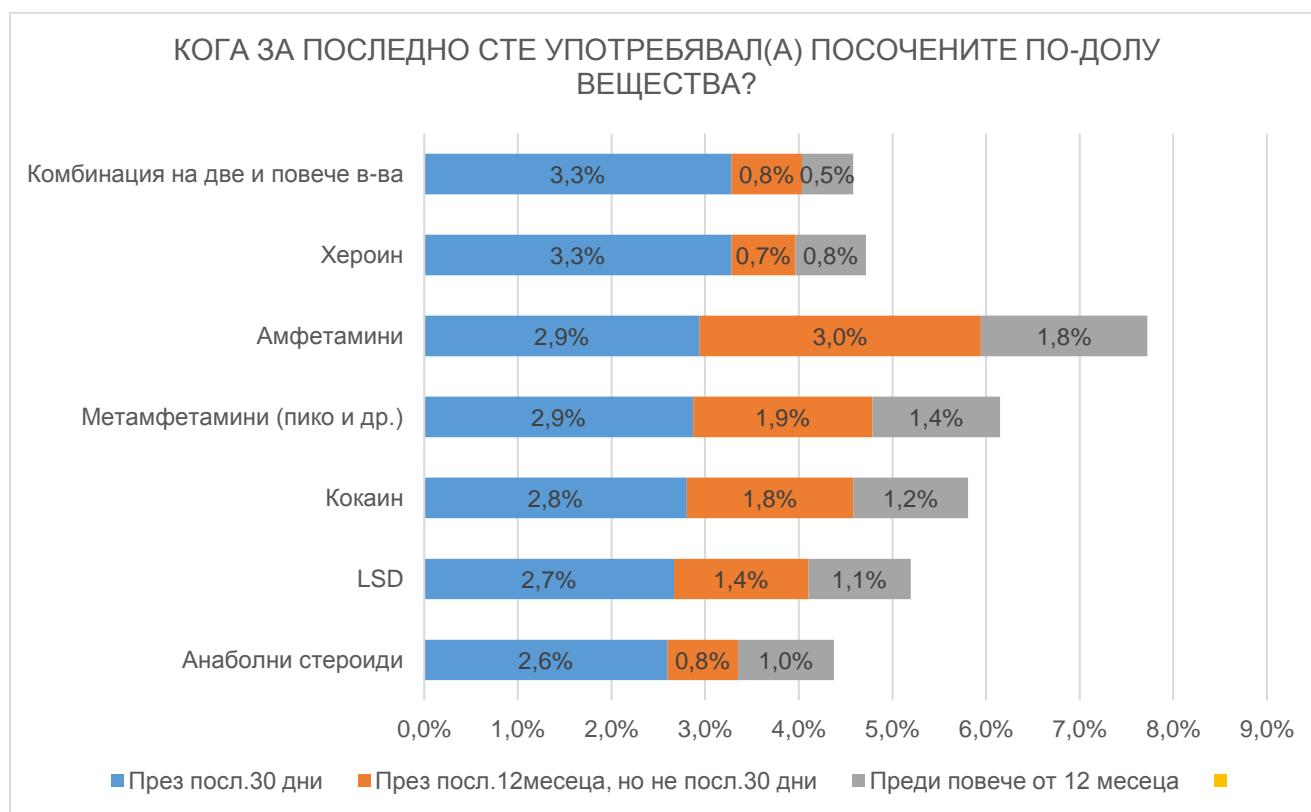

Информация за последствията и въздействието на наркотичните вещества учениците черпят главно от разкази на приятели и познати (53,6%). Без изключение всеки от класовете е посочил този отговор в най-голяма степен. Останалите главни информационни източници се подреждат в следния ред: Интернет (50%), филми (47%), предавания по телевизията (41,4%), лични наблюдения (39,8%), разговор с родители (38%) и учители (33,6%), или Интернет форуми и чатове

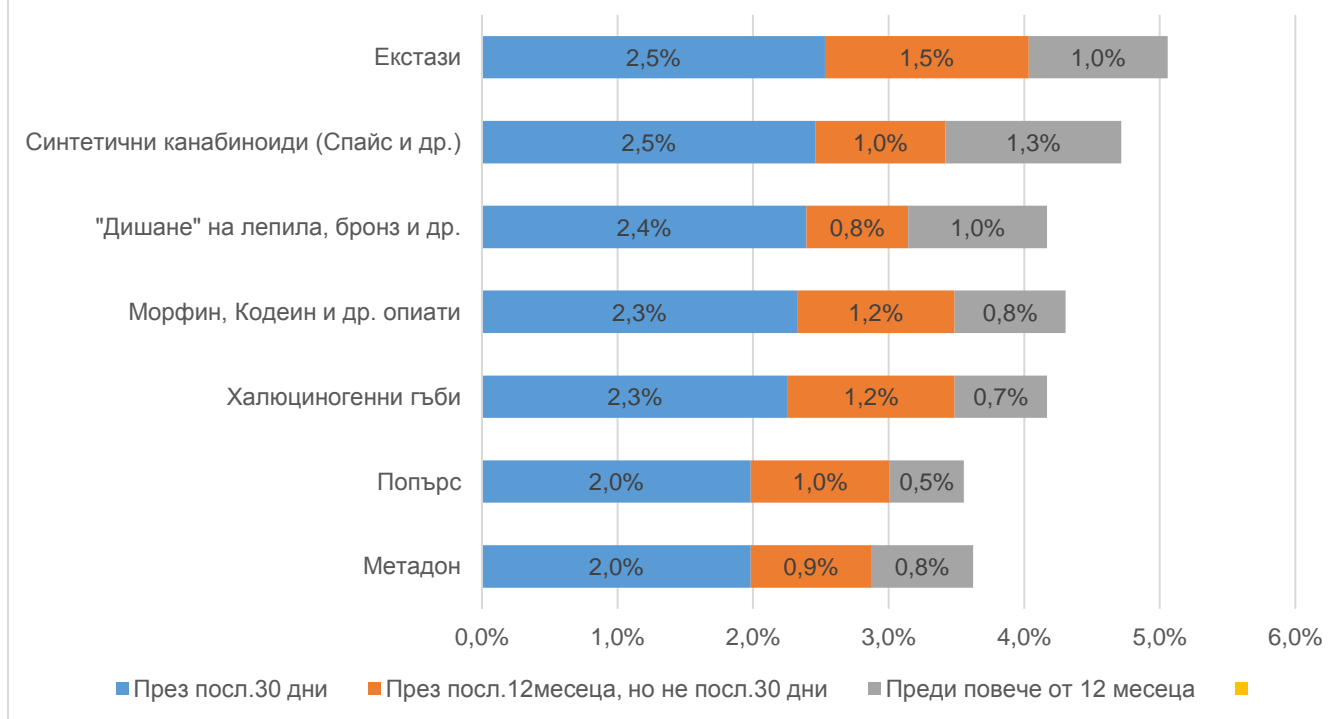
(33,1%). От разкази на приятели, колеги и познати най-често се информират дванадесетокласниците, а от информация поместена в интернет учениците в 11 клас.

По отношение на пола също се забелязва разлика в най-популярните начини за намиране на информация по темата: момчетата по-често имат лични наблюдения или са разговаряли по темата с приятели и познати, както и с родителите си и учители. Момчетата посочват в същата йерархия, но с по-малка честота всеки от информационните канали. Почти два пъти по-голям е дялът на момчетата, които нямат никаква информация относно въздействието и последствията от употребата на наркотичните вещества в сравнение с момчетата.

Родителите с отрицателно отношение към употребата на наркотици по-често информират децата си, отколкото толерантните и безразличните. Също така е интересно, че предимно тези деца търсят информация в художествената литература и от приятели и познати. Учениците смятат, че родителите им имат безразлично отношение по този проблем намират информация чрез интернет и от лични наблюдения.

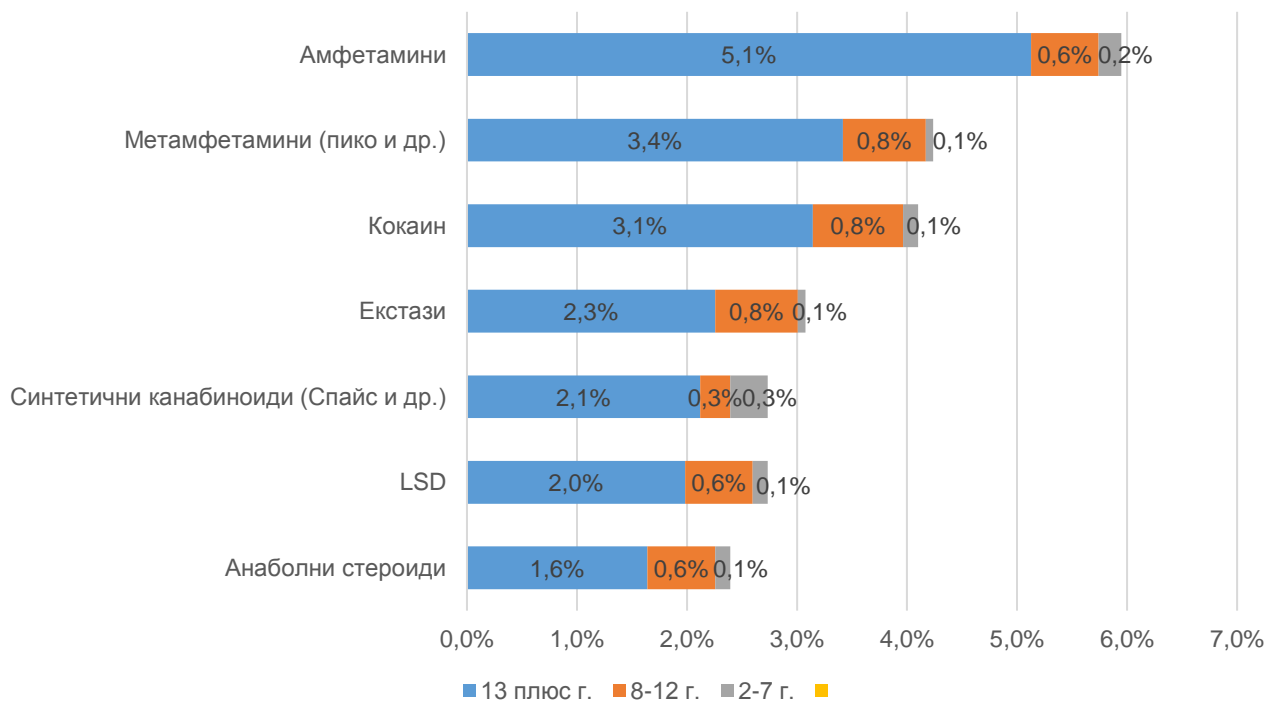
КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

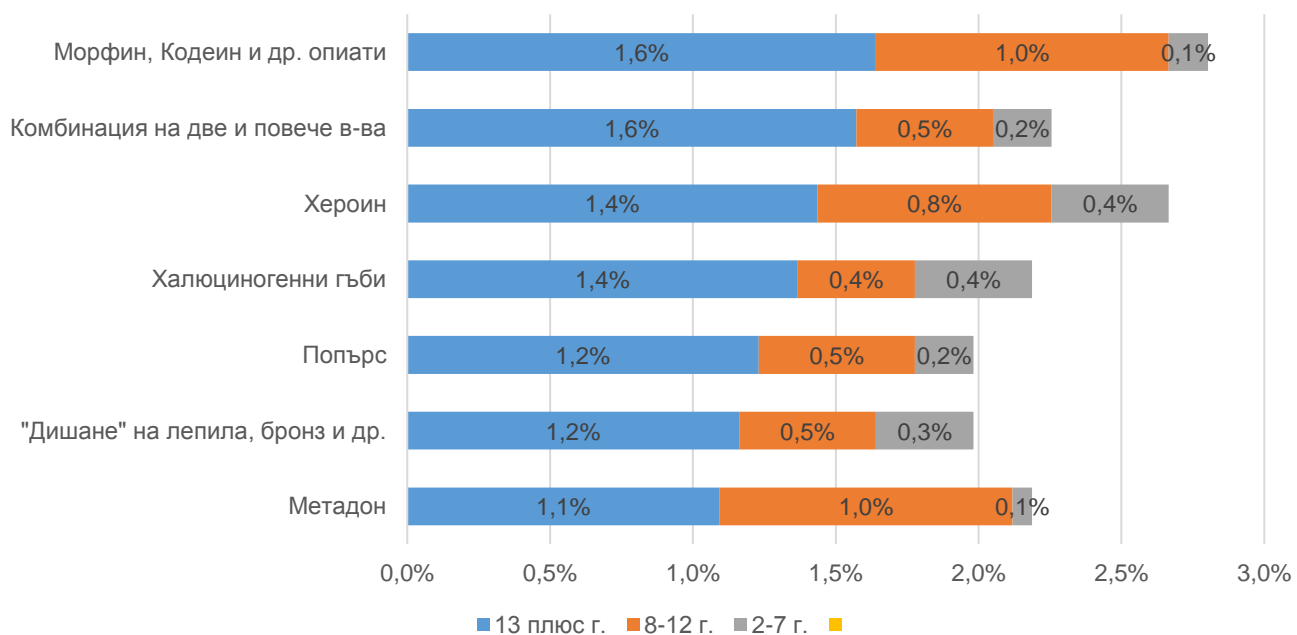
Делът на употребявалите някога поне едно от посочените наркотични вещества е 13,5%. През последните 30 дни са употребявали 6,8% от младежите в Стара Загора. Момчетата по-често от момичетата попадат в тези две категории. Най-често употребяваният наркотик през последните 30 дни, учениците посочват хероин с 3,3%. Останалите най-често употребявани наркотични вещества през последните 30 дни са: амфетамини (2,9%), метамфетамини (2,9%), и кокаин (2,8%). Другите вещества поддържат сравнително същите нива на прием, като изключение правят само попърс (2%) и метадон (2%). През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни са били употребявани главно амфетамини (3%), като сравнително висок процент взимат и метамфетамините (1,9%) и кокаинът (1,8%). Амфетамините остават най-приеманият наркотик и при употребата преди повече от 12 месеца.

По отношение на употребата през последните 30 дни, се забелязва лек превес при отговорите на момчетата за всяко от изброените вещества. Употребата на хероин през последните 30 дни е била избрана най-вече от анкетираните момчета и учениците от девети клас. През последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, както и преди повече от година, амфетамини са били употребявани повече от момчетата. През годината, но не през предходния месец, метамфетамините са били използвани по-често от момчета.

ВЪЗРАСТ ПРИ ПЪРВА УПОТРЕБА НА НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

ВЪЗРАСТ ПРИ ПЪРВА УПОТРЕБА НА НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

Въпреки че, като цяло децата не употребяват синтетични наркотични вещества, можем да определим като възраст, в която те са склонни да пробват подобно нещо в диапазона между 15

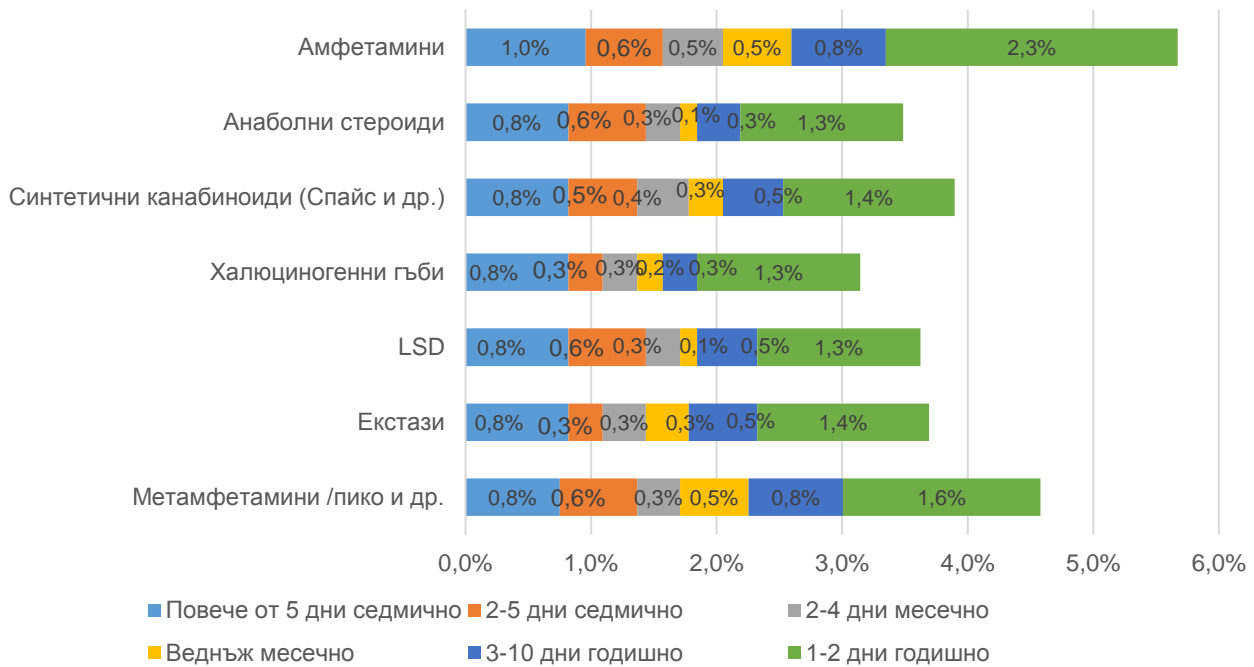
и 17 години. Най-често това са кокаин, амфетамини и метамфетамини. Употребилите кокаин над 13-годишна възраст са предимно момчета. Амфетамините са по-популярни сред момчетата, а метамфетамините отново взимат превес при употребата от децата от мъжки пол.

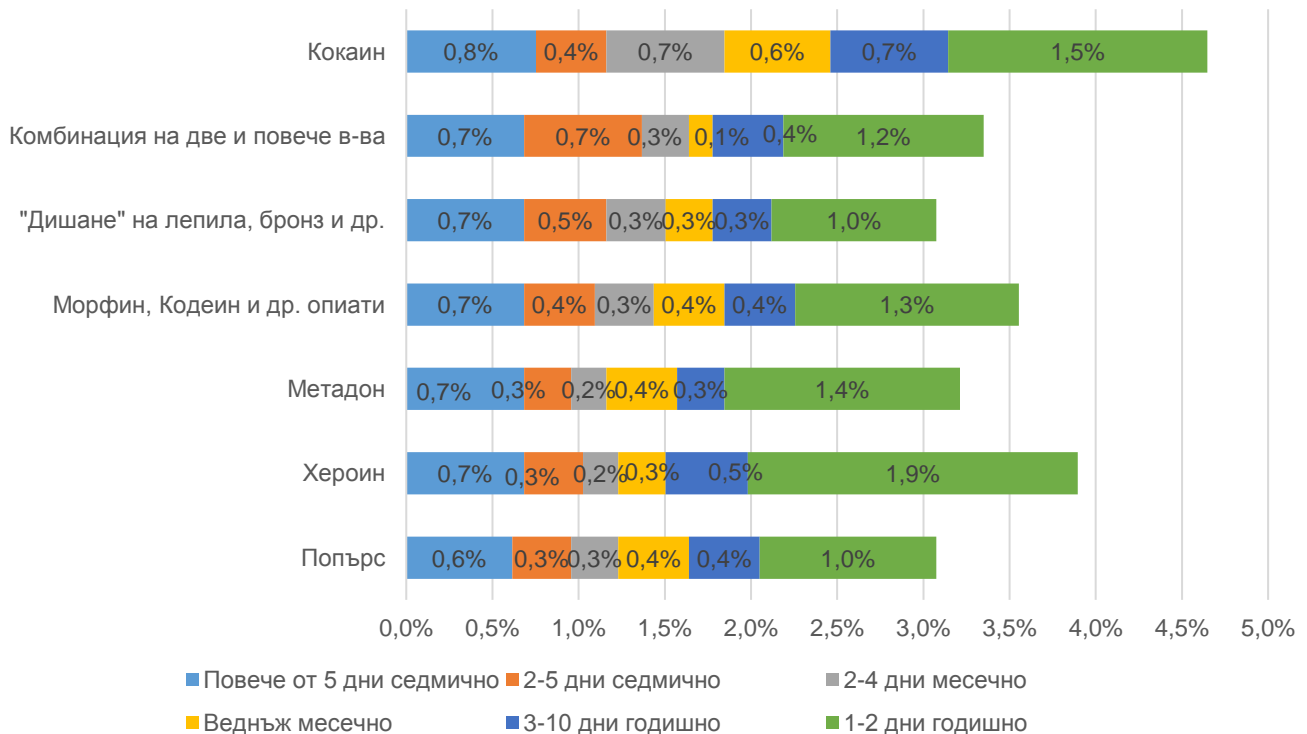
Причините поради които учениците решават да опитат някое от тези вещества са главно от любопитство (8,8%), като е интересно да се отбележи, че учениците от горните класове (11 и 12 клас) най-често опитват наркотични вещества поради тази причина, а следващите събрали най-висок процент са: за удоволствие (6,6%) и от скука (4,1%) са били посочени в по-голяма степен от 10-то класниците. Главно момчетата опитват от любопитство, докато момчетата го правят по-скоро заради удоволствие и поради липса на друго занимание.

Употребявалите някога поне едно от посочените вещества през последните 12 месеца, независимо от честотата, са общо 9,5%. Момчетата по-често от момчетата са употребявали посочените вещества през последните 12 месеца. Проблемната употреба (2-5 дни седмично или повече от 5 дни седмично) е в рамките на 3,3%.

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А)
НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

В КОЛКО ДНИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А)
НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

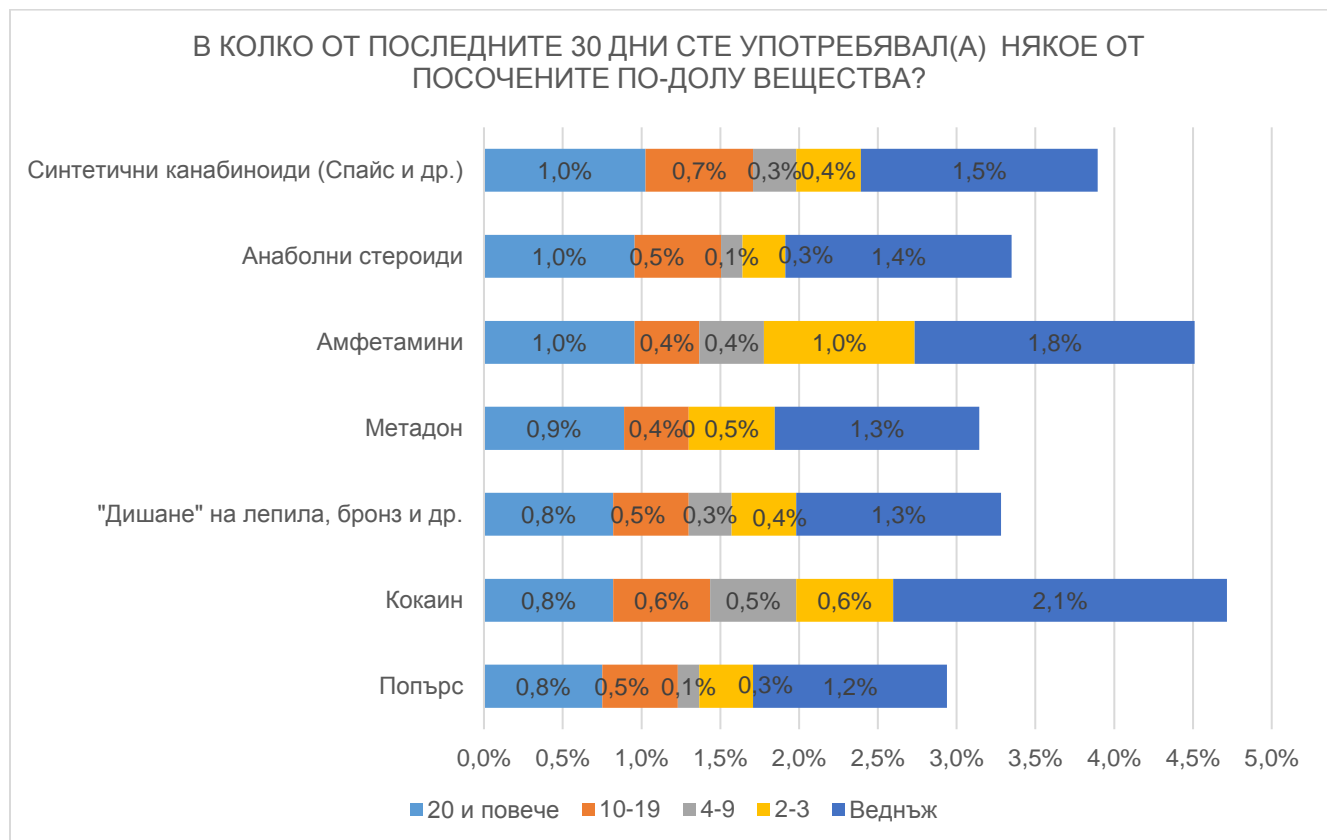

На въпроса в колко дни през последните 12 месеца са употребявали някое от посочените по-долу вещества, най-висок процент събират амфетамините, като това в общия случай е било 1 или 2 дни годишно (2,3%). Активно употребяващите амфетамини са предимно от по-ниските класове, като те показват и сравнително висок процент при употребата между 1 и 10 дни годишно. Въпреки това, процентния дял на учениците употребяващи по-често от веднъж месечно е нисък. Хероинът е посочен от 1,9%, от учениците, но само що се отнася до употреба веднъж или два пъти годишно.

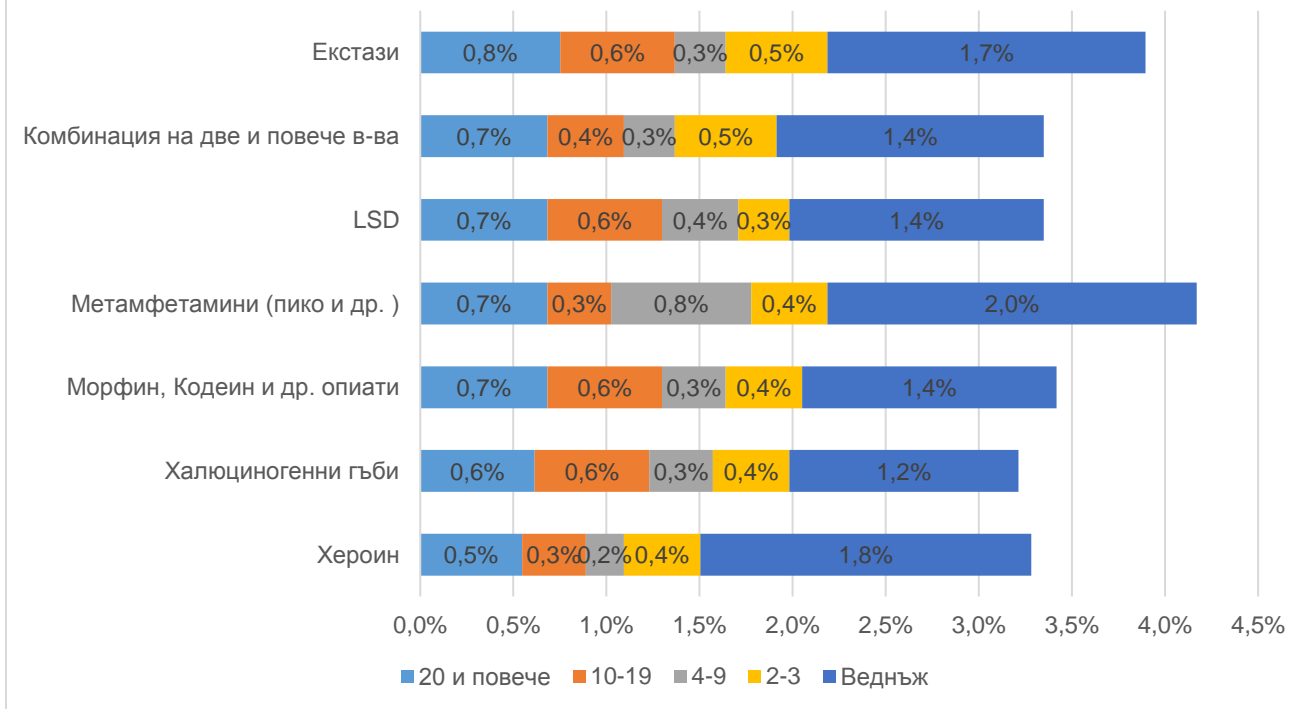
Метамфетамините отново се използват по-активно от деветокласниците, докато децата от 12 клас посочват, че предимно са употребявали около веднъж месечно. Следващият най-популярен наркотик сред подрастващите е кокаинът. Неговата употреба е по-масова по отношение на броя деца, които са го опитали, но по-голямата част от анкетираните споделят, че това се е случвало най-много веднъж месечно.

Значителна разлика по пол във връзка с употребата на познатите за учениците наркотични вещества не се забелязва.

Общо употребилите поне едно от посочените вещества през последните 30 дни, независимо от честотата, са 7,2%. Употребилите между 10-19 дни и над 20 дни през последния месец са 3,1%.

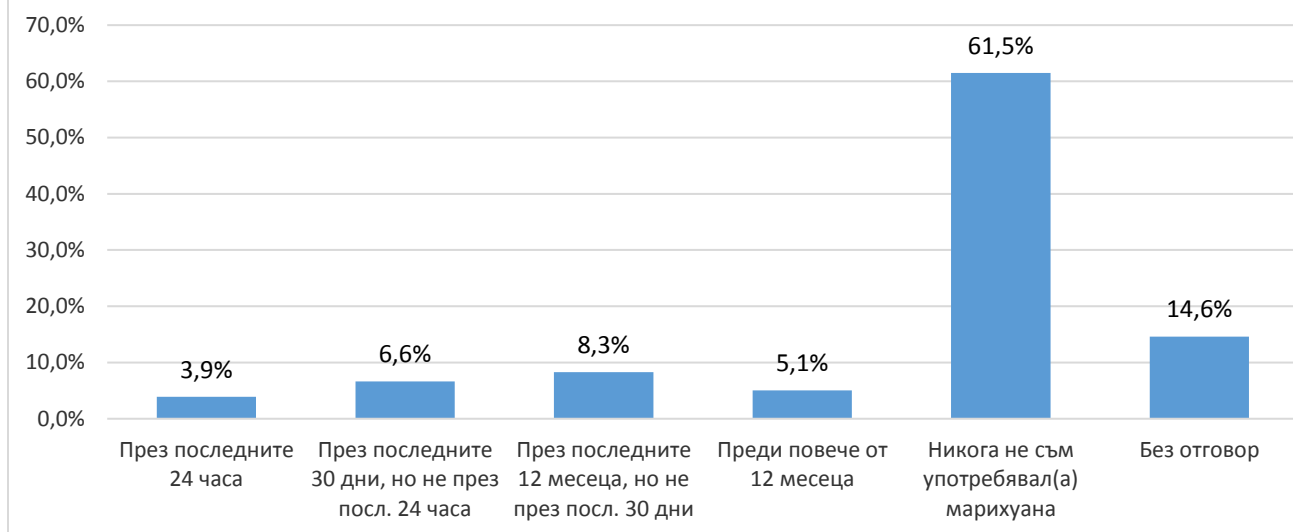
В КОЛКО ОТ ПОСЛЕДНИТЕ 30 ДНИ СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) НЯКОЕ ОТ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ДОЛУ ВЕЩЕСТВА?

През последните 30 дни учениците споделят, че са употребявали еднократно най-често кокаин (2,1%), метамфетамини (2%), амфетамини (1,8%) и хероин (1,8%). Присъстват и отговори касаещи активната употреба на вещества, а именно 20 дни и повече през последния месец, най-висока процента стойност събира приема на амфетамини (1%), синтетични канабиоиди (1%) и анаболни стероиди (1%).

Относно приема на амфетамини през последните 30 дни, най-много положителни отговори са били дадени от момчетата и учениците в 10 клас, докато хероин, кокаин и метамфетамини са посочили най-много момчета и деветокласници. Популярността на този вид синтетичен наркотик е най-вероятно в резултат от ниската му цена, в сравнение с по-голямата част от останалите наркотици.

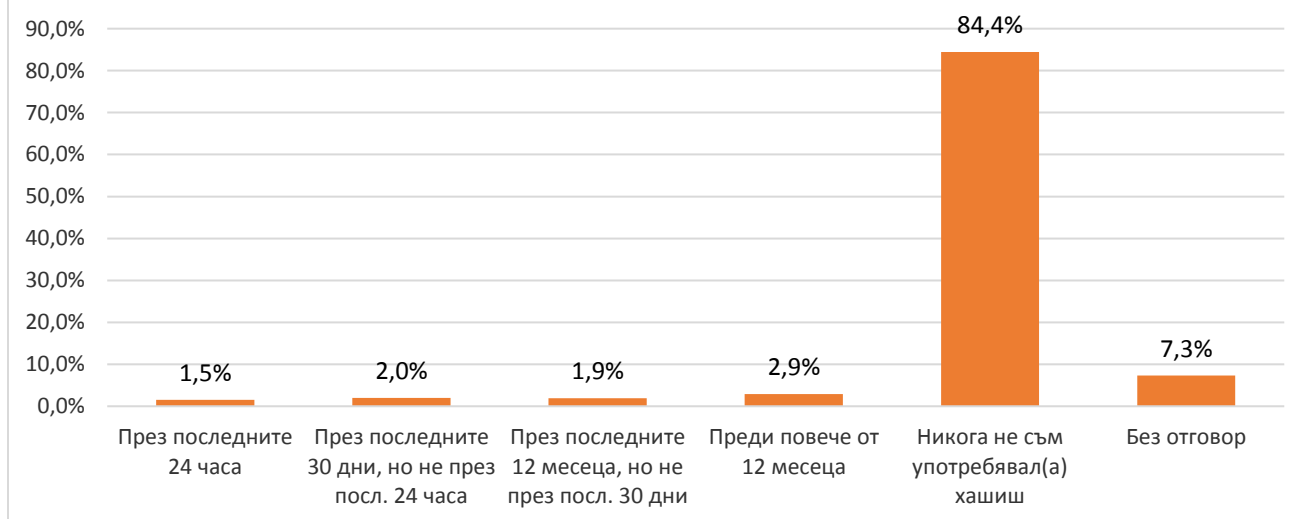
КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) МАРИХУАНА?

Общо 23,9% посочват, че някога през живота си са употребявали марихуана, независимо от честотата. 8,3% от учениците споделят, че са пушили марихуана през последните 12 месеца, но не и през последните 30 дни. 6,6% пък споделят, че са пушили и през последните 30 дни. Учениците от 11 клас са посягали по-често към този вид наркотик през изминалите 30 дни.

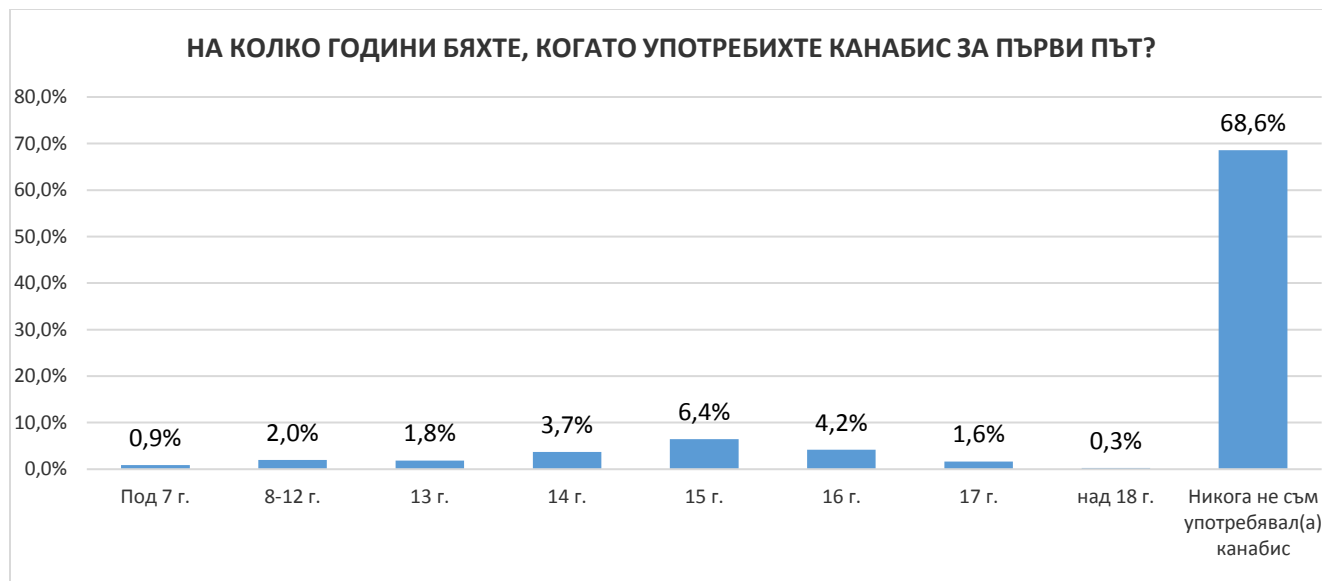
Ясно се вижда корелация между хората употребили марихуана последните 24 часа или през последните 30 дни и това, че родителите им имат толерантно отношение към хората потребяващи наркотици. Техният процент е значително по-висок от този на безразлично или отрицателно настроени родители.

КОГА ЗА ПОСЛЕДНО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) ХАШИШ?

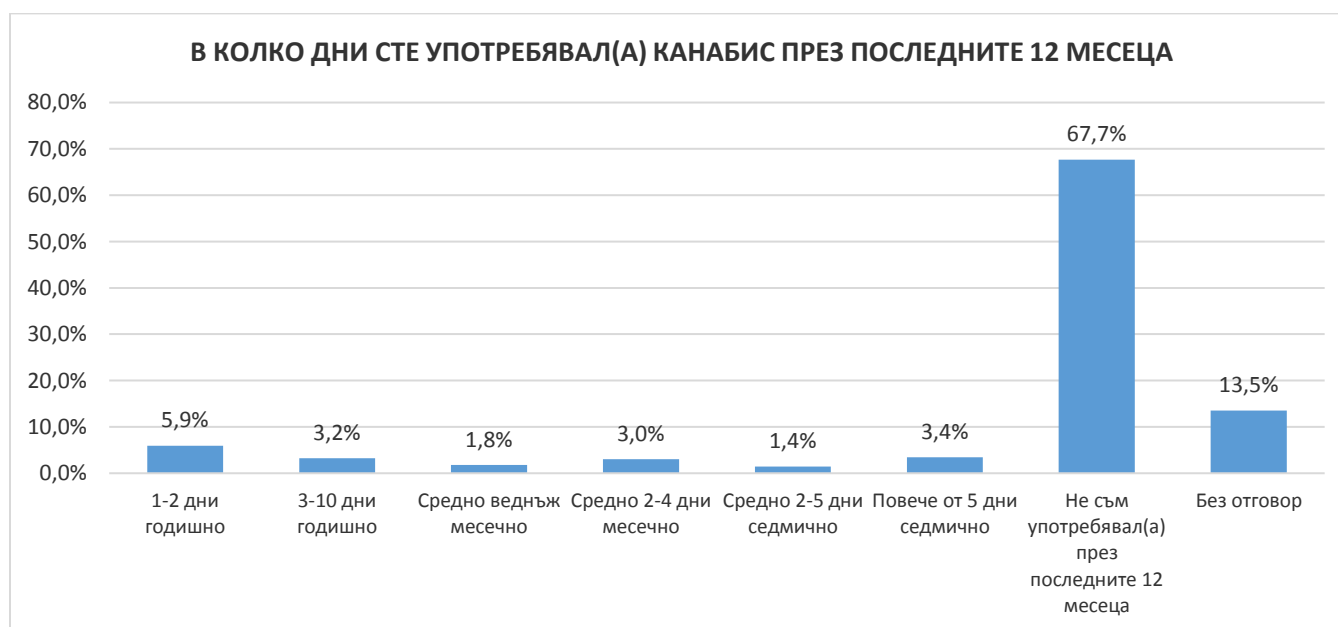

Общо 8,3% от младежите в Стара Загора някога са употребили хашиш. Хашишът е доста непопулярен от марихуаната, но все пак 2,9% от анкетираните са употребявали преди повече от

12 месеца, 1,9% през последните 12 месеца, 2% през последните 30 дни и 1,5% през последните 24 часа. Той е малко по-познат сред момчетата и се използва по-често от учениците в 9ти и 10ти клас, като повечето деветокласници посочват, че са пушили последните 24 часа, докато десетокласниците последните 30 дни. Забелязва се тенденция след започналата употреба, нейната регулярност да намалява при всеки следващ клас. Това очертава хашиша като наркотик, чиято употреба е обичайна само за кратък период от време, в което учениците експериментират с него, но в най-общия случай не остава част от ежедневието им.

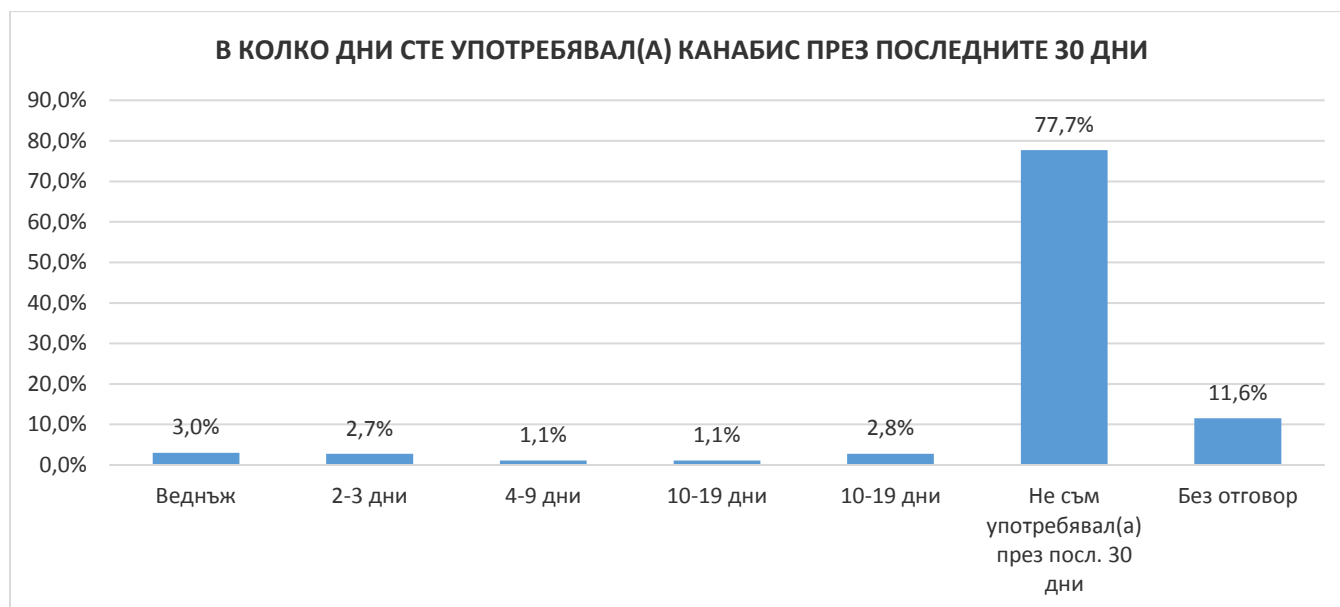
Най-често децата, без значение от пола им, опитват канабис за пръв път между 14 и 16 годишна възраст.

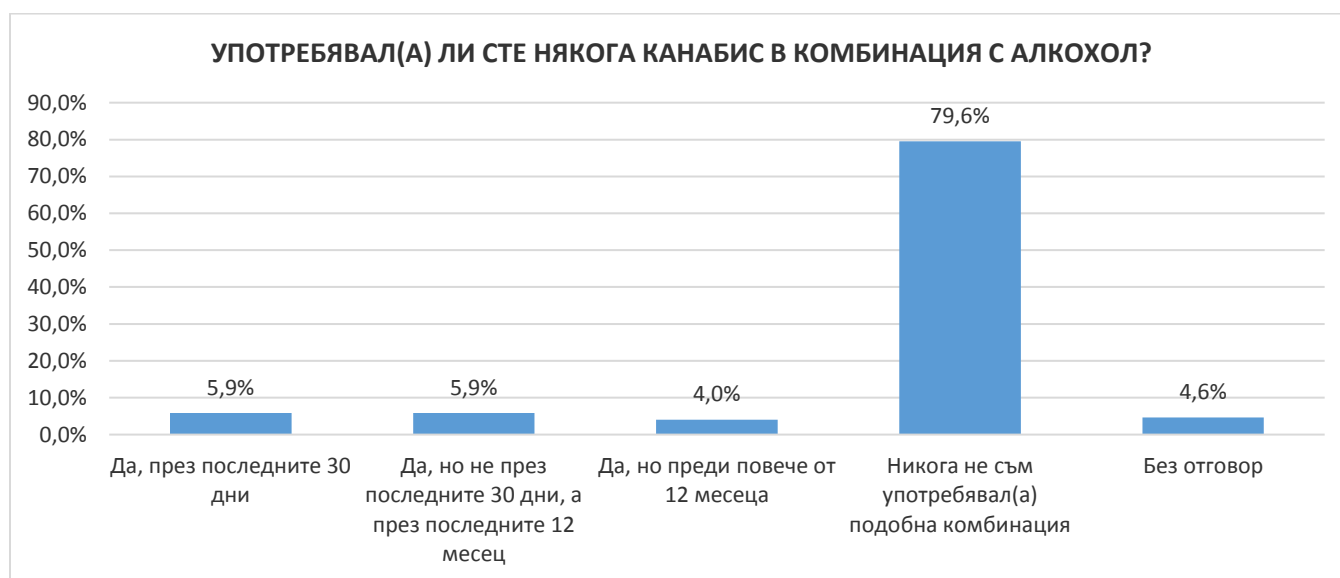
Общо употребилите някога канабис, независимо от честотата, са 20,9%. През последните 12 месеца канабис са употребили 18,8% от учениците в Стара Загора.

На въпроса в колко дни сте употребявали канабис през последните 12 месеца, 5,9% от респондентите отговарят, че това се е случвало 1 или 2 дни годишно, а 3,2% между 3 и 10 дни годишно. И в двата случая това са предимно момичета. За сметка на това, употребата на канабис повече от веднъж месечно, без значение от регулярността, е по-типична за момчетата.

Употребилите канабис през последните 30 дни, независимо от честотата са 10,7%.

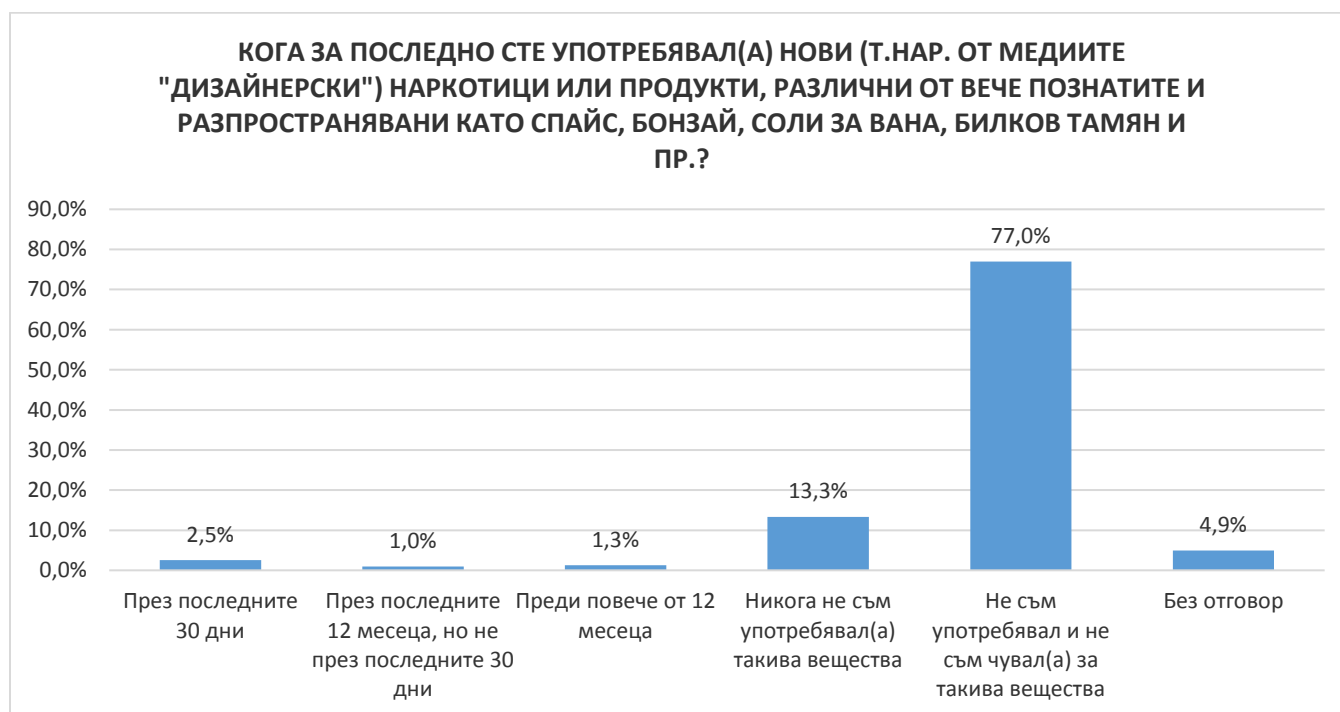
Момчетата от тях посочват по-скоро 2 или 3 дни месечно, а момчетата веднъж. Отново учениците от 11-ти клас са дали най-много утвърдителни отговори.

Комбинацията между алкохол и канабис е била правена през последните 30 дни от 5,9% от учениците, със същия процент е и комбинирането им през последните 12 месеца, но не през последните 30 дни, преди повече от 12 месеца тази комбинация са пробвали общо 4%. Отново се забелязва висок процент на тези, които никога не са го правили – близо 85% от анкетираните.

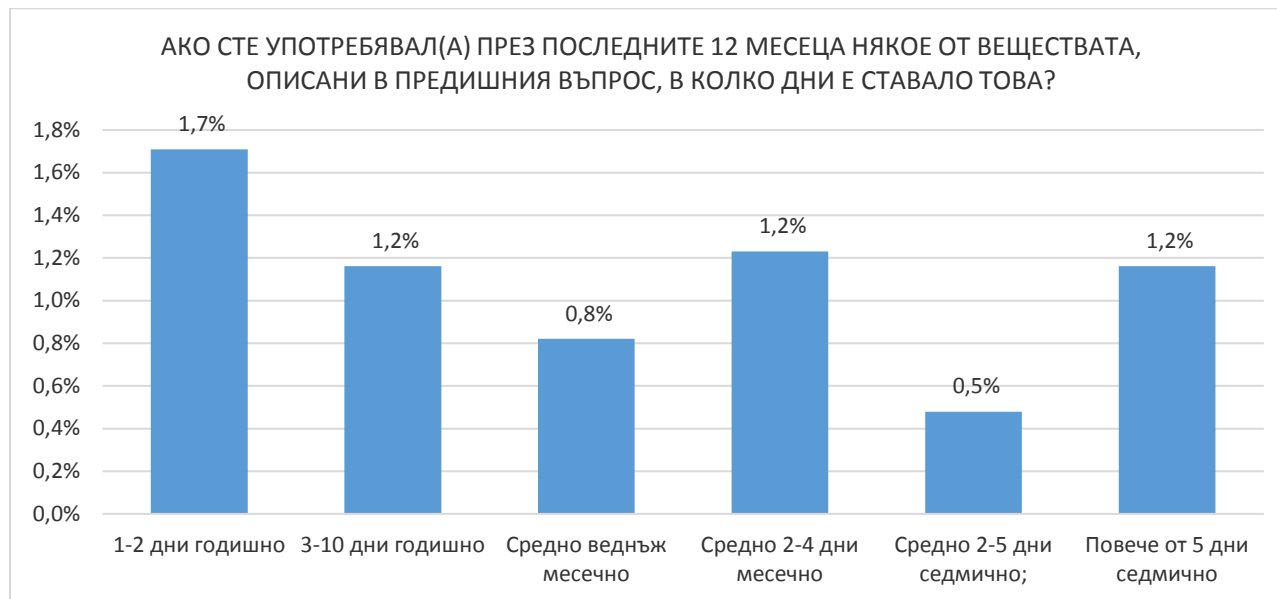
Употребилите като цяло са от по-горните класове, най-вече ученици от 12 клас. Забелязва се силна тенденция за увеличение на общата употреба във всеки следващ клас, като в последната година от гимназиалното обучение тя е почти два пъти по-висока от тази на учениците в девети клас. Периодичността на случаи, в които смесват тези две субстанции не е висока, употребилите марихуана в комбинация с алкохол посочват, че са го правили през последните 12 месеца. Въпреки това, трябва да отбележим, че най-голям брой от анкетираните се въздържат от тази комбинация.

През последните 30 дни най-вече са правили тази комбинация момчетата, докато през последната година, но не през последните 30 дни това са били в по-голямата си част момичета.

Общо 4,8% посочват, че са употребявали някога дизайнерски наркотици. Относно така наречените дизайнерски наркотици, 13,3 % посочват, че никога не са употребявали такива вещества, а 77%, че не са употребявали и никога не са чували за подобни. По отношение на пола не се забелязват значителни разлики между употребата на дизайнерска продукти сред момчетата и момичетата, може само да се отбележи, че малко по-голям дял от момичетата посочват, че не са употребявали и освен това не са запознати със съществуването на тези вещества. Тези ученици, които са

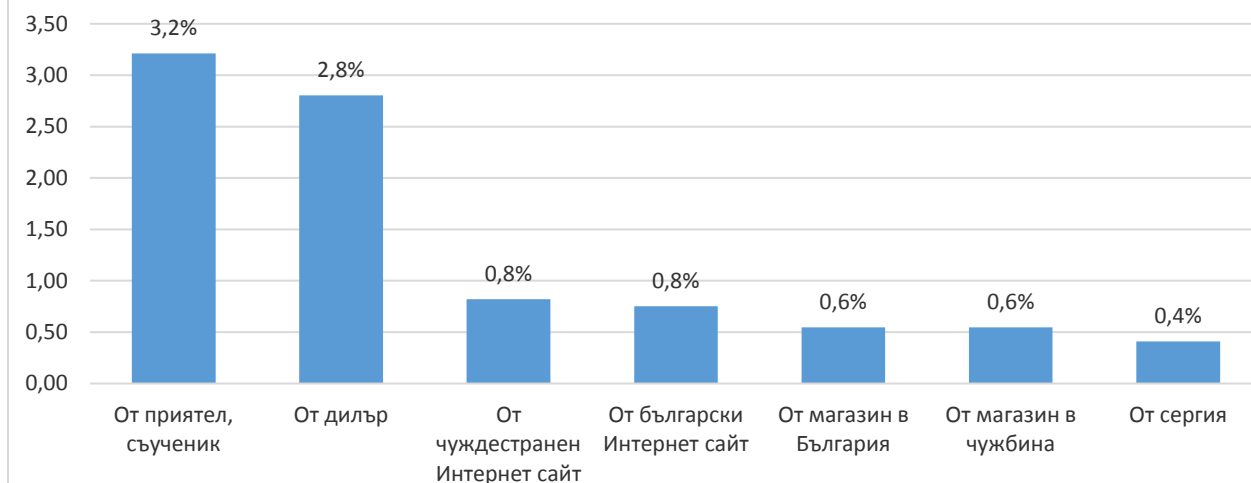
запознати със съществуването ѝ и са употребявали веднъж са най-вече от 9 и 12 клас, като най-голям брой деца посочват, че са употребили през последните 30 дни. Интересно е да се отбележи, че деветокласниците заемат по-голям дял. Отново виждаме и корелацията между отношението на родителите към лицата употребяващи наркотични вещества и употребата на собствените им деца, също така процентът при децата отделени от семейството си и пребиваващи самостоятелно в жилище е значително по-висок от този на останалите.

Както видяхме от предходния въпрос, малък брой от децата в училище са реално запознати със съществуването и употребата на дизайнерска дрога. Аналогично с него, отговорите продължават да са най-вече към употребата веднъж или два дни годишно и между 1 и 10 дни годишно и липсата на такава.

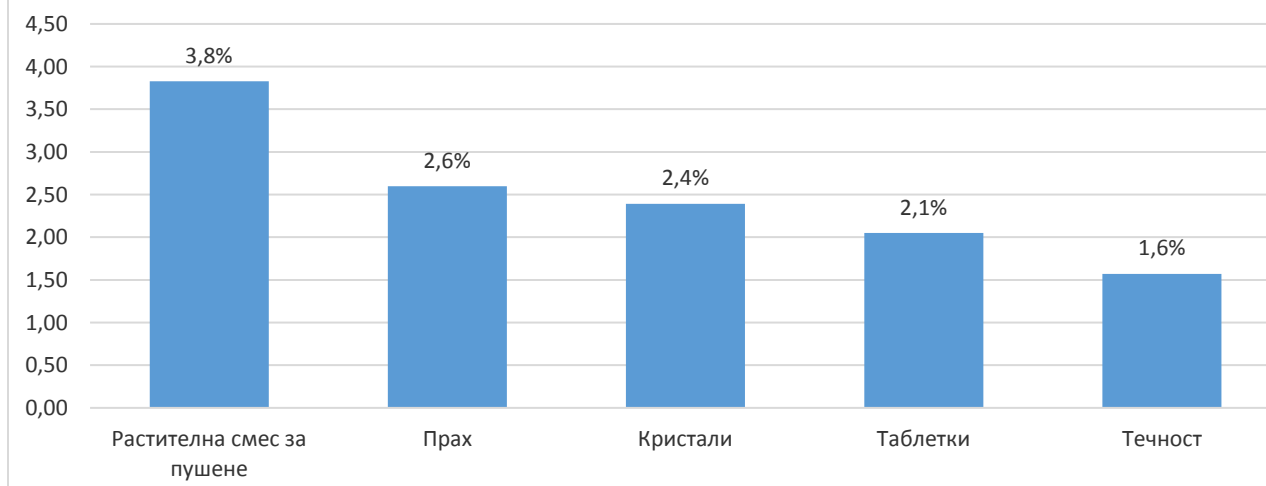
Не се забелязват особености при разделението по пол. По отношение на разпределението в отговорите по класове, по-голямата част от деветите класове са посочили, че това се случва повече от 5 дни седмично или веднъж годишно. Десетите класове, също дават най-висок процент за веднъж годишно. Учениците от 11-ти клас се разделят на две обособени групи на употребяващи веднъж годишно и повече от 5 дни седмично. Дванадесетокласниците от своя страна дават най-висок процент за употребата между 3 и 10 пъти годишно.

ОТ КЪДЕ СЕ СНАБДИХТЕ/СНАБДЯВАТЕ С ТЯХ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 12 МЕСЕЦА?

Употребилите дизайнерска дрога най-често са се сдобивали с нея чрез приятел или съученик (3,2%) или от дилър (2,8%). Тези две възможности са най-популярни сред учениците, като дванадесетокласниците най-често си я набавят чрез дилър, в сравнение с хората в 10 и 11 клас, които по-често се обръщат към свои приятел или съученик. Начините по които момчетата и момичетата си набавят въпросните наркотици не се различават, но момчетата показват по-високи процентни стойности. Отново и тук се очертава като рискова група съвкупността от деца живеещи без родителски контрол.

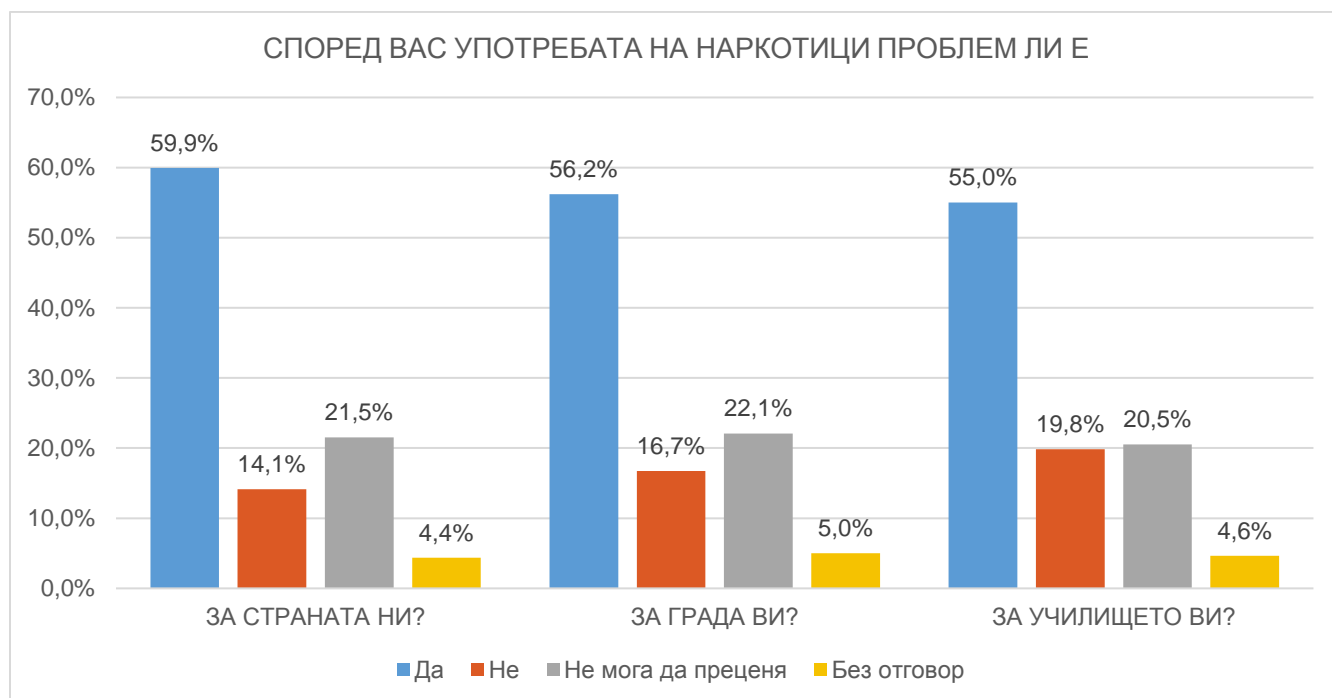
ПОД КАКВА ФОРМА БЯХА ТЕЗИ ВЕЩЕСТВА, КОИТО СТЕ УПОТРЕБЯВАЛ(А) ПРЕЗ ИЗМИНАЛАТА ЕДНА ГОДИНА?

Учениците са закупували най-често вещества под формата на растителна маса (3,8%) и прах (2,6%). И сред момчетата и сред момичетата „растителната маса“ е най-популярна, като

учениците от 10-ти клас употребяват такъв тип вещества най-много, те също така, употребяват и вещества под формата на прах по-често от останалите. И в двата случая анкетираните са посочили, че влизат най-често в конфликти с хора извън семейството и отношението на родителите им към употребяващите наркотични вещества е толерантно.

Отново виждаме, че и тук общият брой на учениците от мъжки пол, които никога не са употребявали е по-висок.

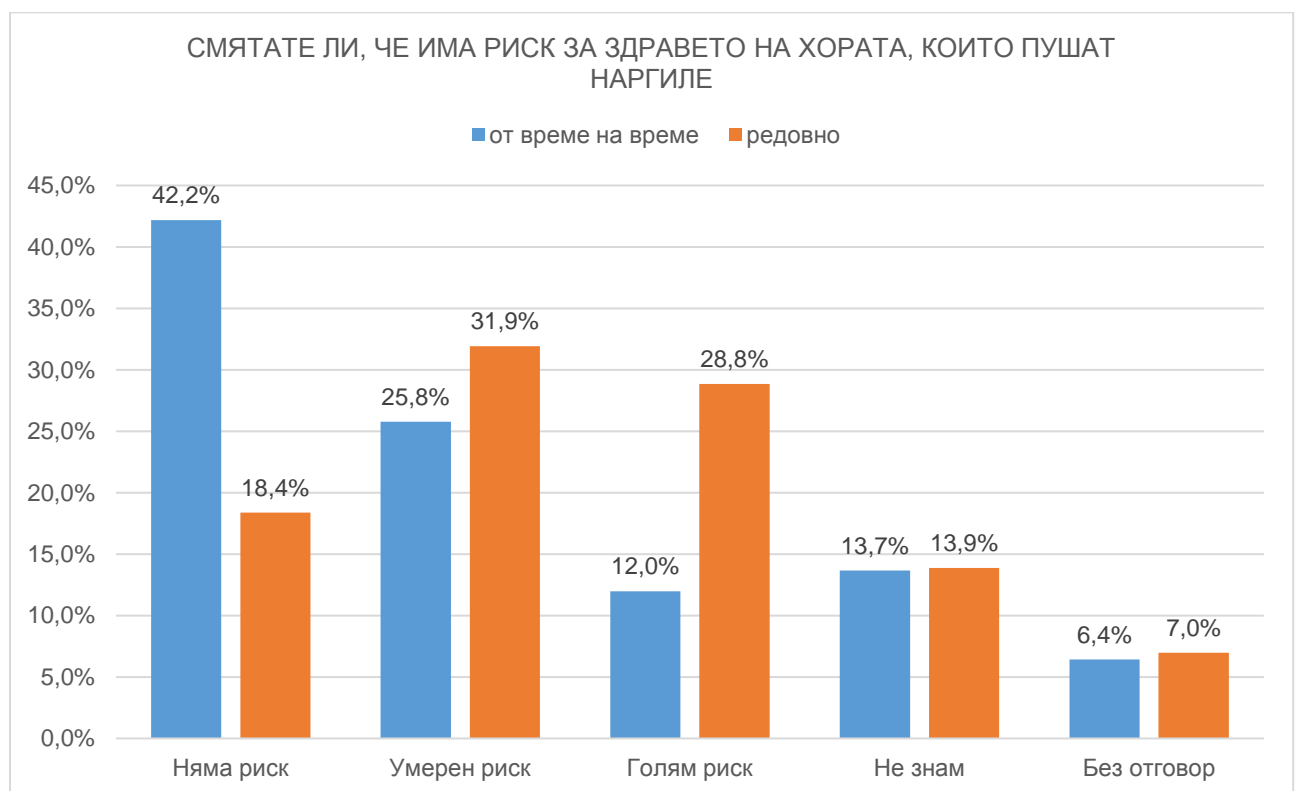
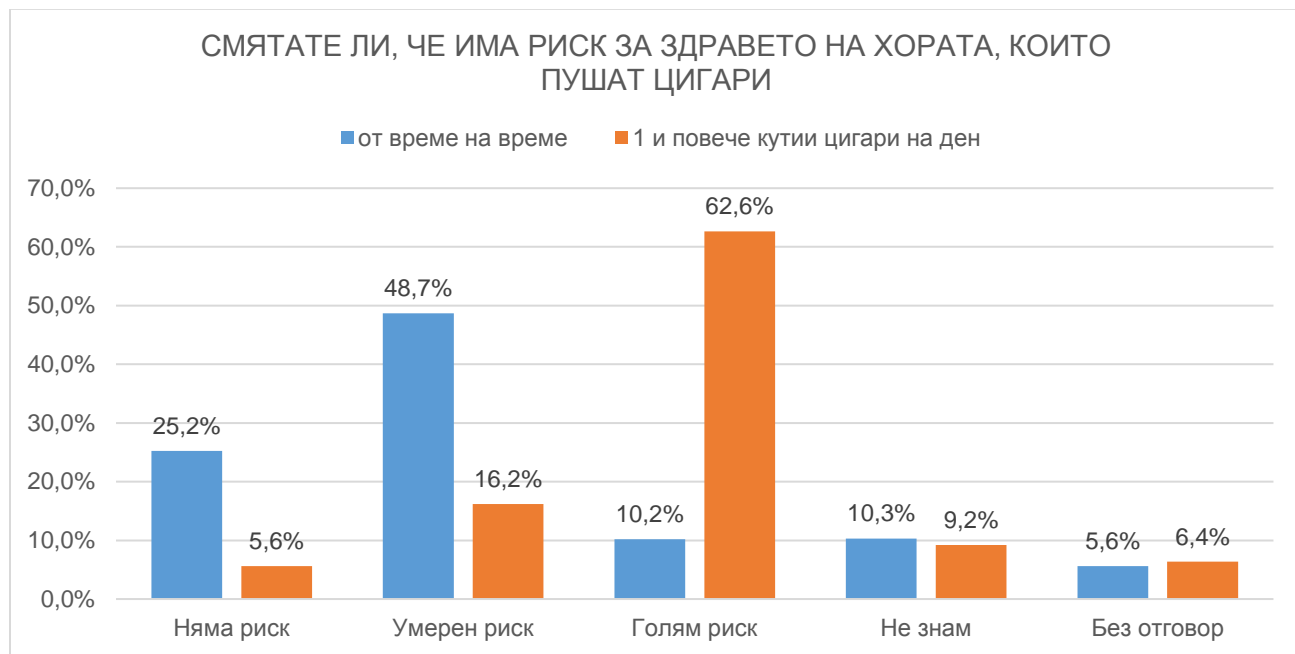

Според по-голямата част от анкетираните ученици употребата на наркотични вещества е проблем, както за страната (59,9%), така и за града (56,2%) и училището им (55%).

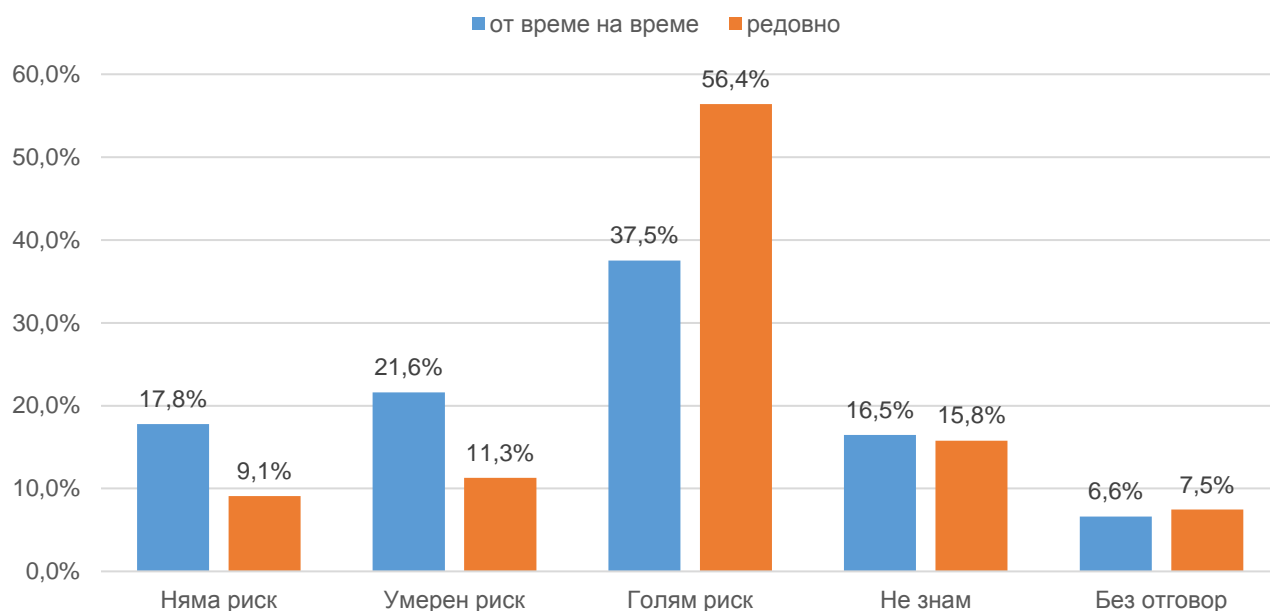
Тук ясно виждаме, че момичетата смятат проблема с употребата на наркотици за значително по-голям, в сравнение с момчетата. Според тях това важи най-вече за страната, но града и училището, също попадат с много висок процент в местата нуждаещи се от превантивни мерки по отношение на този въпрос. Въпреки че, като цяло момчетата също смятат проблема за наболял, показват значително по-високи проценти в отрицателните отговори на зададения въпрос.

Близо 70% от дванадесетокласниците смятат, че употребата на наркотици е проблем за страната, като дават повече утвърдителни отговори от останалите класове и за другите възможности. Това вероятно се дължи на възрастта им и нивото на осъзнаване на това какви са опасностите от употребата на наркотични вещества. Учениците от първите класове на гимназиалното обучение показват по-нисък дял на отговорили утвърдително по отношение на това дали съществува

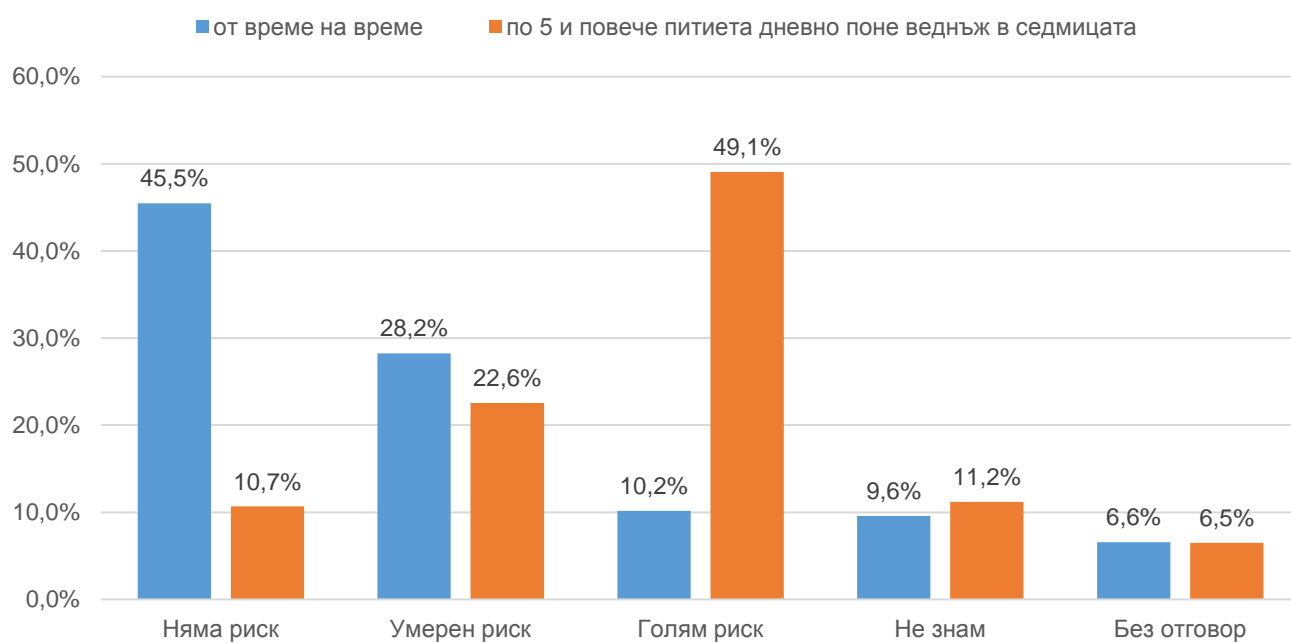
проблем, като сравнително висок процент от десетокласниците (20,9%), в сравнение с останалите, смятат, че в Стара Загора не съществува такъв проблем.

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО ПУШАТ КАНАБИС

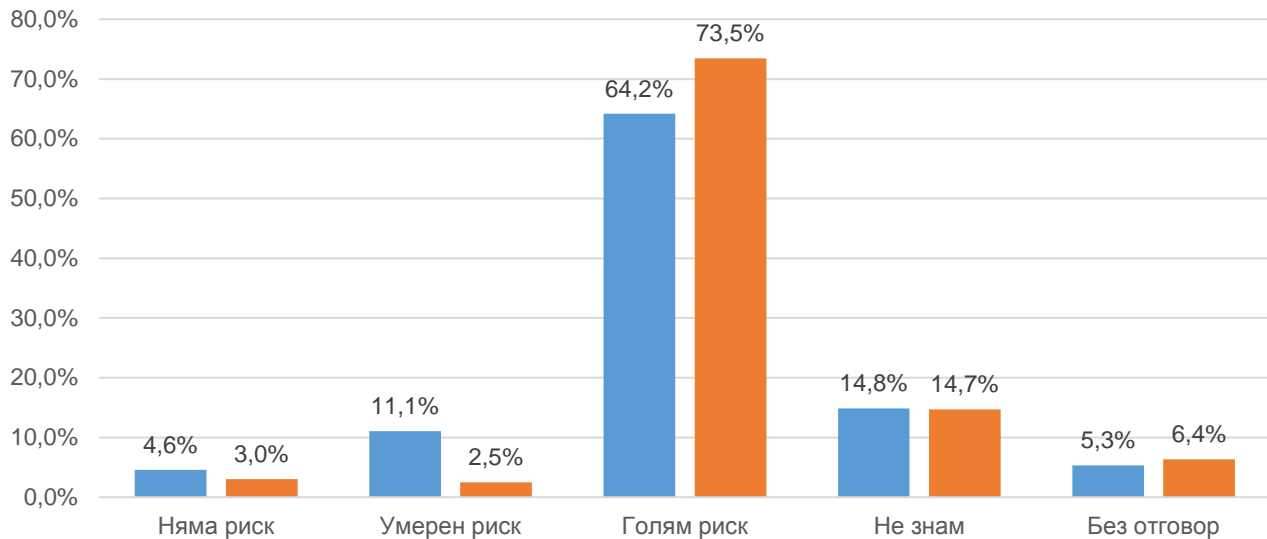

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО ПИЯТ АЛКОХОЛ

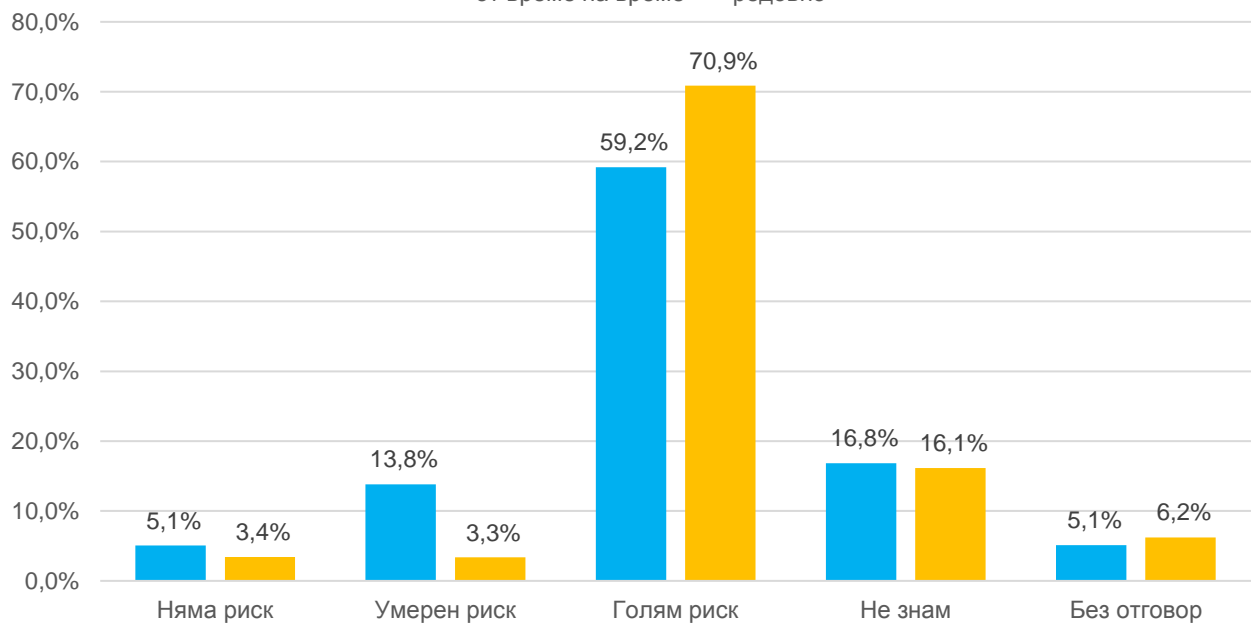
СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ ХЕРОИН

■ от време на време ■ редовно

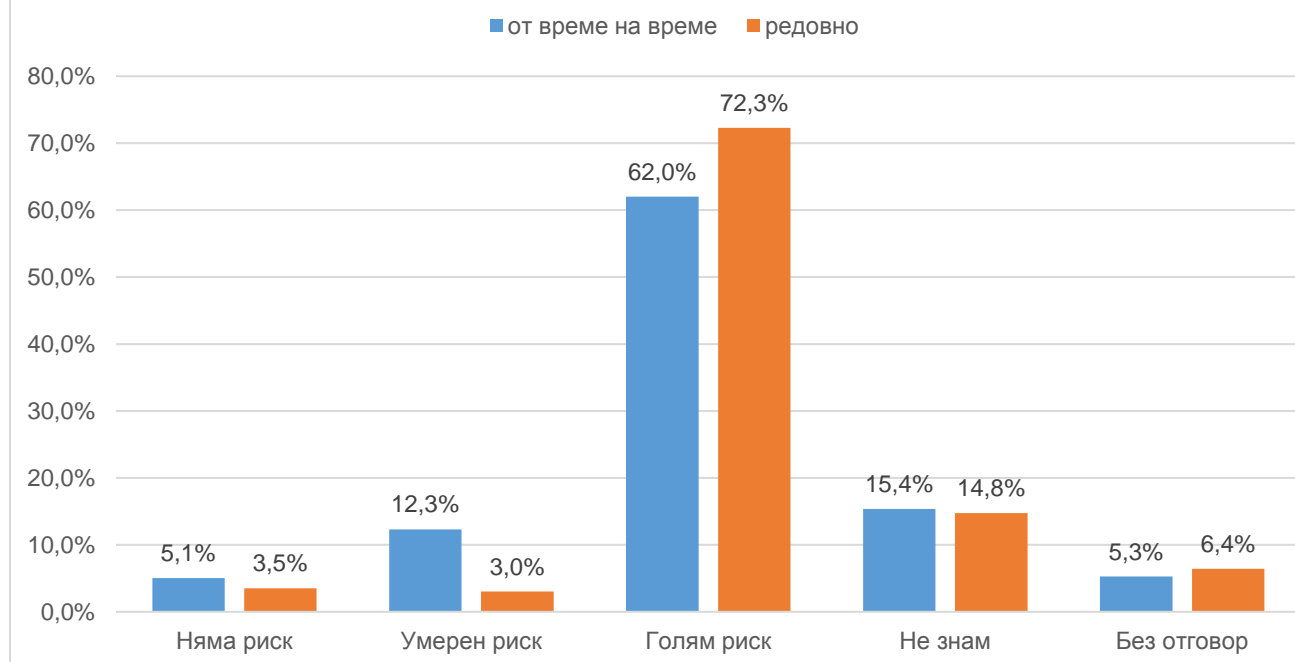

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ ЕКСТАЗИ

■ от време на време ■ редовно

СМЯТАТЕ ЛИ, ЧЕ ИМА РИСК ЗА ЗДРАВЕТО НА ХОРАТА, КОИТО УПОТРЕБЯВАТ КОКАИН

По-голямата част от учениците смятат, че няма риск от употребата на наргиле и алкохол, в случаите, когато това се прави само от време на време. За разлика от тях обаче, цигарите се определят като умерено опасни дори при нередовна употреба. Те смятат употребата на 1 или повече кутии цигари дневно (62,6%) за по-опасна от редовната консумация на алкохол (49,1%), канабис (56,4%) и наргиле (28,8%). Тук е интересно да отбележим, че момчетата смятат пушенето от време на време за по-безопасно, в сравнение с момчетата, но показват по-висок процент на неодобрение при честа употреба. Честата употреба на цигари получава най-силно неодобрение от дванадесетокласниците.

Пушенето на канабис от време на време е смятано за по-опасно от момчетата, но за сметка на това момчетата смятат ежедневната употреба за по-опасна. Отново учениците от 12-ти клас смятат с най-висок процент честата употреба за опасна.

Относно употребата на алкохол се забелязва известно разминаване в мненията на учениците от мъжки и женско пол. Най-голям дял от момчетата смятат неежедневната употреба за допустима и не криеща риск, но за сметка на това намират по-честата употреба за по-опасна, в сравнение с момчетата. Момчетата от своя страна намират пушенето на наргиле за по-опасно отколкото смятат момчетата. 33,3% от тях смятат редовната употреба за криеща голяма опасност, докато 25,2% от женската половина смятат така.

Приемането на хероин (73,5%), кокаин (72,3%) и екстази (70,9%) се определя като криеща голям риск, без значение честотата на употреба.

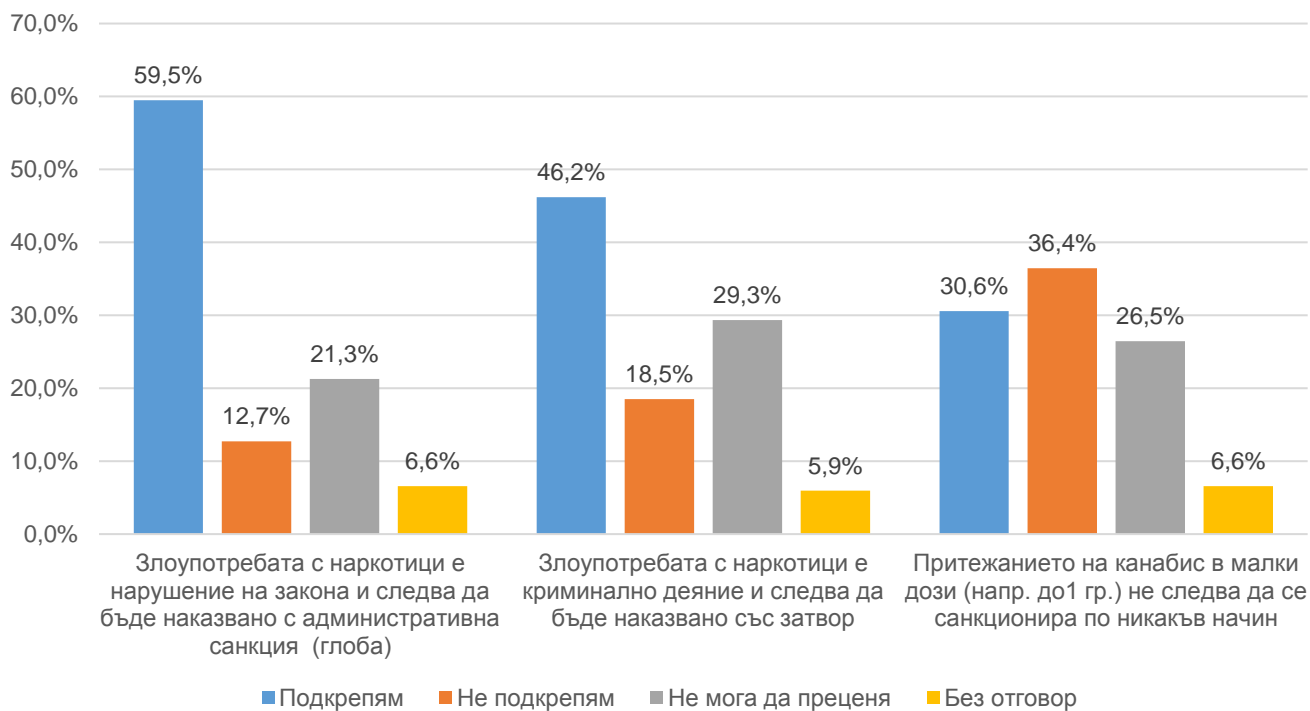
3.4. Информираност и нагласи относно употребата на психоактивни вещества

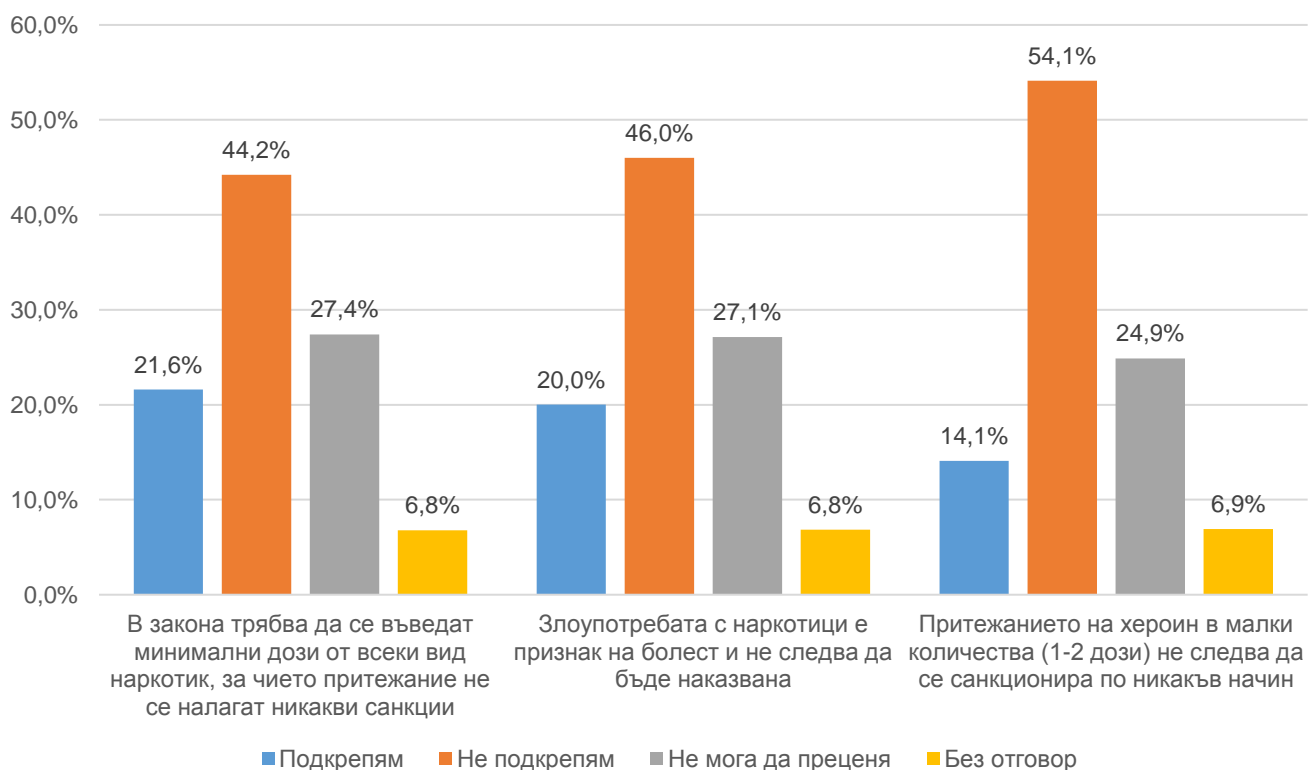
Най-честата причина за употреба на наркотични вещества е желанието за вписване в определена социална обстановка (50%), като чрез този акт подрастващите смятат, че ще бъдат приети от конкретна група или компания. Следващите две причини с най-висок процент са за удоволствие (49,6%) и от любопитство (45,7%).

Според дванадесетокласниците най-често се употребяват наркотици с цел развлечение или от любопитство. За сметка на това, според по-голямата част от учениците в 11 клас, това се случва именно с цел вписване в определена среда и компания. Интересно е да се отбележи, че децата в 10 клас, също поставят желанието да бъдат приети и удоволствието на еднакво място, докато тези от девети в по-голямата си част смятат, че връстниците им употребяват такива вещества с цел удоволствие.

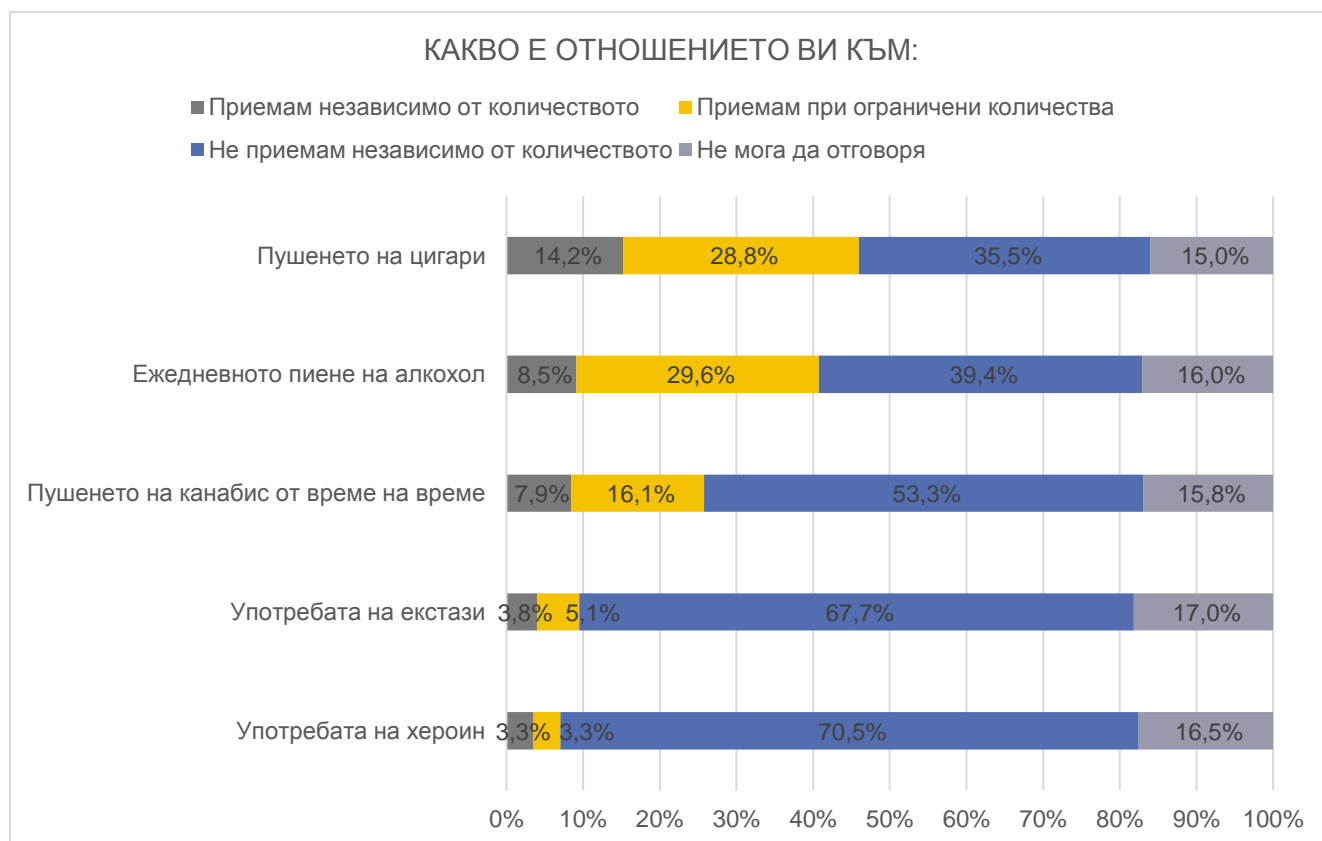
КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО ВИ КЪМ СЛЕДНИТЕ ТВЪРДЕНИЯ?

КАКВО Е ОТНОШЕНИЕТО ВИ КЪМ СЛЕДНИТЕ ТВЪРДЕНИЯ?

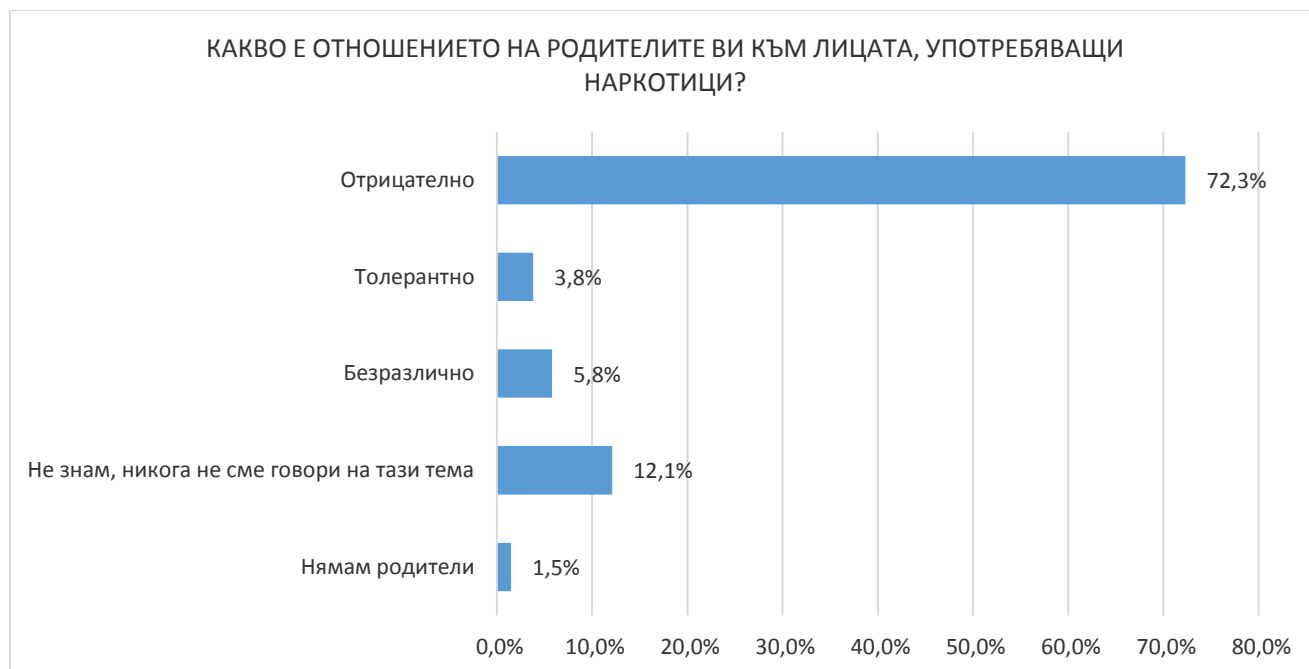
59,5% смятат, че злоупотребата с наркотици е нарушение на закона и следва да бъде наказвано с административна санкция (глоба), 46,2% пък смятат, че употребяващите наркотици трябва да се наказват със затвор. Учениците не подкрепят твърдението, че злоупотребата с наркотици е болест и трябва да бъде толерирано по някакъв начин, според 46% от тях подобно поведение следва да бъде наказано. Притежанието на малки количества канабис и хероин, също събира силно неодобрение, макар и учениците да са значително по-толерантни към несинтетичният наркотик. 36,4% от тях смятат, че притежанието на малки дози канабис трябва да се санкционира, докато хероинът събира 54,1% от общият брой отговорили. 44,2% не намират за уместно въвеждането на малки дози като цяло.

70, 5% от учениците не приемат употребата на хероин независимо от количеството, като 5,1% отговарят, че биха го приели в ограничени количества и 3,8% го приемат без значение в какво количество е. Употребата на екстази, също е сравнително силно осъждана от подрастващите, като 67,7% от тях заявяват, че не биха я приели независимо от количеството.

Забелязва се по-толерантното отношение на анкетираните към алкохола и цигарите, едва 35,5 % не биха приели тютюнопушенето под никаква форма, а 39,4% не биха одобрили ежедневното консумиране на алкохол. Най-склонни са да приемат, и то независимо от количеството, цигарите (14,2%). Това е обяснимо поради големият брой ученици употребяващи цигари и алкохол, в

сравнение с употребяващите твърди наркотици. Освен това основен фактор е и свободното им разпространение на пазара, макар да са забранени за лица под 18 години. За канабисът 53,3% от отговорилите казват, че не биха го приели независимо от количеството, 16,1% при ограничени количества и 7,9% независимо от количеството.

Като цяло отношението на родителите е отрицателно (72,3%) към употребяващите наркотични вещества. Разпределението между мнението на момичетата и момчетата за нагласите на родителите им към този проблем по отношение на толерантните и безразличните е диференцирано. Момчетата смятат, че родителите им са по-толерантни, докато момичетата показват превес в определянето им като безразлични.